

Izdevums
latviešu valodā

Informācija un paziņojumi

58. sējums
2015. gada 12. jūnijs

Saturs

I Rezolūcijas, ieteikumi un atzinumi

ATZINUMI

Reģionu komiteja

111. plenārsesija 2015. gada 16. un 17. aprīlī

2015/C 195/01	Eiropas Reģionu komitejas atzinums "Paplašināšanās stratēģija un galvenie uzdevumi 2014.–2015. gadā".	1
2015/C 195/02	Eiropas Reģionu komitejas atzinums "2011. gada Baltās grāmatas par transportu īstenošana"	10
2015/C 195/03	Eiropas Reģionu komitejas atzinums "Piena nozares nākotne".	15
2015/C 195/04	Eiropas Reģionu komitejas atzinums "Ceļā uz integrētu pieeju Eiropas kultūras mantojumam"	22
2015/C 195/05	Eiropas Reģionu komitejas atzinums "Eiropas Savienības Teritoriālās attīstības programmas (2020) īstenošanas uzlabošana".	30
2015/C 195/06	Eiropas Reģionu komitejas atzinums "Resursu efektivitātes iespējas celtniecības nozarē"	36

III Sagatavošanā esoši tiesību akti

REĢIONU KOMITEJA

111. plenārsesija 2015. gada 16. un 17. aprīlī

2015/C 195/07	Eiropas Reģionu komitejas atzinums "Investīciju plāns un Eiropas Stratēģisko investīciju fonds"	41
---------------	---	----

I

(Rezolūcijas, ieteikumi un atzinumi)

ATZINUMI

REĢIONU KOMITEJA

111. PLENĀRSESĪJA 2015. GADA 16. UN 17. APRĪLĪ

Eiropas Reģionu komitejas atzinums "Paplašināšanās stratēģija un galvenie uzdevumi 2014.–2015. gadā"

(2015/C 195/01)

Ziņotājs:	Prof. Franz Schausberger (AT/PPE), Zalcburgas federālās zemes delegāts Reģionu komitejā
Atsauces dokuments:	"Paplašināšanās stratēģija un galvenie uzdevumi 2014.–2015. gadā" COM(2014) 700 final

I. IETEIKUMI POLITIKAS JOMĀ

EIROPAS REĢIONU KOMITEJA

Vispārīgi ieteikumi politikas jomā

1. uzsver vietējo un reģionālo pārstāvju būtisko lomu paplašināšanās procesā un atbalsta paplašināšanās procesā iesaistīto valstu (Melnkalnes, bijušās Dienvidslāvijas Maķedonijas Republikas, Serbijas, Albānijas, Bosnijas un Hercegovinas, Kosovas⁽¹⁾, Turcijas un Islandes) veiktos decentralizācijas un reģionalizācijas pasākumus; uzskata, ka izšķirīga nozīme ir subsidiaritātes principa ievērošanai;
2. ņem vērā un atbalsta Eiropas Komisijas viedokli, ka ir vajadzīgs konsolidācijas periods; tomēr uzsver, ka tas nedrīkst novest pie nogaidošas bezdarbības. Minētais piecu gadu periods jāsaprot kā posms, kurā notiek intensīva sagatavošanās un tādas politikas pieņemšana, kas vajadzīga, lai attiecīgā valsts atbilstu kritērijiem par dalību ES;
3. uzsver pievienošanās Eiropas Savienībai reālas perspektīvas nozīmīgumu kandidātvalstīm un potenciālajām kandidātvalstīm, jo tas ir galvenais stabilizējošais faktors un svarīgs stimuls nepieciešamo politisko un saimniecisko reformu īstenošanai;
4. atkārtoti savu ieteikumu Eiropas Komisijai tās turpmākajos paplašināšanās stratēģijas ziņojumos par vietējās un reģionālās pašpārvaldes stāvokli veikt sīkāku analīzi un norāda, ka paplašināšanās procesā iesaistītajās valstīs jāturpina reģionalizācijas un decentralizācijas reforma, mudinot minētās valstis pilnībā pielāgot un ieviest visaptverošu tiesisko satvaru un tādējādi veidot spēcīgu vietējā līmeņa pārvaldību; uzsver, ka deleģētajām pilnvarām būtu jāatspoguļo to pienākumu līmenis, kas jāuzņemas, ieviešot Kopienas *acquis* vietējā un reģionālajā līmenī;

⁽¹⁾ Šis nosaukums neskar nostājas par statusu un atbilst ANO Drošības padomes (DP) Rezolūcijai Nr. 1244/99 un Starptautiskās Tiesas atzinumam par Kosovas neatkarības deklarāciju.

5. ierosina padziļināt sadarbību, vienlaikus izvairoties no dublēšanās, ar Eiropas Padomi un jo īpaši ar tās Vietējo un reģionālo pašvaldību kongresu, kas sistemātiski uzrauga, kā visas Eiropas Padomes dalībvalstis ievēro Eiropas vietējo pašvaldību hartu; konstatējumi un ieteikumi, kas izriet no Kongresa uzraudzības ziņojumiem, būtu jāņem vērā, nosakot ES nostāju attiecībā uz konkrētajām valstīm;
6. atzinīgi vērtē jauno Pirmspievienošanās palīdzības instrumentu, ar kā starpniecību laika posmam no 2014. gada līdz 2020. gadam ir pieejami EUR 11,7 miljardi pievienošanās procesā iesaistīto valstu atbalstam, tām gatavojoties pievienoties ES, kā arī reģionālās un pārrobežu sadarbības atbalstam;
7. atzīst stratēģijas Adrijas un Jonijas jūras reģionam (EUSAIR) vadošo un koordinējošo lomu un pauž cerību, ka iesaistītajām kandidātvalstīm (Melnkalnei, Serbijai un Albānijai) un potenciālajām kandidātvalstīm (Bosnijai un Hercegovinai) šī stratēģija palīdzēs nodrošināt ātrāku konvergenci pievienošanās procesos, jo īpaši administratīvo spēju jomā un nozarēs, kuras noteiktas attiecīgajos pilāros. Turklāt tas, ka minētās valstis koordinēs pilāru kopīgi ar kādu no dalībvalstīm, ir iespēja apmainīties ar zināšanām un mācīties, kā plānot un izmantot ES līdzekļus;
8. aicina nodrošināt kandidātvalstu un potenciālo kandidātvalstu vietējo un reģionālo pašvaldību pienācīgu līdzdalību pirmspievienošanās procesā;
9. atzīst, ka lielākajā daļā pirmspievienošanās procesā iesaistīto valstu joprojām vāja ir valsts pārvalde; tās administratīvā spēja ir ierobežota un tai raksturīgs augsts politizēšanās un korupcijas līmenis, kā arī nav pārredzamības. Politizēšanās gan centrālajā, gan vietējā līmenī joprojām ir nopietna problēma lielākajā daļā kandidātvalstu, un ir jārisina valsts un valdošo partiju saplūšanas problēma, kas rada bažas un mazina uzticēšanos publiskajām iestādēm;
10. uzsver, ka jānostiprina demokrātiskie institūti un jānodrošina pamattiesību un tiesiskuma ievērošana, tostarp godīgi vēlēšanu procesi un parlamentu, reģionālo asambleju un pašvaldību pienācīga darbība, kā arī visu politisko spēku konstruktīvs un ilgtspējīgs dialogs. Aktīvāk jāveicina pilsoniskās sabiedrības iesaistīšana;
11. pauž stingru pārlicību, ka ir jāievēro ES dalībvalstu, kandidātvalstu, kā arī potenciālo kandidātvalstu un pārējo valstu labu kaimiņattiecību princips un ka ir svarīgi nodrošināt to pārrobežu un reģionālo sadarbību;

Īpašas piezīmes par paplašināšanās procesā iesaistītajām valstīm

Islande

12. pauž nožēlu par Islandes valdības lēmumu atsaukt savu pieteikumu par pievienošanos Eiropas Savienībai;

Turcija

13. atzinīgi vērtē Turcijas apņēmību turpināt virzību uz pievienošanos Eiropas Savienībai, ko apliecināja 2014. gada septembrī pieņemtā Turcijas un ES stratēģija, kuras mērķis ir Turcijas pievienošanās procesa atjaunināšana, un to, ka 2014. gads bija pasludināts par "Eiropas Savienības gadu";
14. atzinīgi vērtē to, ka 2013. gada novembrī uzsāktas sarunas par 22. sadaļu "Reģionālā politika un strukturālo instrumentu koordinācija" un aicina pielikt pūles, lai pabeigtu Valsts reģionālās attīstības stratēģijas izstrādi; tādēļ atgādina Vispārējo lietu padomes 2014. gada decembra secinājumus un aicina Turciju turpināt to nepieciešamo reformu īstenošanu, kuras sniegs labumu arī vietējai sabiedrībai; aicina Turciju pilnībā ievērot saistības saskaņā ar ES un Turcijas asociācijas nolīguma Papildprotokolu, kā arī atzīt Kipras Republiku;
15. ir gandarīta par to, ka 2014. gada vēlēšanas kopumā bija labi organizētas un noritēja visumā mierīgos apstākļos, tostarp arī valsts dienvidaustrumu daļā. Norāda, ka vēlēšanu kampaņa tomēr bija polarizēta un saspringta, un atzīmē, ka iespējama krāpšanās izraisīja protestus vairākās pilsētās;

16. atzīmē, ka pēc 2014. gadā notikušajām vietējo pašvaldību vēlēšanām ir palielinājies lielpilsētu pašvaldību skaits un to robežas ir paplašinājušās; uzsver, ka tas ietekmēs kompetences vietējā un reģionālajā līmenī, jo īpaši vides jomā;
17. atbalsta turpmākus pasākumus, kuru mērķis ir palielināt pārredzamību, un mudina nepārtraukti vērsties pret korupciju, jo īpaši vietējo pašvaldību līmenī;
18. izsaka nožēlu par to, ka nav bijis nekāda progresā saistībā ar pilnvaru nodošanu vietējās pašpārvaldes iestādēm un ka fiskālā decentralizācija joprojām ir ļoti ierobežota;
19. aicina turpināt pasākumus ar mērķi paaugstināt RK darba grupas ar Turciju statusu, pārveidojot to par apvienoto konsultatīvo komiteju;
20. ar nožēlu atzīmē, ka 2013. gadā vietējo pašvaldību īpatsvars valsts ieņēmumos un izdevumos bija mazāks par 10 %;
21. atzinīgi vērtē to, ka, apmācot un sniedzot tehnisko palīdzību, ir nostiprinātas pirmspievienšanās palīdzības (*IPA*) īstenošanā iesaistītās iestādes, un iesaka turpināt centienus ar mērķi palielināt vietējo pašvaldību administratīvo spēju;
22. norāda, ka Sīrijas krīzes dēļ Turcijā ir būtiski pieaudzis Sīrijas bēgļu skaits, kas kopumā tiek lēsts vairāk nekā 1 600 000; atzinīgi vērtē Turcijas nenovērtējamo atbalstu Sīrijas bēgļiem, kas rada ievērojamu slogu vietējai veiktspējai un resursiem; uzsver izšķirīgo lomu, kāda ir vietējām pašvaldībām, kurām steidzami vajadzīgs centrālās valdības un arī ārējo humānās palīdzības organizāciju atbalsts;
23. norāda, ka *IPA II* ietvaros valsts turpinās saņemt pirmspievienšanās palīdzību laikposmā no 2014. gada līdz 2020. gadam ar kopējo indikatīvo finansējumu vairāk nekā 620 miljonu EUR apmērā ik gadu; uzsver, ka palīdzība *IPA II* ietvaros būs vērsta uz atbalstu reformām tiesiskuma, pārvaldes, demokrātijas, ekonomikas pārvaldības, konkurētspējas un izaugsmes jomā. Tomēr ir jāuzlabo ES finansētu projektu līdzfinansēšanas spēja vietējā līmenī;
24. norāda, ka ir vajadzīgi papildu resursi, lai pabeigtu pārvaldības decentralizācijas procesu un atbalstītu vietējo attīstību;
25. norāda, ka fiskālās decentralizācijas otrais posms nav pabeigts visās pašvaldībās, un uzsver, ka pašvaldībām noteikto pienākumu pildīšanai ir nepieciešama finanšu stabilitāte;
26. izsaka nožēlu par to, ka pilnībā nav ieviesti attiecīgie likumi par reģionālo attīstību un ka par reģionālās ekonomikas attīstību atbildīgajām organizācijām nav pietiekamu resursu;
27. pauž cerību, ka Turcija aktīvi atbalstīs ANO centienus, kuru mērķis ir panākt tainīgu, visaptverošu un stabilu Kīpras jautājuma noregulējumu; aicina Turciju sākt atsaukt savus bruņotos spēkus no Kīpras un nodot nodalīto Famagustas sektoru ANO saskaņā ar ANO Drošības padomes Rezolūciju Nr. 550 (1984. gads), jo šāda rīcība būtu uzticību radošs pasākums, kas radītu reālu miera, sociālās, ekonomikas un reģionālās izaugsmes iespēju abām kopienām;
28. aicina Turciju saglabāt labas kaimiņattiecības ar visām tās kaimiņvalstīm, kas ir svarīgākais priekšnoteikums pievienošanās procesam, jo īpaši attiecībā uz *casus belli* draudu Grieķijai atsaukšanu, un attiecībā arī uz Kīpras jautājumu; pauž gandarījumu, ka Turcijas vietējās un reģionālās pašvaldības Reģionu komitejas darba grupā sadarbībai ar Turciju ir visnotaļ atvērtas Eiropas Savienībai; šajā sakarā apstiprina Eiropadomes 2014. gada 24. oktobra un 16. decembra secinājumus un stingri atbalsta Eiropas Parlamenta 2014. gada 13. novembra rezolūciju par Turcijas darbībām, kas rada saspīlējumu Kīpras Republikas ekskluzīvajā ekonomikas zonā (P8_TA(2014) 0052);

29. atzinīgi vērtē tiesiskā regulējuma izmaiņas attiecībā uz politiskajām partijām un vēlēšanu kampaņām; atkārtoti uzsver, cik svarīgi ir samazināt 10 % vēlēšanu sliekšni, lai dotu iespēju visām sociālajām grupām Turcijā piedalīties valsts politiskajā dzīvē saskaņā ar Kopenhāgenas politiskajiem kritērijiem;

30. uzsver: pilsoniskās sabiedrības un starptautisko partnerību stiprināšanā svarīga nozīme ir dialogam starp reliģijām un kultūrām visos līmeņos; uzsver, ka šajā aspektā svarīga loma ir Ekumēniskajai patriarhijai, un aicina Turciju veikt visus nepieciešamos pasākumus, lai stiprinātu tās lomu, tostarp ļaut tai publiski izmantot garīdzniecības titulu, atzīt juridiskas personas statusu un atļaut no jauna atvērt Halki garīgo semināru;

31. pauž nožēlu par ievērojamo korupcijas pieaugumu Turcijā pagājušajā gadā; uzsver, ka ir nepieciešams piemērots tiesiskais regulējums korupcijas apkarošanai; pauž nožēlu, ka trūkst centienu nodrošināt uzskatu, domas, preses, apziņas un reliģijas brīvību, kā arī pulcēšanās un biedrošanās brīvību;

Bijusī Dienvidslāvijas Maķedonijas Republika

32. atzīst Komisijas un Eiropas Parlamenta ieteikumus Padomei uzsākt pievienošanās sarunas, pamatojoties uz 2013. gada progresa ziņojumu par bijušo Dienvidslāvijas Maķedonijas Republiku, kuros secināts, ka šī valsts atbilst politiskajiem kritērijiem; ar lielām bažām norāda, ka pēdējā laikā palielinās politizācija gan centrālajā, gan vietējā līmenī un ka nekavējoties jārisina valsts un valdošo partiju saplūšanas problēma, jo tā izraisa bažas un mazina uzticēšanos publiskajām iestādēm visos līmeņos;

33. uzsver, ka labām kaimiņattiecībām, tostarp centieniem ANO aizgādībā panākt saskaņotu un savstarpēji pieņemamu risinājumu attiecībā uz valsts nosaukumu, arī turpmāk ir būtiska nozīme un ka vietējās un reģionālās pašvaldības sniegs konstruktīvu ieguldījumu šajā jomā, atturoties no rīcības un paziņojumiem, kas kaitē labām kaimiņattiecībām ar ES dalībvalstīm;

34. ar skumjām un aizkaitinājumu atzīmē nesen notikušo šantāžas un telefonsarunu noklausīšanās skandālu un pauž cerību, ka valdībai izdosies ātri noskaidrot lietas apstākļus, jo šis notikums var nelabvēlīgi ietekmēt bijušās Dienvidslāvijas Maķedonijas pievienošanās procesu;

35. pauž bažas par aizvien lielāko neapmierinātību bijušās Dienvidslāvijas Maķedonijas Republikas iedzīvotāju vidū un sarūkošo interesi par Eiropas integrāciju, neraugoties uz pievienošanās būtisko ietekmi iekšzemes politiskajā dzīvē visos līmeņos;

36. atbalsta iespēju iekļaut bijušo Dienvidslāvijas Maķedonijas Republiku iniciatīvā Adrijas-Jonijas jūras makroreģionam;

37. atzinīgi vērtē darbu, ko veic Vietējo pašvaldību apvienība ZELS, kura bijušajā Dienvidslāvijas Maķedonijas Republikā pārstāv vietējo līmeni;

38. vēlas atbalstīt Reģionu komitejas un bijušās Dienvidslāvijas Maķedonijas Republikas apvienotās konsultatīvās komitejas centienus palielināt administratīvo spēju vietējā līmenī, jo īpaši ekoloģisko tiesību, izglītības, pamattiesību, korupcijas apkarošanas, minoritāšu tiesību, kultūras tiesību un decentralizācijas jomā;

39. atzinīgi vērtē pašlaik notiekošo valsts pārvaldes reformu un Īpašās grupas valsts pārvaldes reformas jautājumos darbu; paredz atbalstīt centienus palielināt administratīvo spēju vietējā līmenī, kuras mērķis ir pārvaldības decentralizācija, kas ir Ohridas pamatnolīguma galvenais aspekts;

40. izsaka nožēlu par to, ka vēl pilnībā nav ieviesti attiecīgie likumi par reģionālo attīstību un ka par reģionālās ekonomikas attīstību atbildīgajām organizācijām nav pietiekamu resursu;

41. aicina pielikt lielākas pūles, lai nodrošinātu kapitāla dotāciju pārredzamu sadali vietējām pašvaldībām;

42. pauž nožēlu par opozīcijas atteikšanos iesaistīties regulārā parlamentārā darbībā, kas negatīvi ietekmē demokrātisko institucionālo struktūru vietējā līmenī;

43. pauž bažas, ka, neraugoties uz progresu likumdošanas jomā, publiskā pārvaldība joprojām ir sadrumstalota un pakļauta politiskai ietekmei; īpaši aicina paaugstināt profesionālismu un neatkarību visos līmeņos un garantēt pārredzamības, nopelnu atzīšanas un taisnīgas pārstāvības principu ievērošanu; aicina valdību pieņemt publisko finanšu pārvaldības reformas programmu;

Melnkalne

44. atzinīgi vērtē grozījumus likumā par Melnkalnes administratīvo iedalījumu un pašvaldību likuma grozījumus; norāda, ka jaunu pašvaldību veidošanas kritērijos būtu jāiekļauj finansiālā un administratīvā ilgtspēja;

45. atzinīgi vērtē 2014. gada Rīcības plāna pieņemšanu attiecībā uz vietējās pašpārvaldes reformu; pauž gandarījumu par to, ka Melnkalnē ir ieviests visaptverošs valsts pārvaldes reformas stratēģiskais satvars. Valsts pārvaldes reformas stratēģija 2011.–2016. gadam attiecas uz centrālo valsts pārvaldi un uz vietējo pašpārvaldi; aicina nekavējoties īstenot minēto stratēģiju;

46. atzinīgi vērtē to, ka ir uzlabojusies likumdošana vēlēšanu jomā un to, ka beidzot ir pieņemts likums par pašvaldību deputātu vēlēšanām, tomēr izsaka nožēlu, ka tajā nav iekļauta pilsētu mēru un pašvaldību priekšsēdētāju vēlēšanu kampaņu finansēšana; uzsver arī nepieciešamību īstenot EDSO/ODIHR ieteikumus par vēlēšanu noteikumiem saskaņā ar Eiropas standartiem un labāko praksi, tostarp attiecībā uz tiesībām balotēties kā neatkarīgiem kandidātiem, proporcionālu publisko finansējumu ar mērķi veicināt vienlīdzīgus spēles noteikumus visiem kandidātiem, un politisko partiju finanšu audita veikšanu;

47. norāda, ka likums par vietējo pašpārvaldi ir jāsaskaņo ar jaunajiem noteikumiem par sabiedrisko pakalpojumu pārvaldību;

48. uzsver, ka Melnkalnei jāpastiprina to struktūru administratīvā veiktspēja, kuras tika izveidotas saistībā ar Pirmspievienošanās palīdzības instrumentu, turklāt tās pienācīgi jāsaģatavo, lai palielinātu spēju apgūt pirmspievienošanās fondus;

49. norāda, ka ir nepieciešams izveidot pārredzamu, efektīvu un atbildīgu vietējo administrāciju un ka jaunu pašvaldību veidošanas kritērijos būtu jāiekļauj finansiālā un administratīvā ilgtspēja;

50. atzinīgi vērtē to, ka parlaments vienbalsīgi pieņēma rezolūciju par Melnkalnes virzību uz Eiropas integrāciju un ka parlamenta Eiropas integrācijas komiteja ir veikusi konsultatīvas uzklaušanās, apspriedusi valdības izstrādātās sarunu nostājas un rīkojusi publiskas debates par tematiem, kas saistīti ar ES;

51. atzinīgi vērtē to, ka valdība joprojām ir orientēta uz dalību Eiropas Savienībā un ir pieņēmusi vairākus stratēģiskos dokumentus saistībā ar ES integrācijas procesu;

52. atzinīgi vērtē to, ka pilsoniskās sabiedrības organizācijas (PSO) joprojām ir iesaistītas valsts un vietējās pārvaldības darbībās, tostarp darba grupās attiecībā uz ES pievienošanās sarunu sadaļām;

53. uzsver, ka Melnkalne turpina aktīvi veicināt reģionālo stabilitāti;

54. pauž atzinību, ka tiek turpinātas Reģionu komitejas un Melnkalnes apvienotās konsultatīvās komitejas ļoti sekmīgās sanāksmes, un cer, ka turpmākajos gados tiks īstenota abpusēji izdevīga sadarbība ar Melnkalnes vietējām un reģionālajām pašvaldībām;

55. atzinīgi vērtē kopīgā ziņojuma "ES pirmspievienošanās fondu absorbcijas spējas palielināšana un administratīvās spējas uzlabošana vietējā līmenī Melnkalnē"⁽²⁾ pieņemšanu AKK ietvaros;

⁽²⁾ CdR3127-2013_00_00.

56. pauž gandarījumu par to, ka 2014. gada 27. oktobrī Kotorā, Melnkalnē AKK tikās ceturto reizi, lai apspriestu Pašvaldību reformu rīcības plānu 2014. gadam un vietējo un reģionālo pašvaldību līdzdalību lauksaimniecības, lauku attīstības un vispārējās tautsaimnieciskās nozīmes pakalpojumu jomā;

57. atzinīgi vērtē to, ka valdība cītīgi izstrādā jauno likumu par vietējo pašpārvaldi, kā uzsvērts RK un Melnkalnes AKK pēdējā notikušajā sanāsmē 2014. gada 27. oktobrī Kotorā;

58. pauž nožēlu, ka stipri polarizētā politiskā klimata rezultātā opozīcija boikotē parlamenta darbu, tādējādi kavējot progresu reformu jomā; mudina visas politiskās partijas – gan pozīcijā, gan opozīcijā esošās – saglabāt mērķtiecību sarunās par valsts integrāciju Eiropas Savienībā un veidot ilgtspējīgu dialogu un konstruktīvu sadarbību visos līmeņos

Serbija

59. pauž gandarījumu, ka 2014. gada 21. janvārī oficiāli uzsāktas pievienošanās sarunas; atzinīgi vērtē Serbijas gatavību un līdzdalību ES un Serbijas pirmajā starptautiskajā kontaktgrupā un Serbijas valdības augsto sagatavotības un līdzdalības līmeni ES *acquis* piemērošanas pārbaudes procesā;

60. iesaka Serbijas valdībai jau no paša sākuma iesaistīt pievienošanās procesā vietējā līmeņa pārstāvjus, kā arī Vojvodinas autonomās provinces pārstāvjus;

61. atzinīgi vērtē to, ka jaunā valdība joprojām ir apņēmības pilna turpināt ES atbalstīto dialogu ar Prištinu, un mudina turpināt reformas attiecībā uz tiesiskumu, tiesu sistēmu un cīņu pret korupciju un organizēto noziedzību visos līmeņos;

62. atzinīgi vērtē arī jauno īpašo Valsts pārvaldes un vietējās pašpārvaldes ministriju, kas ir pirmais solis virzībā uz efektīvāku publisko pārvaldību vietējā līmenī;

63. atzinīgi vērtē to, ka 2014. gada janvārī pieņemta jauna stratēģija, kas paredz reformēt publisko pārvaldību, tostarp organizatorisko politiku centrālajā un vietējā līmenī, iekļaujot decentralizāciju; mudina jauno Valsts pārvaldes un vietējās pašpārvaldes ministriju iesaistīt visas ieinteresētās personas rīcības plāna ietvaros veicamo pasākumu apzināšanā;

64. izsaka gandarījumu, ka izveidota īpaša grupa valsts pārvaldes reformas jautājumos (VPR) kā forums politiskajam dialogam starp Eiropas Komisiju un Serbiju, un aicina organizēt VPR pasākumus vietējā un reģionālajā līmenī;

65. pauž nožēlu, ka joprojām nav pieņemti tiesību akti, kas reglamentē vietējo pašvaldību darbinieku statusu un atalgojumu, kā arī apmācības stratēģija vietējām pašvaldībām;

66. uzsver, ka jāpievērš turpmāka uzmanība korupcijai vietējā administrācijā un ka joprojām ir bažas sakarā ar draudiem un vardarbību pret žurnālistiem;

67. uzsver, ka IPA II ietvaros Serbija turpinās saņemt pirmspievienošanās palīdzību laikposmā no 2014. līdz 2020. gadam ar kopējo indikatīvo summu 1,5 miljarda EUR apmērā; pauž cerību, ka atbilstoša summa no pirmspievienošanās fondiem tiks izmantota vietējā un reģionālajā līmenī;

68. norāda, ka maijā, atbildot uz Konstitucionālās tiesas decembra nolēmumu, valsts parlamenta un Vojvodinas provinces asamblejas kopīgās procedūras rezultātā ir pieņemti pārskatīti Vojvodinas statūti; tomēr izsaka nožēlu par to, ka Vojvodinas Autonomās provinces autonomija salīdzinājumā ar iepriekšējo struktūru ir samazinājusies;

69. pauž nožēlu, ka joprojām nav pievērsta pietiekama uzmanība jautājumam par Vojvodinas Autonomās provinces dalību finansēšanā no Serbijas valsts budžeta;

70. atzinīgi vērtē to, ka Vojvodinas Autonomā province turpina nodrošināt minoritāšu augstu aizsardzības līmeni un ka starpterniskā situācija kopumā joprojām ir labvēlīga;

71. ar bažām atzīmē, ka administratīvā un pārvaldības spēja vietējā līmenī joprojām ir vāja, pastāv ievērojamas atšķirības starp pašvaldībām, Nacionālā Decentralizācijas padome un starpministriju Pašvaldību finanšu komisija joprojām ir pasīvas;

72. atzinīgi vērtē to, ka 2015. gadā tiks izveidota ES un Serbijas apvienotā konsultatīvā komiteja, kas piedalīsies pievienošanās procesā un sadarbosies ar Serbijas vietējā un reģionālā līmeņa pārstāvjiem; cer uz sadarbību ar Serbijas vietējām un reģionālajām pašvaldībām;

73. atzinīgi vērtē to, ka ir izveidots Nacionālais konvents par Eiropas Savienību kā platforma sadarbībai ar pilsonisko sabiedrību pievienošanās sarunu procesā; aicina uz plašākām konsultācijām ar labākiem norises grafikiem;

Albānija

74. mudina Albānijas iestādes nodrošināt vēlēšanu administratīvo struktūru neatkarību jau laikus pirms 2015. gada vietējām vēlēšanām;

75. norāda: balstoties uz 2013. gada parlamenta vēlēšanās gūtajiem panākumiem, Albānijai jau laikus pirms 2015. gada vietējām vēlēšanām jāīsteno EDSO/ODIHR vēlēšanu novērošanas misijas sniegtie ieteikumi, jo īpaši attiecībā uz vēlēšanu administratīvo struktūru neatkarību;

76. atzinīgi vērtē to, ka ir iecelts jauns ministrs, kas atbild par vietējās pašpārvaldes darbu;

77. pauž gandarījumu, ka decentralizācijas reformas ir pavisam izstrādātas un ka ir uzsākts darbs ar mērķi precizēt vietējo pašvaldību struktūrvienību funkcijas jaunajā administratīvajā sistēmā;

78. aicina pielikt lielākas pūles administratīvās reformas īstenošanā un pastiprināt vietējo pašvaldību struktūru administratīvo spēju finansiāli ilgtspējīgā veidā; norāda, ka kandidātvalsts statusa piešķiršana Albānijai ir iespēja īstenot vairāk reformu tādās jomās kā publiskās pārvaldes reforma, tiesiskā neatkarība, korupcijas un organizētās noziedzības apkarošana, kā arī cilvēktiesību, tostarp minoritāšu tiesību, aizsardzība;

79. atzīst faktu, ka vietējo pašvaldību kopējie izdevumi 2013. gadā bija aptuveni 2,2 % no IKP, savukārt ieņēmumi saglabājās 0,8 % no IKP līmenī un vietējie nodokļi turpināja dominēt vietējo pašvaldību ieņēmumos;

80. uzsver, ka izveidotajās pašvaldību struktūrās vēl nav pilnībā uzsākta jaunā Civildienesta likuma ieviešana;

81. izsaka nožēlu par to, ka spēcīga politizācija joprojām kavē centrālās un vietējās pārvaldības attiecību attīstību, ierobežo vietējo pašvaldību apvienību lomu un ietekmē šo apvienību sadarbību;

82. mudina vietējās pašvaldības izstrādāt iekļaujošu dialogu ar pilsonisko sabiedrību un vietējām kopienām;

83. ar nožēlu konstatē, ka ar jūlijā pieņemto Likumu par teritoriālo un administratīvo reformu krasi ir samazināts vietējās pašpārvaldes vienību skaits no 373 vienībām līdz 61 vienībai, likvidētas komūnas un saglabāti esošie 12 reģioni, neņemot vērā mazākumtautību intereses; uzsver, ka jā saglabā vietējā identitāte un cieša saikne ar sabiedrību;

84. izsaka nožēlu par to, ka vietējās pašpārvaldes cilvēkresursu pārvaldība un finanšu kontrole joprojām ir vāja;

Bosnija un Hercegovina

85. atzinīgi vērtē Bosnijas un Hercegovinas prezidenta pieņemto rakstisko apņemšanos, kuru ir parakstījuši politiskie līderi un apstiprinājis Bosnijas un Hercegovinas Parlaments, par pasākumiem iestāžu funkcionalitātes un efektivitātes nodrošināšanai, reformu uzsākšanu visos pārvaldes līmeņos, kā arī par samierināšanas pasākumiem un administratīvās veiktspējas stiprināšanu. Uzsver, ka tagad kļūst iespējama Stabilizācijas un asociācijas nolīguma stāšanās spēkā; aicina jaunos vadītājus panākt vienošanos ar ES par ceļvedi plašu un iekļaujošu reformu plānam valsts tālākai virzībai;

86. uzsver, ka plašais un neefektīvais publiskais sektors ar daudzkārtēju kompetenču pārklāšanos valsts, federālās vienības un pašvaldību vai kantonu līmenī (jo īpaši federācijā) turpina apdraudēt fiskālo ilgtspēju;

87. norāda, ka pašreizējā politiskā situācija Bosnijā un Hercegovinā negatīvi ietekmē valsts spēju paust vienotu nostāju ES jautājumos. Ir svarīgi izveidot mehānismu ES jautājumu koordinēšanai starp dažādiem pārvaldības līmeņiem;

88. atzīst, ka administratīvo vienību tiesību aktos ir lielā mērā ievērota Eiropas vietējo pašvaldību harta, taču federālo vienību, kantonu un pašvaldību pilnvaras nav pietiekami skaidri sadalītas un finanšu autonomija vietējā līmenī ir samērā neliela;

89. pauž nožēlu, ka kopumā Bosnija un Hercegovina nav guvusi panākumus visu pārvaldības līmeņu funkcionalitātes un efektivitātes uzlabošanas ziņā un ka nav nodrošinājusi triju vēsturisko tautu vienlīdzību, un tas ir būtisks šķērslis valsts un iestāžu darbībai;

90. ar nožēlu secina, ka kopējais reformu temps visos valsts līmeņos joprojām ir lēns vai pat stāvošs uz vietas un ka valsts iestādēm nav bijis nekāda progresa virzībā uz tādas struktūras izveidi, kas nepieciešama ES līdzekļu netiešai pārvaldībai;

91. nosoda nesaskaņas veicinošo retoriku, ko pastāvīgi lieto daži politikas jomas pārstāvji visos valsts līmeņos, un to, ka tiek apšaubīta Bosnijas un Hercegovinas spēja funkcionēt kā valstij;

92. pauž nožēlu, ka vēlēšanas 2014. gada 12. oktobrī netika rīkotas atbilstoši tiesas nolēmumam *Sejdic-Finci* lietā, tā kā tas ievērojami kavē turpmāku saskaņošanu starp ES un Bosniju un Hercegovinu;

93. atzinīgi vērtē Brčko apgabala aktīvo līdzdalību pirmspievienošanās sagatavošanās procesā, stingro apņēmību un nozīmīgo progresu reformu īstenošanā, kas ir ievērojami lielāks nekā citām valsts administratīvi teritoriālajām vienībām;

Kosova ⁽³⁾

94. atzinīgi vērtē Stabilizācijas un asociācijas nolīguma starp ES un Kosovu uzsākšanu;

95. pauž gandarījumu par Kosovas un Serbijas aktīvo un konstruktīvo dalību ES atbalstītajā dialogā;

96. norāda, ka Kosovā sekmīgi notika mēru un pašvaldību vēlēšanas 2013. gada rudenī un parlamenta pirmstermiņa vēlēšanas 2014. gada 8. jūnijā;

97. uzsver, ka ir turpinājušies centieni uzlabot vietējo pašvaldību spēju un ka Vietējās pašpārvaldes ministrija (MLGA) ir uzlabojusi savas vadlīnijas pašvaldībām;

⁽³⁾ Šis nosaukums neskar nostājas par statusu un atbilst ANO Drošības padomes Rezolūcijai Nr. 1244/99 un Starptautiskās Tiesas atzinumam par Kosovas neatkarības deklarāciju. Neatkarības deklarācija.

98. uzsver, ka joprojām ir vērojama politiskā iejaukšanās publiskajā pārvaldē gan centrālajā, gan vietējā līmenī un ka ir vajadzīgi turpmāki centieni, lai pilnībā īstenotu attiecīgos tiesību aktus par korupcijas novēršanu un integritātes veicināšanu civildienestā;
99. uzsver, ka Kosovas iestādēm, jo īpaši vietējā līmenī, ir jāparāda stingrāka apņēmība aizsargāt kultūras un reliģisko mantojumu;
100. atzinīgi vērtē arī to, ka pirmo reizi vietējās pašvaldības Kosovas ziemeļdaļā uzsāka darbu saskaņā ar Kosovas likumu;
101. uzsver, ka jāturpina vietējo pašvaldību centieni palielināt pārredzamību lēmumu pieņemšanā, decentralizācijas īstenošana un centieni nodrošināt pienācīgu atbalstu un resursus vietējam pašvaldībām;
102. sagaida drīzus skaidrojumus sakarā ar nesenajām apsūdzībām par korupciju, kas izvirzītas pret *EULEX* pārstāvjiem; tas ir nepieciešams, lai novērstu ES iestāžu uzticamības apdraudējumu;
103. pauž bažas par to, ka nav būtiska progressa cīņā pret korupciju un organizēto noziedzību, kas ir būtisks šķērslis Kosovas demokrātiskajai, sociālajai un ekonomiskajai attīstībai;
104. pauž gandarījumu, ka ir panākts zināms progress, jo īpaši attiecībā uz pilsētu mēru vēlēšanām, kuras aptvēra visu Kosovu, un par ES finansēto projektu skaita pieaugumu valsts ziemeļos; tomēr uzsver, ka ir jāpanāk progress Serbu pašvaldību apvienības izveidē, kam vajadzētu novērst jebkādu paralēlu struktūru nepieciešamību; vienlaikus norāda, ka būs nepieciešami turpmāki pastāvīgi centieni, lai tuvinātu etnisko albāņu un serbu kopienas;
105. iesaka iekļaut Kosovu visos Rietumbalkānu valstu reģionālās sadarbības forumos, jo īpaši tajos, kas saistīti ar vietējo pašpārvaldi; turklāt iesaka, ka Kosova un Kosovas pašvaldības būtu jāiekļauj Eiropas vietējo pašvaldību organizācijās, tādās kā Eiropas Pašvaldību un reģionu padome un Vietējo un reģionālo pašvaldību kongress; atbalsta Kosovas dalību ES programmās, kas ļautu Kosovai gūt labumu arī vietējā līmenī no ievērojamā finansiālā ieguldījuma;
106. atzinīgi vērtē to, ka 35 pašvaldībās ir ieceltas par Eiropas integrācijas jautājumiem atbildīgās pašvaldību amatpersonas.

Briseļē, 2015. gada 16. aprīlī

*Eiropas Reģionu komitejas
priekšsēdētājs*

Markku MARKKULA

Eiropas Reģionu komitejas atzinums “2011. gada Baltās grāmatas par transportu īstenošana”

(2015/C 195/02)

Ziņotājs: Spyros Spyridon (EL/PPE), Poras komūnas padomes loceklis**I. IETEIKUMI POLITIKAS JOMĀ ⁽¹⁾**

EIROPAS REĢIONU KOMITEJA

Transports – ekonomiskās, sociālās un teritoriālās kohēzijas galvenais faktors

1. vēlētos uzsvērt, ka cilvēku un preču mobilitāte ir priekšnosacījums, lai sasniegtu būtiskus ES ekonomiskās, sociālās un teritoriālās kohēzijas mērķus un nodrošinātu vienotā tirgus izveides pabeigšanu. Transports sekmē Eiropas un tās reģionu konkurētspēju un ES ir pasaules līderis šajā jomā;
2. atzīmē salīdzinoši augstās transporta izmaksas preču pārvadājumiem un mājsaimniecībām – uz transportu attiecināmi 13,2 % mājsaimniecību budžeta un līdz 15 % produktu cenu. Vienlaikus transports vēl joprojām par 96 % ir atkarīgs no naftas, kuras lielu daļu ražo nestabilos pasaules reģionos;
3. norāda uz to, ka panākto progresu ir grūti izvērtēt tādēļ, ka netika noteikti starpposma mērķi. Tomēr jaunās Eiropas Komisijas iecelšana un minētās baltās grāmatas īstenošanas gaidāmā pārskatīšana, kas notiks laikā, kad strauji mainās vide (ekonomikas krīze, plašāki ģeopolitiskie notikumi, kas skar transportu), sagatavoja pamatu līdz šim paveiktā daļējam novērtējumam;
4. norāda, ka baltajā grāmatā izvirzītie vērienīgie mērķi ir progresa virzītājspēks. Komiteja arī atzīmē transporta politikas un vides, inovācijas un sociālās politikas, kā arī ekonomikas politikas savstarpējo atkarību. Tā vēlētos ieteikt iepriekš minētos mērķus sasaistīt ar plānotajiem uzdevumiem samazināt atkarību no naftas, kā arī ierobežot trokšņa un gaisa piesārņojumu, būtiski samazināt izmaksas, kā arī cīnīties pret klimata pārmaiņām, ko izraisa siltumnīcefekta gāzes emisijas;
5. iesaka Eiropas Komisijai, veicot starpposma pārskatīšanu un, iespējams, ilgtermiņa mērķu aktualizēšanu, ņemt vērā tādas jaunas problēmas kā ģeopolitiskās norises, transporta plūsmu pārvirzīšanos, jaunu konkurentu rašanos, jaunus tehnoloģiskus sasniegumus, sociālo dempingu un konkrētos apstākļus katrā dalībvalstī un reģionā. Komisijai būtu jānosaka arī starpposma mērķi laikposmam pēc 2020. gada;
6. pauž atzinību Eiropas Komisijai par tās tālredzību, kāda tai bijusi, pieņemot vairākus tiesību aktu priekšlikumus un iniciatīvas attiecībā uz pasākumu kopumu dzelzceļa transporta, gaisa transporta un ostu politikas jomā, un aicina Eiropas Parlamentu un Padomi paātrināt procedūras to ātrai pieņemšanai. Šādi ES pasākumi būtu jāizstrādā saskaņā ar subsidiaritātes principu un līdz minimumam samazinot administratīvos šķēršļus.
7. tomēr prasa, lai vismaz līdzvērtīgi centieni tiktu veltīti pilsētu sabiedriskajam transportam, kas ir sabiedriskā transporta sistēmas būtiska daļa un kam var būt visspēcīgākā tiešā ietekme uz vidi un dzīves kvalitāti, skarot vislielāko skaitu iedzīvotāju visblīvāk apdzīvotajos ES reģionos;
8. norāda: lai varētu uzlabot Eiropas transporta un loģistikas nozares spēju konkurēt ar līdzīgām nozarēm citās pasaules daļās, īpaši svarīgi ir nodrošināt preču un produktu brīvu apriti pašas ES iekšējā tirgū;

⁽¹⁾ Lūdzam ņemt vērā, ka saskaņā ar RK Reglamenta 55. panta 2. punktu “Komitejas atzinumos par priekšlikumiem leģislatīviem aktiem [...], tiek izteikts viedoklis par attiecīgā priekšlikuma atbilstību subsidiaritātes un proporcionalitātes principiem”.

Transporta kvalitāte ietekmē un nosaka reģionu konkurētspēju

9. vēlētos uzsvērt vietējo un reģionālo pašvaldību plašāku lomu pilsētu un reģionālā transporta plānošanā un mobilitātes jautājumos, un to izšķirošo nozīmi attiecībā uz iedzīvotāju dzīves kvalitāti un reģionu konkurētspēju. Vietējās un reģionālās pašvaldības ir atbildīgas par tīklu plānošanu un uzturēšanu, stāvvietām un pieejamību, kā arī vides standartu ieviešanas uzraudzību, tāpēc tām jābūt iesaistītām uz partnerattiecību un daudzlīmeņu pārvaldības pamata. RK aicina vietējās un reģionālās pašvaldības aktīvāk piedalīties lēmumu pieņemšanas procesā;

10. norāda, ka ir tieša saikne starp transporta plānošanu pilsētās un pilsētvides un telpisko plānošanu. Komiteja atkārtoti vērš uzmanību uz ilgtspējīgas pilsētu mobilitātes plānošanas koncepciju (tostarp cenu noteikšanu), kurā Eiropas Savienībai būtu jāveicina saskaņošana, nevis jāizvirza saistoši uzdevumi;

11. vēlreiz uzsver: lai Eiropas līmenī nodrošinātu augstas kvalitātes pārvaldījumus, noteikti jāgādā par to, ka satiksmes plūsmu sākuma un beigās vietām tiek veltīta tāda pati uzmanība un sniegts tāds pats atbalsts kā Eiropas transporta tīkliem. Šiem izbraukšanas un ierašanās punktiem jāsniedz pilnīgs atbalsts un tajos jāpārvalda visi transporta veidi un līdzekļi;

12. norāda: lai gan baltajā grāmatā ir teikts, ka turpmākas labklājības labad visos reģionos jānodrošina efektīvi pārvaldījumi, Eiropas Komisija transporta nozari aizvien vairāk uztver kā jebkuru citu brīvā tirgus segmentu – un ne tikai valsts atbalsta izvērtēšanā. Sabiedriskā transporta pakalpojumu sniedzēji (vai tādi, kas pieder publiskai struktūrai) bieži sakaras ar grūtībām, jo privātie operatori pārvalda rentablus pārvaldījumus un savienojumus (dažkārt par dempinga cenām, lai nākotnē izveidotu monopola stāvokli), savukārt publiskajām iestādēm un dažiem transporta operatoriem (tostarp struktūrām, kuras pārzina publiskie dalībnieki) atliek tikai mazāk rentablu maršrutu un savienojumu ekspluatācija. Ja mēs uzskatām, ka baltajā grāmatā transports skatīts ne tikai kā komerciāla nozare, bet arī kā instruments, kas ļauj nodrošināt ES un tās dažādo reģionu konkurētspēju un labklājību, ir radikāli jāmaina pieeja publiskajiem vai par tiem līdzvērtīgiem uzskatāmiem operatoriem salīdzinājumā ar privātajiem operatoriem. Loģiski, ka privātajiem operatoriem transports ir tikai potenciāls komerciālu ieņēmumu avots, neņemot vērā vajadzību nodrošināt dažādu reģionu un ES vispārējo konkurētspēju;

13. atbalsta, ka īsiem attālumiem tiek popularizēti nemotorizēti pārvietošanās veidi (braukšana ar velosipēdu, iešana kājām), jo tie sniedz ekoloģiskākas, lētākas un bieži vien ātrākas alternatīvas. To panākt palīdzēs atbilstīgi transporta tīkli un pasākumi, kuru mērķis ir rosināt izmaiņas cilvēku domāšanā, jo īpaši attiecībā uz šo satiksmes veidu veicināšanu un izmantošanu;

14. preču pārvadāšanai garās distancēs atbalsta ilgtspējīga transporta intermodalitāti un pāreju no autopārvadājumiem uz ilgtspējīgiem transporta veidiem, piemēram, dzelzceļu, jūras un upju transportu;

15. vēlētos uzsvērt piemērotu un pietiekami finansētu transporta tīklu un veidu nozīmīgumu ģeogrāfiski nelabvēlīgos un demogrāfisko problēmu skartos apgabalos, kā reģionos ar zemu apdzīvotības blīvumu, kā arī visattālākos apvidos, salu, pierobežu un kalnu reģionos, jo tie ir galvenais faktors teritoriālās kohēzijas īstenošanā. Šādu reģionu vajadzības nav pietiekami ņemtas vērā ES politikas pasākumos un programmās, kas ietekmē transportu. Komiteja uzskata, ka ir vajadzīga rūpīga plānošana, lai apvienotu vides prasības ar prasībām, ko izvirza transporta pakalpojumu sniedzēji, un ir jānosaka saprātīgi tarifi lietotājiem;

16. uzsver: tā kā jaunajās dalībvalstīs joprojām nav kvalitatīvu galveno transporta savienojumu, un tas attiecas ne tikai uz Eiropas transporta tīkliem, bet galvenokārt uz reģionālajiem un vietējiem pamatsavienojumiem (pilsētu apvedceļi, funkcionējoši reģionālās un vietējās nozīmes ceļu tīkli, no kuriem ir atkarīga darbaspēka mobilitāte utt.), kas ir neapstrīdams reģionu konkurētspējas faktors, transporta problēmu risināšanai un šās nozares atbalstam jaunajās dalībvalstīs jāizvēlas pavisam citāda pieeja nekā tā, kura īstenota vecajās dalībvalstīs, kur šāda infrastruktūra jau pastāv;

17. uzsver, ka pārrobežu transporta savienojumiem vietējā un reģionālajā līmenī ir būtiska nozīme pārrobežu teritoriju kohēzijā un sadarbības attīstībā pāri robežām. Komiteja atzīmē, ka pārrobežu sadarbības programmu (2020–2014) izstrādētas diemžēl nav pietiekami ņemts vērā;
18. uzsver, ka jāpievērš uzmanība tam, lai neaizsargātām iedzīvotāju grupām, kā arī demogrāfisko problēmu skartajos reģionos tiktu nodrošināti kvalitatīvi transporta pakalpojumi;
19. vērš uzmanību uz fundamentālo saikni starp pastāvīgu, elastīgu un kvalitatīvu transporta sistēmu un tūrisma nozares konkurētspēju;
20. pauž nožēlu, ka līdz šim tik maz ir panākts intermodālās biļešu pārdošanas jomā, it īpaši attiecībā uz multimodālajiem starpreģionu vai starpvalstu pārvadājumiem; sagaida, ka šajā jomā līdz 2020. gadam tiks panākts būtisks progress;
21. atzīmē, ka ir panākts ļoti mazs progress attiecībā uz Eiropas mēroga informāciju par multimodālo transportu un biļešu iegādes pakalpojumiem. Komiteja arī norāda, ka šobrīd vairumā dalībvalstu joprojām nav savas stingru transporta kustības sarakstu sistēmas, kurā būtu apkopoti visi attiecīgās valsts transporta kustības saraksti un ar kuras palīdzību varētu meklēt un rezervēt braucienus ar sabiedrisko transportu valsts robežās. Informācija par multimodālajiem pārvadājumiem ir viens no instrumentiem, kas var ievērojami palielināt pasažieru vēlmi izmantot sabiedrisko transportu. Komiteja arī uzskata, ka šādu informācijas sistēmu izveidošanā un savstarpējā savienošanā vajadzētu balstīties ne tikai uz statistiku informāciju, ko nodrošina iepriekš noteikts transporta kustības saraksts, bet arī uz plašajām iespējām, kuras sniedz informācija, ko varēs iegūt, izmantojot globālās navigācijas satelītu sistēmas (GNSS), tostarp Eiropas satelītnavigācijas sistēmu *Galileo*;
22. atzinīgi vērtē progresu, kas panākts pasažieru tiesību jomā. Komiteja tomēr norāda, ka informācija par minētajām tiesībām un pašas tiesības ir sadrumstalotas pa transporta veidiem, un, ņemot vērā lietotāju intereses, aicina nodrošināt to lielāku viendabīgumu. Komiteja arī aicina šīs tiesības, kas ir piešķirtas ar Eiropas Savienību, jāpiemēro daudz plašāk, dalībvalstis, kas pašlaik izmanto katra atkāpe, iespējams ierobežot to piemērošanu; Komiteja vēlas arī, lai dalībvalstis plašāk piemērotu šīs Eiropas Savienības piešķirtās tiesības – pagaidām dalībvalstis izmanto visas iespējamās atkāpes, lai maksimāli ierobežotu tiesību piemērošanu;
23. uzsver, ka no ceļojumu informācijas un pakalpojumu sniegšanas viedokļa vissarežģītākais posms ir “pirmais un pēdējais kilometrs”, kas atbilst tam ceļojuma posmam, kurā transports parasti ir vietējo un reģionālo pašvaldību kompetencē. Tāpēc ir svarīgi konkrētu risinājumu īstenošanā un uzraudzībā iesaistīt vietējās un reģionālās pašvaldības, lai nodrošinātu visas sistēmas efektīvu darbību;
24. pauž bažas par to, ka tikai četras dalībvalstis pilnīgi piemēro regulu par dzelzceļa pasažieru tiesībām, un uzstājīgi aicina visas pārējās dalībvalstis atcelt spēkā esošos atbrīvojumus;
25. uzsver, ka, tā kā starp dalībvalstīm standarti nav saskaņoti, tiek kropļota konkurence un, iespējams, novirzīta satiksme, tādējādi ietekmējot vides, sakaru un administratīvo jomu;
26. uzskata, ka labas transporta infrastruktūras izveide un tās laba pieejamība padarīs visus reģionus ekonomiski spēcīgākus un pievilcīgākus tiešajām investīcijām, tādējādi palielinot gan šo reģionu konkurētspēju, gan ES konkurētspēju kopumā;
27. uzskata, ka ir jāprecizē par pasažieru tiesību piemērošanu atbildīgo valsts izpildiestāžu kompetence attiecībā uz pārrobežu braucieniem;

Ceļā uz integrētu, uzticamu, tīru un drošu Eiropas transporta sistēmu

28. norāda uz transporta tīkla nevienlīdzīgo attīstību un sadrumstalotību Eiropas reģionos, it īpaši saistībā ar dzelzceļu un autoceļiem; lai veicinātu konkurētspēju, ir vajadzīgs augstas kvalitātes transporta tīkls, kā arī elastīgi finanšu instrumenti. Tāpēc Komiteja uzskata, ka tāpēc ir būtiski attīstīt Eiropas transporta tīklu, jo īpaši attiecībā uz preču dzelzceļa transporta veicināšanu, un reģionālo lidostu tīklu;

29. atbalsta ārējo izmaksu (sociālo un vides, tostarp negadījumu, gaisa piesārņojuma, trokšņa un sastrēgumu izmaksu) internalizāciju un principu "lietotājs maksā" un "piesārņotājs maksā", kas īstenoti tā, lai tirgus izvēli saskaņotu ar ilgtspējas prasībām. Šajā sakarā būtu jāanalizē, vai, paredzot papildu pasākumus, var pakāpeniski ieviest obligātu saskaņotu internalizācijas sistēmu kravas automobiļiem visā starppilsētu tīklā, lai tādējādi izbeigtu pašreizējo situāciju, kurā starptautiskajiem autopārvadātājiem nepieciešama *Eurovignette*, piecu valstu vinjetes un astoņas dažādas nodevu zīmes un nodevu nolīgumi, lai netraucēti brauktu pa Eiropas maksas ceļiem;
30. norāda gan uz progresu, kas panākts ceļu satiksmes drošības jomā, gan arī uz atšķirībām dalībvalstu tiesību aktos un standartos, piemēram, attiecībā uz bīstamu produktu transportēšanu. Komiteja atkārtoti aicina izstrādāt zinātnisku modeli izmaksu internalizācijai, it īpaši attiecībā uz ceļu satiksmes negadījumiem;
31. norāda, ka pasažieru transporta jomā, jo īpaši gaisa transporta jomā, pasažieru drošība ir atkarīga ne tikai no tehniskās kvalitātes, bet arī no apkalpes regulāras novērtēšanas un drošības standartu pastāvīgas pilnveidošanas, un aicina kompetentās iestādes veikt tūlītējus pasākumus šajās specifiskajās jomās;
32. atzinīgi vērtē iniciatīvu *Shift2Rail* un "zilās zonas" projekta veicināšanu un vienlaikus vērs uzmanību uz to, ka, neraugoties uz satiksmes sastrēgumiem uz autoceļiem un gaisa telpā, nav panākts pietiekams progress pārvadājumu novirzīšanā uz dzelzceļu un ūdensceļu vai jūras transportu. Vilcieni un kuģi var arī turpmāk palīdzēt sasniegt tādus mērķus kā siltumnīcefekta gāzu emisijas apjoma un ceļu satiksmes negadījumu skaita samazinājums. Tāpēc būtu jāveicina Eiropas transporta tīkla attīstība un īstenošana, dažādu dzelzceļa pārvalžu kritēriju un noteikumu saskaņošana, kā arī piekļuves nodrošināšana jauniem operatoriem brīvas konkurences ietvaros;
33. atzinīgi vērtē Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumenta (*EISI*) konkrētu īstenošanu, bet raizējas par to, ka *Juncker* plāna ietekmē tai zudis EUR 2,7 miljardi, lai gan *EISI* budžetā jau tagad nepietiek līdzekļu Eiropas transporta tīkla radīšanai. Tāpēc Komiteja pauž raizes par acīmredzami nepietiekamajām Eiropas Savienības investīcijām efektīvas un ilgtspējīgas transporta sistēmas veidošanai un ekoloģizācijai;
34. pamatojoties uz neseno Eiropas Revīzijas palātas ziņojumu, aicina dalībvalstis veikt pasākumus šķēršļu novēršanai ūdensceļu transporta jomā (tilti, slūžas, upju platumi utt.), koordinēt savu darbību, pabeigt infrastruktūras projektus un īstenot apsaimniekošanas plānus;
35. norāda, ka nav nekādas atsaucis nedz uz integrētu jūras vai iekšzemes ūdensceļu un gaisa transportu, nedz uz hidroplānu izstrādi, un aicina iekļaut šos aspektus transporta plānošanā;
36. atbalsta Eiropas vienotās gaisa telpas iniciatīvu un aicina Eiropas Komisiju nākt klajā ar pārredzamu laika nišu piešķiršanas sistēmu, lai konkurences labad uzlabotu lidostu izmantošanu. Komiteja norāda uz pacelšanās un nolaišanās laikā novēroto kavēšanos, kas palielina izmaksas, un aicina izvērtēt, kāda būtu lidojumu augstuma palielināšanas iespējamā ietekme uz vidi, ņemot vērā piesārņojošo vielu emisijas troposfērā;
37. aicina veikt saskaņotus pasākumus, lai multimodālos pārvadājumus uzlabotu, pirmām kārtām veidojot nepieciešamos savienojumus ar mezglu punktiem (piemēram, lidostām, ostām un intermodāliem transporta centriem), un uzsver, ka uz dalībvalstu robežām ir nepieciešama koordinēšana, ko varētu nodrošināt Eiropas teritoriālās sadarbības grupas (ETSG);
38. pauž lielu gandarījumu par progresu, kāds panākts alternatīvu finansēšanas avotu un metožu meklējumos lieliem transporta projektiem, kas prasa ilgtermiņa plānošanu un finansēšanu. Komiteja tomēr vērs uzmanību uz to, ka ir pieņemtas atšķirīgas koncepcijas alternatīvo energoresursu atbalstam un ka nav progresīvas palīdzības attiecībā uz alternatīvās piedziņas sistēmu "tīrības" pakāpi. Tādēļ Komiteja iesaka sniegt efektīvāku atbalstu dzinēju sistēmām, kas nerada vai rada tikai minimālas emisijas un kam jau ir un darbojas pārbaudītas infrastruktūras (kā tas ir, piemēram, tramvaju un trolejbusu gadījumā);

39. uzsver, ka tehnoloģijas sasniegumu un tiesiskā regulējuma pilnveidošanas dēļ visā transporta nozarē lietotājiem būs vajadzīgas jaunas prasmes. Komiteja aicina dalībvalstis un Eiropas Komisiju ņemt vērā to, ka nepieciešami nepārtrauktas apmācības pasākumi, un projektēšanas un plānošanas posmā rēķināties ar to izmaksām, lai minētos pasākumus varētu pilnībā īstenot;
40. uzsver, ka transporta nozarē strauji mainās darba apstākļi, un aicina Eiropas Komisiju un dalībvalstis saskaņot standartus un sociālās tiesības, lai uzlabotu darba apstākļus un novērstu negodīgu konkurenci;
41. uzsver, ka ekoloģiski tīrāka transporta nodrošināšanai vienlaikus vajadzīgi pasākumi sabiedriskā transporta izmantošanas veicināšanai un pētījumi par ekoloģiski tīrāku degvielu un efektīvākiem dzinējiem. Tādēļ ir būtiski īstenot tādu politiku, kas veicinātu hibrīda transportlīdzekļu izmantošanu un elektropiedziņas transportu;
42. uzsver, ka tehniskiem jauninājumiem, kuru pamatā ir alternatīvas degvielas un atjaunota infrastruktūra, ir liela nozīme ilgtspējīgas, videi nekaitīgas ekonomikas ar zemu oglekļa dioksīda emisiju līmeni nodrošināšanā, lai Eiropas uzņēmumi varētu paplašināt eksporta apjomu, sekmēt izaugsmi un radīt darbvietas.

Eiropai būtu citviet jāizplata tās sekmīgais transporta modelis

43. atkārtoti pauž atbalstu Eiropas Savienības centieniem, ko tā iegulda, lai, aktīvi piedaloties starptautiskajos forumos, starptautiskā līmenī izplatītu savus transporta modeļus;
44. Eiropas transporta tīklu kvalitāte un drošība, kuras pamatā ir augsti standarti, ir piemērs trešām valstīm un vienlaikus sekmē Eiropas sabiedrības drošību un dzīves kvalitāti. Eiropas standartu izplatīšana un starptautisko tirgu atvēršana arī stiprina Eiropas rūpniecības konkurētspēju;
45. norāda, ka transporta nozare ir ārkārtīgi sarežģīta un tā aptver tādas jomas kā infrastruktūra, informācijas tehnoloģijas, pētniecība un inovācija, transportlīdzekļu specifikācijas un lietotāju uzvedība, un tie ir tikai daži piemēri. RK aicina dalībvalstis un ES iestādes pievērst pienācīgu uzmanību tam, lai, sekmīgi koordinējot šīs dažādās jomas, līdz minimumam samazinot birokrātiju un sadarbojoties ar vietējām un reģionālajām pašvaldībām, sasniegtu vislabākos rezultātus.

Brisele, 2015. gada 16. aprīlī

*Eiropas Reģionu komitejas
priekšsēdētājs*

Markku MARKKULA

Eiropas Reģionu komitejas atzinums “Piena nozares nākotne”

(2015/C 195/03)

Ziņotājs: René Souchon (FR/PSE), Overņas reģiona padomes priekšsēdētājs

EIROPAS REĢIONU KOMITEJA

I. SITUĀCIJAS APRAKSTS**Par situācijas attīstību piena produktu tirgū**

1. norāda, ka 2014. gada 13. jūnija ziņojumā COM(2014) 345 final, kas sagatavots, pamatojoties uz 2014. gada marta vidū pieejamajiem datiem, Eiropas Komisija uzskata, ka īstermiņā un vidējā termiņā situācija piena tirgū ir labvēlīga un paredzams, ka kvotu atcelšana neradīs problēmas. Komisija atzīst, ka daži jautājumi joprojām nav atrisināti, taču uzskata, ka šobrīd vēl ir pārāgri vērtēt kvotu atcelšanas ietekmi, un vēlas jaunu tiesību aktu priekšlikumu izstrādi atlikt līdz 2018. gadam;
2. uzskata, ka kopš 2014. gada marta šī ļoti labvēlīgā tirgus un cenu attīstības tendence ir mainījusies pretējā virzienā trīs faktoru ietekmē: liels ražošanas apjoms pasaulē, samazināts pieprasījums pasaulē un Krievijas noteiktais embargo. Tā kā Eiropā būtiski palielinās ražošanas apjoms, trīs minēto faktoru dēļ jau tagad krasi pazeminās piena cenas;
3. konstatē, ka 2015. gada pirmā pusgada prognozes liecina par piena produktu cenu un krājumu samazināšanos, kas varētu pārsniegt 2009. gada līmeni, turklāt ar lielām atšķirībām starp dalībvalstīm un dažkārt pat vienā dalībvalstī;

Par piena nozares tiesību aktu kopuma īstenošanu

4. Komisijas ziņojumā konstatē, ka līgumu slēgšana apjoma ziņā joprojām ir maznozīmīga un tas ir šķērslis, lai līdzsvarotu spēku samēru par labu ražotājiem. Kooperatīvi, kas pārstrādā vairāk nekā 60 % piena Eiropā, sevi atbrīvoja no līgumu slēgšanas un ražošanas kontroles, iepriekš paziņojot, ka savāks visu piena produkciju no ražotājiem, kuri ir kooperatīva biedri. Tas viss krasi ierobežo piena nozares tiesību aktu kopumā paredzēto pasākumu darbības jomu;
5. norāda, ka ievērojamais ražošanas un savākšanas pieaugums visā Eiropas Savienībā 2014. gadā apliecina, ka līgumu slēgšanai nebija un nebūs ietekmes uz vispārējā piedāvājuma kontroli Eiropas Savienībā, jo piena pārstrādes uzņēmumi pašlaik atklāti konkurē savā starpā;
6. norāda, ka pārtikas ķēdes pēdējā posmā – tirdzniecībā – patērētājam tirgto pienu un piena produktus bieži izmanto pircēju piesaistīšanai, pārdodot tos par zemām cenām un šo cenu starpību pārdalot pretējā ķēdes virzienā līdz pat ražotājam, kurš galu galā cieš no šādas agresīvas tirdzniecības politikas sekām. Rezultātā bieži vien summa, ko saņem lauksaimnieks, nesedz ražošanas izmaksas;
7. norāda, ka īpašie pasākumi, kas nav paredzēti piena nozares tiesību aktu kopumā un pieņemti, reaģējot uz Krievijas noteikto embargo, ir acīmredzami nepietiekami, ņemot vērā zaudējumus, kas radušies kopš 2014. gada augusta;
8. konstatē, ka piena nozares tiesību aktu kopumā paredzētā piedāvājuma pārvaldības iespēja attiecībā uz aizsargātiem cilmes vietas nosaukumiem (ACVN), šķiet, joprojām netiek pietiekami izmantota (tā attiecas uz trim siera veidiem Francijā un diviem Itālijā); Komiteja vēlētos saņemt no Eiropas Komisijas vairāk informācijas par izskatīšanā esošajiem pieteikumiem, aicina šo iespēju popularizēt dalībvalstīs, kā arī mudina Komisiju vienkāršot piekļuvi aizsargāta cilmes vietas nosaukuma (ACVN) un aizsargātas ģeogrāfiskās izcelsmes norādes (AĢIN) shēmām;

Perspektīvas pēc kvotu atcelšanas

Īstermiņā:

Ietekme uz piena ražošanu Eiropas Savienības mērogā

9. norāda, ka 2013. gada 24. septembrī notikušajai konferencē "Eiropas piena nozare: attīstība pēc 2015. gada" sagatavotais pētījums un ziņojums COM 2014-2024 liecina, ka piena ražošanas pieaugums Eiropas Savienībā ir galvenokārt atkarīgs no pasaules tirgus, kas aptver tikai 7 % no pasaules produkcijas, bet tas ir ļoti konkurētspējīgs. Piena pulveris veido 2/3 no tonnāžas, ko nodrošina trīs galvenie eksportētāji: ES, Jaunzēlande un Amerikas Savienotās Valstis. ESAO un FAO prognozē, ka līdz 2023. gadam piena pieprasījums pasaulē pieaugs par aptuveni 2 % gadā. Joprojām ir nepieciešams apzināt un attīstīt jaunus tirgus, palielināt ES daļu pasaules tirgū, nodrošināt ES eksportētājiem taisnīgu piekļuvi un stimulēt eksporta pieaugumu. Zināšanu nodošanas, izpētes un inovācijas uzlabošana, kā arī kvalitāti un marķējumu veicinoši pasākumi sniegs papildu pievienoto vērtību ES piena produktiem un palielinās to konkurētspēju iekšējā un pasaules tirgū;

10. norāda: minētajā 2013. gada septembra pētījumā paredzēts, ka laika gaitā arvien lielāks Eiropas Savienībā ražotā piena apjoms tiks pārstrādāts produktos ar augstāku pievienoto vērtību un samazināsies nepārstrādātas un nefasētas produkcijas apjoms;

11. atzīmē, ka pētījumā ir atzīta visā piena produktu piegādes ķēdē pieaugošā nelīdzsvarotība pievienotās vērtības sadalē par labu pārstrādātājiem;

12. konstatē, ka ir vispārēji, ka kvotu atcelšanas rezultātā piena ražošana vēl vairāk koncentrēsies lielākās lauku saimniecībās un noteiktos Eiropas Savienības reģionos;

13. uzskata, ka ES rīcībā nav darbības instrumentu, kas ierobežotu piena iepirkuma cenu svārstīgumu;

14. konstatē arī, ka liela daļa nesen veikto ieguldījumu Eiropas piena nozarē galvenokārt saistīti ar piena pulvera kaltēšanas torņiem nevis ar piena pārstrādi produktos ar augstu pievienoto vērtību, piemēram, sieros (50 % piena pulverim, 20 % sieram ⁽¹⁾);

15. uzskata, ka ražošanas koncentrācija lielākās lauku saimniecībās pati par sevi nav efektivitātes vai ienākumu garantija, kā to parāda Dānijas piemērs;

Paredzamā teritoriālā ietekme un ar to saistītās sekas

16. konstatē, ka vairāki pētījumi ⁽²⁾ apstiprina: pēc kvotu atcelšanas piena ražošana koncentrējas visproduktīvākajos reģionos, kuros ir visvairāk piena ražošanas uzņēmumu un viszemākās piena savākšanas izmaksas, un piena ražošana samazinās vai tiek pārtraukta tā saucamajos mazāk labvēlīgos vai riska grupas reģionos. Norāda, ka šajos perifērajos, kalnu vai tālākajos reģionos piena ražošana ir saimnieciska darbība, kuru ir grūti aizstāt ar kādu citu un kurai ir arī svarīga nozīme sociālajā un vides jomā;

17. pauž nožēlu, ka nav vai ir tikai daži konkrēti pētījumi par mazāk labvēlīgu reģionu nākotni gadījumos, kad piena ražošana tiek pakāpeniski pārtraukta, un arī Komisija 2014. gada ziņojumā tikai secinājusi, ka "ir pārāgri sagaidīt nozīmīgu "piensaimniecības paketes" ietekmi uz piensaimniecības nozari mazāk attīstītos reģionos";

18. pauž nožēlu, ka trūkst īpašu pētījumu par reģioniem, kuros piena ražošanai ir svarīga nozīme ne tikai darbvietu radīšanā un saglabāšanā, bet arī stratēģisks atbalsts citām ekonomikas jomām, piemēram, tūrismam. Šie reģioni tikai dažos gadījumos tiek vērtēti, ņemot vērā lauku saimniecību un vietējo darbvietu skaitu, bet nekad – to ieguldījumu sabiedriskajā labumā (ūdens un ainavu kvalitāte, bioloģiskā daudzveidība, produktu kvalitāte, "zaļais" tūrisms, reģionālie tirgi utt.) vai citās ekonomikas jomās;

19. atzīmē, ka Komisijas un ekspertu neseno pētījumos prognozēta arvien straujāka piena nozares darbības pārtraukšana gandrīz visās ES Austrumeiropas dalībvalstīs (izņemot Poliju), lai gan bieži vien piena lopu audzēšana tur ir galvenā lauksaimnieciskā darbība. Tas mazina lauku apgabalu spēju piesaistīt iedzīvotājus;

20. uzskata, ka ir steidzami jāaprēķina, cik daudz darbvietu kopumā zudīs augkopības/lopkopības "starpreģionos", ja tiks pārtraukta piena ražošana, to aizstājot ar graudaugu audzēšanu;

⁽¹⁾ Komisijas ziņojums "Prospects for EU agricultural markets 2014-2024", lpp.

⁽²⁾ "Smooth Phasing out of the milk quotas in the European Union". Reģionu komitejas pasūtīts pētījums "Progress Consulting and Living prospects", 2014. gada novembris.

21. uzsver, ka pašreizējie “drošības tīkla” pasākumi, piemēram, valsts intervence vai privātās uzglabāšanas atbalsts, nav piemēroti instrumenti, ar ko mazināt ilgstošu piena nozares nestabilitāti vai krīzi, kuru vēl vairāk saasina Krievijas embargo, kas jo īpaši skar Baltijas valstis un Somiju;

Vidējā termiņā:

22. atzīmē, ka jaunākās prognozes, ko publicējusi Eiropas Komisija, paredz kvotu atcelšanas gadījumā tikai nelielu Eiropas ražošanas palielināšanos, jo īpaši tādēļ, ka vides prasības dažās dalībvalstīs kļūst arvien stingrākas. Tomēr ražošanas apjoma palielināšanās 2014. gadā liecina, ka laba piena cena un lopbarības audzēšanai labvēlīgs gads ir radījis ievērojamu un pilnīgi neparedzētu piena pārpalikumu;

23. atzīmē, ka saskaņā ar Komisijas datiem laikā no 2016. līdz 2024. gadam vidējai piena cenai vajadzētu būt aptuveni 350 *euro* par tonnu ar svārstībām no 300 *euro* līdz 400 *euro* par tonnu 8 no 10 gadiem un pat vēl izteiktākām divos no 10 gadiem;

24. uzskata, ka šāds cenu svārstīgums, tā radītās būtiskās pārmaiņas un nenoteiktība, kas skar piena nozari un piena produktus Eiropā, nav savienojams ar nozīmīgiem ieguldījumiem lopkopībā un jaunu ražotāju darbības uzsākšanu, un tas īpaši ietekmēs kalnu apgabalus un tālākos reģionus, kuros ir lielāki ierobežojumi un mazākas iespējas gūt apjomrādītus ietaupījumus;

25. turklāt norāda, ka Eiropas Savienības uzņēmumi saskaras ar citu – nedaudzu, bet ietekmīgu – starptautisko eksportētāju konkurenci (Jaunzēlande, ASV, Austrālija); šiem eksportētājiem ir vēsturiski izveidojusies piekļuve Āzijas tirgiem un tiem ir noteicoša ietekme uz piena produktu cenām pasaules tirgū;

26. uzskata, ka nedrīkst jaukt pasaules tirgus pieaugumu un pieprasījuma palielināšanos pasaulē. Pieprasījuma palielināšanās vidējā termiņā un ilgtermiņā ir diezgan regulāra, turpretim pasaules tirgus attīstība ir neparedzamāka un attiecas tikai uz 7 % no produkcijas un uz dažu valstu pārpalikumu;

27. uzskata par nepieņemamu, ka piena iepirkuma cenas Eiropā ir tik cieši saistītas ar pasaules cenām, jo 90 % Eiropas Savienības produkcijas nonāk Eiropas tirgū;

Par riskiem un iespējām Eiropas piena nozarē saistībā ar tirdzniecības nolīgumiem, par kuriem pašlaik notiek sarunas

28. uzskata, ka dažādi brīvās tirdzniecības nolīgumi, kā arī reģionālie tirdzniecības nolīgumi, par kuriem pašlaik notiek sarunas, ietekmēs pieprasījumu pēc piena produktiem un eksporta iespējas;

29. konstatē, ka šo nolīgumu kontekstā galvenais risks Eiropas piena lopkopībai un patērētājiem ir pārtikas kvalitātes un nekaitīguma standartu pazemināšana Eiropas iedzīvotājiem, kā arī ACVN neatzišana, kā to pieprasa piensaimniecības nozare;

30. uzskata, ka pašlaik notiekošās sarunas par nolīgumu ar ASV par muitas nodevu saskaņošanu un būtisku samazināšanu, kas ietverta ES sarunu pilnvarās, piena nozarē rada iespējas, bet arī risku, kas jo īpaši saistīts ar muitas nodevām piena produktiem. Bieži vien Eiropā tās ir daudz augstākas, bet ar Lauksaimniecības likumu (*Farm Bill*) 2014.-2018. gadam ir pastiprināts atbalsts ASV piena ražotājiem;

31. norāda, ka Eiropas Savienība gatavojas noslēgt ekonomisko partnerattiecību nolīgumu ar Rietumāfrikas valstīm, kurā paredzēta muitas nodokļa atcelšana šajā valstu grupā vismaz 75 % no eksporta precēm, tai skaitā piena pulverim. Taču lielāks eksporta apjoms no Eiropas Savienības apdraudēs piena lopkopību un mazos piena pārstrādes uzņēmumus šajās valstīs un paātrinās lauku iedzīvotāju migrāciju uz pilsētām un uz Eiropu;

II. PRIEKŠLIKUMI UN IETEIKUMI POLITIKAS JOMĀ

Pilnībā izmantot ES līmenī pieejamos instrumentus

Paaugstināt drošības tīkla līmeni

32. norāda, ka jaunajā KLP (2014.-2020. gadam) līdztekus tiesiskajam regulējumam piena nozarei ir paredzēts drošības tīkls, kas ļautu Komisijai reaģēt ārkārtas apstākļos;

33. uzskata, ka pašreizējais drošības tīkla līmenis (217 euro/t) ir pārāk zems, lai nodrošinātu aizsardzību piena cenas krituma gadījumā;

34. aicina Komisiju nodrošināt, lai intervences cena vairāk atbilstu ražošanas izmaksām un tiktu pielāgota pārmaiņām tirgū. Pašreizējā intervences cena, kas nav mainīta kopš 2008. gada, ir jāpārskata, lai ņemtu vērā ražošanas un resursu izmaksu pieaugumu, un to vajadzētu pārskatīt regulāri;

Uzlabot instrumentus, kas paredzēti piena nozares tiesību aktu kopumā

35. konstatē, ka valstīs, kas nolēma ieviest obligātu prasību par piena nozares līgumiem, ražotāju organizāciju izveide nedeva iespēju sasniegt to izveides mērķi, jo pārstrādātāji joprojām varēja vienoties par līgumiem tieši ar ražotājiem, pieprasot ļoti īsus līgumu termiņus un negarantējot piena cenas. Tāpēc aicina atbalstīt nevis tiešos līgumus starp ražotājiem/piena pārstrādes uzņēmumiem, bet gan tādu ražotāju organizāciju izveidi vietējā un reģionālajā līmenī, kuras nebūtu atkarīgas no viena piena pārstrādes uzņēmuma (kā tas ir izveidots un darbojas Kvebekā) un kurām būtu daudz stiprāka ietekme sarunās;

36. uzskata, ka ir svarīgi stiprināt ražotāju organizāciju nozīmi, lai tām būtu nepārprotama saimnieciska loma cenu un piedāvājuma pārvaldībā;

37. ierosina uzlabot līgumu slēgšanas efektivitāti, piemērojot šo mehānismu visai nozarei, tostarp lielapjoma izplatītājiem;

38. ierosina veicināt ražotāju līdzdalību un iesaistīšanos organizācijās, kas var veikt piena pārstrādi, tādējādi samazinot ražošanas ķēdes posmu skaitu;

39. ierosina veicināt piena produktu iekšējo patēriņu ES un pieņemt tādas marķējuma noteikumus, kas nodrošinātu visaptverošu informāciju par produktu izcelsmi, ražošanas metodēm, rūpniecības procesiem utt.;

40. ierosina aizliegt tirdzniecības nozarē tādu praksi, kurā piens un piena produkti tiek banalizēti, lai tādējādi nepieļautu, ka tirdzniecības politikā tos izmanto pircēju piesaistīšanai;

41. ierosina uzlabot Eiropas piena tirgus novērošanas centra (*European Milk Market Observatory*) darbību un veikt nepieciešamos pasākumus, lai šis centrs nodrošinātu ne tikai *a posteriori* novērošanu, bet kļūtu par reālu vadības instrumentu. Lai to panāktu, novērošanas centrā būtu jāizveido efektīva agrīnās brīdināšanas sistēma iespējamo tirgus krīžu gadījumam. Šajā nolūkā novērošanas centram dati jāapkopo katru mēnesi un tiem jābūt izstrādātiem ne tikai dalībvalstu, bet gan sīkākā mērogā, lai ņemtu vērā Eiropas reģionu daudzveidīgos apstākļus. Komisijai jāziņo dalībvalstīm un ieinteresētajām pusēm par agrīno brīdināšanu un nekavējoties jāīsteno visi nepieciešamie pasākumi;

Labāk izmantot pirmā pīlāra pasākumus

42. atgādina, ka dalībvalstis var lemt par fakultatīvu saistīto atbalstu piena ražotājiem, kurš nepārsniedz noteiktu procentuālo daļu no valsts finansējuma pirmajam pīlāram, un var piešķirt maksājumu nelabvēlīgu dabas apstākļu skartiem apgabaliem, šim mērķim atvēlot ne vairāk par 5 % no valsts finansējuma. Eiropas Savienības tālākajiem reģioniem ir paredzēti POSEI (attālu un salu reģionu īpašo attīstības problēmu pārvarēšanas programmas) noteikumi, kuros ir ņemti vērā šo reģionu nelabvēlīgie ģeogrāfiskie un ekonomiskie apstākļi, bet tie nav paredzēti piena tirgus liberalizācijas radīto krīžu pārvarēšanai;

43. uzskata: lai atzītu ražošanas un pārstrādes papildu izmaksas tālākajos reģionos, ir nepieciešams piešķirt papildu līdzekļus POSEI programmai, kas ļautu kompensēt piena ražotājiem tirgu liberalizācijas radītās sekas un garantētu viņu konkurētspēju ar pārējiem piena ražotājiem Eiropā;

44. tomēr pauž bažas par to, ka katra valsts var izdarīt savu izvēli, tādējādi radot Eiropas Savienības lopkopjiem atbalsta veidu un līmeņu lielu daudzveidību, un ka pārdale joprojām bieži vien ir nenozīmīga salīdzinājumā ar ražošanas izmaksu atšķirībām;

Labāk izmantot otrā pīlāra pasākumus

45. norāda, ka piena nozares specifiskās vajadzības dalībvalstis var risināt, izmantojot stratēģisku pieeju un izstrādājot pielāgotas tematiskas apakšprogrammas, kas paredz, piemēram, ierobežot piena nozares pārstrukturēšanu;

46. norāda, ka atbalsts apgabaliem, kuros ir dabas un citi īpaši ierobežojumi, paredz palielinātus kompensācijas maksājumus par zaudētajiem ienākumiem un papildu ražošanas izmaksām;

47. uzskata, ka šis noteikums jāpiemēro arī piena ražotājiem, ja tie atrodas apgabalā, kurā ir dabas ierobežojumi. Minētie maksājumi ir īpaši svarīgi, lai novērstu lauksaimniecības zemes pamešanu un lauku iedzīvotāju aizplūšanu no laukiem;

48. tomēr konstatē, ka budžeta līdzekļi, kas Eiropas Savienības līmenī paredzēti lauku attīstības politikai, ir būtiski samazinājušies, un tas varētu kavēt mazo lauku saimniecību modernizāciju, liedzot tām iespēju ievērot vides aizsardzības prasības;

49. nozares dzīvotspējas labad mudina veikt ilgtspējīgus ieguldījumus lauku saimniecībās un īstenot lauksaimniecību papildinošus pasākumus, lai palielinātu izslaukumu produktivitāti un lauku saimniecību rentabilitāti, piemēram, ieviest labākas slaukšanas iekārtas, kvalitatīvāku selekciju, IKT sistēmas, un uzlabotu darba drošību; tālab atbalsta Eiropas Komisijas un EIB īstenotos papildu pasākumus ar mērķi veikt ieguldījumus un palielināt nozares likviditāti;

50. pauž bažas, ka līdzfinansējuma prasība, ko piemēro otrā pīlāra pasākumiem, varētu radīt lielas atšķirības starp ražotājiem, ņemot vērā dalībvalstu budžeta resursu atšķirības;

51. atzīst, ka jāpanāk to ES politiku saskaņotība, kas paredzētas cīņai ar klimata pārmaiņām un pārtikas nodrošinājumam, un iesaka atbalstīt oglekļa dioksīda emisiju un vides ilgtspējas ziņā visefektīvākās piena ražošanas sistēmas;

52. iesaka mazāk labvēlīgos reģionos ar piena ražošanu saistīto atbalstu attīstīt, izmantojot stratēģisku ilgtermiņa pieeju un pastiprinātu tiesisko regulējumu;

Citi pasākumi

53. ierosina uzlabot programmu "Atbalsta shēma par augļu un dārzeņu, banānu un piena piegādi izglītības iestādēm" un pauž nožēlu par Eiropas Komisijas lēmumu 2015. gada darba programmā apturēt tiesību akta priekšlikumu, kas pašreiz tiek apspriests Eiropas Parlamentā un Padomē, līdz tam, kad būs zināmi skolu apgādes ar augļiem un pienu programmu jaunākā novērtējuma rezultāti;

54. uzskata, ka piena piegādei skolām varētu būt reāla ietekme reģionālajā līmenī, sākot mērķtiecīgu augstas vides kvalitātes vietējo produktu piegādi vietējās un reģionālajās pašvaldībās īso piegādes ķēžu ietvaros, un tas palīdzētu veidot bērnu izpratni par lauksaimniecību;

55. uzskata, ka ir pilnībā jāizmanto pētniecības pasākumi, lai izstrādātu inovatīvus augstvērtīgus piena produktus tirgos ar strauju izaugsmi, piemēram, medicīniskus uzturvērtīgus produktus un uzturvērtīgus produktus zīdaiņiem un sportistiem;

56. uzskata, ka par prioritāti jānosaka pētniecība, izstrāde un inovācija, lai veicinātu pārstrādātāju konkurētspēju starptautiskā mērogā;

Ārpus Eiropas Savienības pieejamo instrumentu piemēri

57. norāda, ka Amerikas Savienotajās Valstīs 2014. gadā pieņemtajā Lauksaimniecības likumā ir pārskatīts piena nozares atbalsta mehānisms. Jaunajā programmā piena ražotāju peļņas aizsardzībai ir ierosināta kompensācija, ja starpība starp piena cenām un lopbarības izmaksām ir zem noteiktas robežvērtības. Minimālo peļņu ražotājiem garantē no publiskajiem līdzekļiem; var izvēlēties arī augstāku peļņas līmeni, bet tādā gadījumā izmaksas sedz ražotājs. Šie jaunie noteikumi, kuros nav noteiktas maksimālās robežvērtības lielajiem ganāmpulkiem, veicinās ASV ražošanas un eksporta palielināšanos;

58. atzīmē, ka Kanādā ražošanas pielāgošanas iekšējam tirgum un piena cenu indeksācijas pamatā ir faktiskās ražošanas izmaksas, nevis pasaules cenas. Minētā mehānisma darbības rezultātā piena cenas ir daudz stabilākas un augstākas nekā Eiropā. Šā piedāvājuma kontroles mehānisma pamatā ir ražotāju organizācija, kurai ir viens vienīgs tirdzniecības birojs katrā provincē;

59. ierosina Eiropas Komisijai ņemt piemēru no šiem modeļiem un pārskatīt atbalsta veidus un ražotāju organizāciju veidošanas principus nozīmīgos ražošanas reģionos;

Priekšlikumi ES līmenī

60. norāda, ka Eiropas Parlamenta Lauksaimniecības komiteja 2013. gada 23. un 24. janvāra sanāksmē pieņēma kompromisa grozījumu *Dantin* ziņojumam (vienotais TKO) par mehānismu, kas nopietnas krīzes gadījumā paredz atbalstu ražotājiem, kuri brīvprātīgi samazinās ražošanu;

61. ierosina izveidot Eiropas novērošanas centru, kas analizētu datus par jaunas darbības uzsākšanu piena nozarē;

62. atzīmē, ka Eiropas Piena valdes ierosinātā tirgu pārskatbildības programma, ko paredzēts piemērot gadījumos, kad piena tirgu apdraud līdzsvara trūkums, ir elastīgs un izmaksu ziņā izdevīgs priekšlikums, kas būtu jāizskata un jānovērtē tā īstenošanas iespējas un efektivitāte, pieņemot 2014. gadu par izmēģinājuma periodu;

63. tā kā brīvprātīgi labas prakses kodeksi nedarbojas, iesaka Eiropas Komisijai izvirzīt priekšlikumus, kā nodrošināt taisnīgu attieksmi pret visiem pārtikas – arī šķidrā piena un piena produktu – apgādes ķēdē iesaistītajiem dalībniekiem un ierobežot jebkādas pret konkurenci vērstas darbības, kas neļauj saglabāt apgādes ķēžu ilgtspēju;

64. vēlas konkrētāk noskaidrot, kādas iespējas šāda veida priekšlikuma īstenošanai paredzētas vienotā TKO, konkrēti, 219., 221. un 222. pantā;

Secinājumi

65. norāda, ka daudzās dalībvalstīs un reģionos piena ražošana ir reģionālās ekonomikas un lauksaimniecības pievienotās vērtības galvenais balsts. Piena pārstrāde daudz dažādu siera veidu ražošanai, pielietojot gadsimtiem senas, katram Eiropas reģionam un tautai raksturīgas tradīcijas, būtiski stiprina teritorijas identitāti un sekmē pozitīva priekšstata veidošanos par ES pārtikas nozari visā pasaulē. Turklāt siera ražošanas nozare veicina darbavietu saglabāšanu lauku apvidos, vienlaikus nodrošinot ainavas aizsardzību un ierobežojot lauksaimniecības zemes izzušanu urbanizācijas dēļ;

66. lai stabilizētu piena tirgu un līdz ar to nodrošinātu ienākumus piena ražotājiem krīzes laikā, iesaka ES iestādēm steidzami izstrādāt papildu elastīgus un efektīvus instrumentus, uzlabot riska pārvaldības pasākumu efektivitāti, īpašu uzmanību pievēršot ienākumu stabilizēšanas, tirgus cenu svārstību novēršanas un piena cenas nodrošināšanas pasākumiem. Lai garantētu pārtikas nodrošinājumu, ir jāsamazina birokrātija un jānovērš administratīvais slogs;

67. lai veicinātu Eiropas piena produktu (ar oficiālām kvalitātes zīmēm AĢIN, ACVN u. c.) eksportu uz trešām valstīm, iesaka Eiropas Savienības iestādēm sekmēt ieguldījumus eksporta loģistikas platformās un atbalstīt gan speciālistu apmācību, gan konkrētus, uz jaunietekmes tirgiem vērstus veicināšanas pasākumus;

68. iesaka ES iestādēm starptautisko nolīgumu izstrādes gaitā pastiprināt ar ACVN un AĢIN marķēto Eiropas produktu aizsardzību, arī lai novērstu Eiropas produktu viltošanu un cīnītos pret to atdarināšanu;
69. attiecībā uz kalnu reģioniem, kur ražo pienu, un piena ražošanas reģioniem, kas atrodas uz ziemeļiem no 62. paralēles, prasa saskaņot kompensācijas pabalstus nelabvēlīgu dabas apstākļu skartos apgabalos, atjaunot atbalstu piena savākšanai (līdzfinansē no kopējās lauksaimniecības politikas budžeta), atbalstīt norādes "kalnu produkts" izstrādi un plašāku izmantošanu attiecībā uz piena produktiem, ar nosacījumu, ka ir pašpietiekams pārtikas nodrošinājums;
70. prasa izstrādāt plašu lauku attīstības plānu Baltijas valstīm, Bulgārijai, Rumānijai, Slovēnijai, lielai daļai Polijas un Grieķijai. Šajās valstīs ir nelieli ganāmpulki un ar piena ražošanu joprojām nodarbojas lielākā daļa lauku saimniecību. Piena lopkopība pašlaik ir lauku apgabalu struktūras pamatā, bet pēc kvotu atcelšanas šo saimniecību nākotne, šķiet, būs apdraudēta.

Briselē, 2015. gada 16. aprīlī

*Eiropas Reģionu komitejas
priekšsēdētājs*

Markku MARKKULA

Eiropas Reģionu komitejas atzinums “Ceļā uz integrētu pieeju Eiropas kultūras mantojumam”

(2015/C 195/04)

Ziņotāja:	<i>Cristina Mazas Pérez-Oleaga</i> (Spānija/PPE), Kantabrijas autonomā apgabala ekonomikas, nodokļu un nodarbinātības lietu ministre
Atsauces dokuments:	Komisijas paziņojums Padomei, Eiropas Parlamentam, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Ceļā uz integrētu pieeju Eiropas kultūras mantojumam”
	COM(2014) 477 final

I. IETEIKUMI POLITIKAS JOMĀ

EIROPAS REĢIONU KOMITEJA

Kultūras mantojuma daudzveidība un integrēta pieeja kultūras mantojumam

1. pauž gandarījumu par paziņojumu “Ceļā uz integrētu pieeju Eiropas kultūras mantojumam”, kuram ir divējāds mērķis: pirmkārt, analizēt kultūras mantojuma tautsaimniecisko un sociālo ietekmi un, otrkārt, norādīt, ka Eiropa atrodas krustcelēs un tai ir iespēja izvēlēties stratēģisku, visaptverošu un integrētu pieeju grūto uzdevumu risināšanai kultūras nozarē. Komiteja īpaši atzinīgi vērtē to, ka paziņojumā uzsvērta iespēju izmantošana viedas, ilgtspējīgas un iekļaujošas izaugsmes sekmēšanai un tiek atbalstīta kultūras mantojumam paredzēto ES resursu pilnīga izmantošana. Eiropas Reģionu komiteja piekrīt, ka praksē pārbaudīto risinājumu un ideju apmaiņai nepieciešama ciešāka un koordinēta sadarbība, sākot no vietējā līmeņa līdz pat ES līmenim, un Komiteja piedāvā palīdzību tās izvēšanai;
2. atzīst ilgstoši un sekmīgi veikto Eiropas Padomes darbu kultūras mantojuma jomā un atbalsta turpmāku ciešu sadarbību saistībā ar regulējumu un praktiskiem risinājumiem. Komiteja norāda, ka Komisijas paziņojumā izklāstītie jautājumi tematiski saistīti ar Faro Pamatkonvenciju par kultūras mantojuma aizsardzību, ar ko aizsargā visas Eiropā esošās kultūras mantojuma formas, kuru kopums veido atmiņas, savstarpējās izpratnes, identitātes, piederības sajūtas un radošuma kopējo avotu ⁽¹⁾. Vienlaikus Komiteja seko līdzi darbam, kas noris kultūras un kultūras nozaru UNESCO pasaules forumā, kura mērķi veido sinerģiju ar Eiropas Reģionu komitejas nostāju, ka, pilnā mērā ievērojot subsidiaritātes principu, attīstības programmā laikposmam pēc 2015. gada pilnībā jāintegrē kultūra un kultūras mantojums ⁽²⁾;
3. uzsver, ka visiem pārvaldības līmeņiem ir svarīgs uzdevums: aktīvi iesaistīt attiecīgos dalībniekus Eiropas kultūras mantojuma aizsardzībā un atbalstīšanā, kā arī, ņemot vērā XXI gadsimta izaicinājumus, izmantot kultūras mantojuma daudzveidību, lai sekmētu ekonomikas uzplaukumu. Saskaņā ar Lisabonas līgumu Eiropas Savienībai jārespektē savu kultūru un valodu bagātīgā daudzveidība un jānodrošina Eiropas kultūras mantojuma aizsardzība un sekmēšana ⁽³⁾. Savienībai jāveicina dalībvalstu kultūru uzplaukums, ievērojot subsidiaritātes principu un to nacionālās un reģionālās atšķirības un vienlaikus izceļot kopīgo kultūras mantojumu ⁽⁴⁾. Kultūras, vēstures un sabiedrības daudzveidība ir turpmāku jauninājumu avots tautsaimniecībā, zinātnē, mākslas jomās, politikā un ikdienas dzīvē;

⁽¹⁾ 2005. gada 27. oktobrī Faro pieņemtā Eiropas Padomes Konvencija par kultūras mantojuma sabiedrisko vērtību.

⁽²⁾ Florences deklarācija “Kultūra, radošums un ilgtspējīga attīstība. Pētniecība, inovācija un iespējas”, Kultūrai un kultūras nozarēm veltītais UNESCO 3. pasaules forums (FOCUS), 2014. gada 4. oktobrī.

⁽³⁾ LES 3. panta 3. punkts.

⁽⁴⁾ LESD 167. pants

4. uzsver, ka kultūras mantojums ir kultūras un radošās jomas neatņemama daļa; tas ir pagātnes atstātu materiālu, nemateriālu un dabas resursu, lietu un zināšanu kopums, kas var palīdzēt izveidot vietējo kopienu, pilsētu un reģionu vizuālo tēlu un sniegt lielu ieguldījumu stratēģijas "Eiropa 2020" mērķu sasniegšanā un sociālās kohēzijas nostiprināšanā. Kultūras mantojums ir tāds kopējs labums un vērtība, kura atzīšana par tādu var palīdzēt plānot nākotni. Mantojuma saglabāšana, papildināšana un nākotnes ilgtspējas nodrošināšana ir kopīgs mērķis, uzdevums un atbildība. Attiecībā uz kultūras mantojuma aizsardzību un saglabāšanu ES dalībvalstīs Komiteja piekrīt paziņojumā uzsvērtajam par to, cik svarīgs ir Līguma 36. pants⁽⁵⁾, Padomes Regula (EK) Nr. 116/2009 par kultūras priekšmetu izvešanu⁽⁶⁾, kā arī Direktīva 2014/60/ES par tādu kultūras priekšmetu atgūšanu, kas nelikumīgi izvesti no dalībvalsts teritorijas;

5. uzskata, ka kultūras mantojuma nozīme joprojām nav pietiekami novērtēta, jo kultūras mantojuma mērķiem tiek atvēlēts arvien mazāks valsts atbalsts. Apzinoties, ka kultūras mantojums nav tikai ekonomiska vērtība, un ņemot vērā finansējuma samazināšanas iespējamo ietekmi uz šo jomu, ir jāmeklē jauni finansēšanas veidi, lai saglabātu milzīgo Eiropas Savienības kultūras mantojumu. Tāpēc RK pauž gandarījumu par Eiropas Komisijas likumdošanas iniciatīvu jaunievedumiem – valsts atbalsta noteikumu modernizācijas ietvaros grupu atbrīvošanas regulas⁽⁷⁾ darbības jomu attiecināt uz atbalstu kultūrai un kultūras mantojuma saglabāšanai; tādējādi tiek atzīts, ka kultūras mantojums, pirmkārt, ir svarīgs līdzeklis darbvietu radīšanai un, otrkārt, atspoguļo sabiedrību veidojošo identitāti un vērtības: divas iezīmes, kas būtu jāņem vērā valsts atbalsta piešķiršanā;

6. atzīmē, ka dabas mantojums ir kultūras mantojuma neatņemama sastāvdaļa, un pauž sarūgtinājumu, ka paziņojumā tas nav minēts. Šajā saistībā pozitīvi vērtē to, ka Komisijas Regulā (ES) Nr. 651/2014⁽⁸⁾ skaidri atzīts: "Tā kā dabas mantojumam bieži ir izšķiroša nozīme mākslas un kultūras mantojuma veidošanā, mantojuma saglabāšanai šīs regulas nozīmē būtu jāietver arī dabas mantojums, kas saistīts ar kultūras mantojumu vai ko ir oficiāli atzinušas dalībvalsts kompetentās publiskās iestādes";

7. atzinīgi vērtē nesen pārskatītajā Direktīvā 2014/52/ES par ietekmi uz vidi⁽⁹⁾ iekļauto ideju, ka jāņem vērā arī publisko un privāto projektu ietekme uz kultūras mantojumu. Šie ES noteikumi, iespējams, sekmēs vietējo un reģionālo pašvaldību iniciatīvas gan kultūras, gan integrētas attīstības jomā un palielinās kultūras mantojuma aizsargāšanas un saglabāšanas izredzes, jo pašvaldības šos aspektus iekļaus kompleksos pilsētvides un teritoriālajos attīstības plānos;

8. vērs uzmanību uz to, ka kultūras īpašuma iznīcināšana, kā arī neatļauti izrakumi un kultūras artefaktu tirdzniecība apdraud kultūras mantojuma ilgtspēju un aizsardzību un joprojām ir problēma, kuras risināšanai vajadzīga kopīga rīcība Eiropas un starptautiskajā līmenī. Šādiem pasākumiem vajadzīgi atvērti saziņas kanāli un cieša sadarbība ar ES dalībvalstīm, kā arī kandidātvalstīm un trešām valstīm. Komiteja atzinīgi vērtē Iekšējā tirgus informācijas sistēmu (IMI), kas izveidota ar Regulu (ES) Nr. 1024/2012, un gaida, kad tiks izveidots IMI sistēmas modulis, kurš būs īpaši pielāgots kultūras priekšmetiem un kam vajadzētu veicināt Direktīvas 2014/60/ES īstenošanu;

⁽⁵⁾ Līguma 36. pants paredz aizliegumus vai ierobežojumus attiecībā uz importu, eksportu vai tranzītu tādu nacionālo bagātību aizsardzībai, kurām ir mākslas, vēstures vai arheoloģiska vērtība.

⁽⁶⁾ Padomes Regulā (EK) Nr. 116/2009 par kultūras priekšmetu izvešanu ir paredzēti noteikumi, lai nodrošinātu kultūras preču eksporta vienotu kontroli pie Eiropas Savienības ārējām robežām. Kultūras preces ir arī priekšmeti, kas nāk tieši no izrakumiem, atradumiem vai arheoloģisko atradumu vietām dalībvalstīs.

⁽⁷⁾ Komisijas 2014. gada 17. jūnija Regula (ES) Nr. 651/2014, ar ko noteiktas atbalsta kategorijas atzīst par saderīgām ar iekšējo tirgu, piemērojot Līguma 107. un 108. pantu. (ieguldījumu atbalsts kultūrai un mantojuma saglabāšanai: EUR 100 miljoni vienam projektam; darbības atbalsts kultūrai un mantojuma saglabāšanai: EUR 50 miljoni gadā vienam uzņēmumam).

⁽⁸⁾ 72. apsvēruma.

⁽⁹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/52/ES (2014. gada 16. aprīlis), ar ko groza Direktīvu 2011/92/ES par dažu sabiedrisku un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējumu.

9. uzskata, ka Komisijai būtu efektīvi jānovērš tas, ka trūkst ES mēroga datu par kultūras mantojuma ieguldījumu ekonomikas izaugsmē un sociālajā kohēzijā. Tāpēc mudina izveidot un sākt lietot ES datubāzi, kuru varētu papildināt šim nolūkam paredzēti projekti⁽¹⁰⁾; Komiteja arī mudina izstrādāt standartus, kas var būt pamats, lai veiktu attiecīgu izmaksu un ieguvumu analīzi; šādā veidā var novērtēt kultūras mantojuma saimniecisko un sociālo ieguldījumu, norādot uz šā mantojuma faktiski sniegto labumu, kas ir pamats papildu aizsardzības pasākumiem;

10. atbalsta kultūrai veltītās Eiropas darba kārtības ietvaros īstenoto atvērtās koordinācijas metodi, kura ar stratēģisku mērķu palīdzību strukturē sadarbību kultūras jomā, sekmē saziņu starp dalībvalstīm, labas prakses izplatīšanu un palīdz mācīties vienam no otra. RK iesaka sadarbībā ar Eiropas Komisiju izskatīt iespēju no 2015. gada arī RK iesaistīt darba grupās, kas paredzētas jaunajā kultūras darba plānā. Komiteja arī vēlreiz atgādina, ka dalībvalstu pārstāvjiem būtu regulāri jākonsultējas ar vietējā un reģionālā līmeņa dalībniekiem, lai gūtu pēc iespējas vairāk informācijas jautājumu sagatavošanai⁽¹¹⁾, kā arī to, ka vietējā un reģionālā līmeņa speciālās zināšanas, informācija, pieredze, radošie un inovatīvie ieteikumi par galvenajās jomās sasniegtajiem rezultātiem jāliek lietā, izplatot labo praksi;

Kultūras mantojums un identitāte

11. norāda, ka kultūras mantojums ir viens no vietējās, teritoriālās, nacionālās un Eiropas identitātes stūrakmeņiem. Tā saglabāšana, aizsardzība un sabiedrības identitātes nostiprināšana vietējā un reģionālajā līmenī ir svarīgi ilgtspējas faktori, kas ļauj saglabāt sabiedrības vērtības turpmākajām paaudzēm un nodrošina tradīciju un zināšanu tālāku pastāvēšanu. Kultūras mantojuma fokusā ir sabiedrība, un tam ir liela nozīme cīņā ar nabadzību un sociālo atstumtību, jo tas ir ekonomikas attīstības un sociālās kohēzijas avots. Turklāt iepazīšanās ar kultūras mantojumu vietējā un reģionālajā līmenī būtu jāiekļauj visās oficiālās izglītības programmās;

12. uzsver, ka vietējās kultūras vērtības – mākslas, literatūras, audiovizuālie un arhitektūras darbi, radošais darbs, mūsdienu kultūra, amatniecība, tautas māksla, arheoloģijas, vēstures, reliģiskais un folkloras mantojums, valodu dialekti, mūzika, pārtika un gastronomija, lauku ainava un dabas iezīmes, tradicionālās prasmes un zināšanas, iemaņas, dzīvās tradīcijas u. c. – ir cieši saistītas ar identitāti, kuras pamatā ir kopienu materiālais, nemateriālais un dabas mantojums. Komiteja atgādina, ka kultūras attīstīšana vietējā līmenī nostiprina vietējo identitāti un tās īpašās iezīmes, un dažādu identitāšu apvienojums, ievērojot savstarpējo cieņu, palīdz veidot kopīgu kultūras mantojumu. Tas rada kultūras preces, kurām ir unikāla, vietai raksturīga vērtība. Šie kultūras faktori ir nozīmīgi arī Eiropas līmenī⁽¹²⁾;

13. uzsver, ka kādas teritorijas identitāti nosaka nemateriālais kultūras mantojums, kura izmantošana sekmē teritoriālo attīstību. Pārrobežu un pārvalstu sadarbībā ir dokumentēti daudzi labas prakses piemēri, kā var veidot uz nemateriālās kultūras resursiem balstītu stratēģiju. Izceļot oriģinālo un neparasto, šāda paraugprakse vērs uzmanību uz lietām, ar ko varam lepoties, un vienlaikus pastiprina vietējās vai reģionālās teritorijas pievilcīgumu no uzņēmumu konkurētspējas viedokļa⁽¹³⁾ un palīdz radīt jaunas darbvietas;

14. atzīmē, ka kultūras mantojuma aizsardzība veicina identitātes apziņas veidošanu, liekot apzināties mantojuma vērtības, veicinot piederības izjūtu, saistot to ar teritorijas labiekārtošanas konceptiem un apzinoties to sniegto labumu. Izmantojot šīs vērtības, papildus publiskā un privātā sektora partnerattiecībām var attīstīties sabiedriskās partnerattiecības, turklāt kultūras vērtību pastāvīga aizsargāšana var radīt darbvietas un sekmēt sociālo ekonomiku. Tāpēc Komiteja uzskata, ka ir svarīgi apmānīties ar pieredzi, ko citas valstis uzkrājušas vietējā mantojuma saraksta izveides un visaptverošas aizsardzības jomā;

⁽¹⁰⁾ Komisijas paziņojumā minētais projekts "Kultūras mantojuma nozīme Eiropai – ceļā uz Eiropas indeksu kultūras mantojuma novērtēšanai" var būt vērtīgs ieguldījums, kā Eiropas mērogā apkopot šādus datus, apkopojot un atzīmējot uz Eiropas kartes valstīs, reģionos, vietējā līmenī un/vai nozarē veikto pētījumu rezultātus.

⁽¹¹⁾ CdR 2391/2012 fin.

⁽¹²⁾ CdR 2391/2012 fin.

⁽¹³⁾ Viens piemērs pārvalstu sadarbību sekmējošiem projektiem ir "Cultural Capital Counts" (2011–2014), kurā piedalās sešu Centrāleiropas valstu desmit teritorijas ar kopēju mērķi sekmēt reģiona attīstību, pamatojoties uz tradīcijām, zināšanām un prasmēm un sadarbībā izceļot izmantojot kultūras mantojumu. Projektu īsteno CENTRAL EUROPE programmas ietvaros un ar ERAF līdzfinansējumu.

Kultūras mantojums kā tautsaimniecības resurss

15. uzskata: ir svarīgi, ka kultūras mantojuma ilgtermiņa attīstības politika īstermiņā, vidējā termiņā un ilgtermiņā pozitīvi ietekmē konkrētā reģiona tautsaimniecisko un dzīves kvalitātes attīstību. Kultūras mantojums var arī būt dzinējspēks iekļaujošās vietējās un reģionālās attīstības plānošanā un radošo nozaru attīstīšanā, kā arī sekmē tautsaimniecisko izaugsmi, paplašinot piekļuvi kultūras precēm. Svarīgs konkurētspējas elements ir atvērtība inovatīviem kultūras mantojuma saglabāšanas risinājumiem, kurus īsteno arī ar publiskā un privātā sektora partnerību palīdzību;

16. uzsver vajadzību pārskatītajā stratēģijā "Eiropa 2020" labāk integrēt kultūras mantojuma jomu, kultūru, radošumu un attiecīgās pamatiniciatīvas un nodrošināt, ka stratēģijā tiek ņemti vērā elementi, kas apliecina kultūras mantojuma ieguldījumu ekonomikā;

17. norāda, ka jāpanāk, ka jauno ES fondu (piemēram, ERAF, ESF, ELFLA un EZF) un programmu (piemēram, programmas "Radošā Eiropa" un Septītās pamatprogrammas) budžetā ar kultūras mantojumu saistītajām kultūras un radošajām nozarēm atvēlēts vairāk resursu un ES jaunajā finanšu ciklā (2014–2020) kultūras mantojums ir labāk integrēts; īpaši atzinīgi vērtē ar kultūras mantojuma jautājumiem saistīto pasākumu apzināšanu ES politikā un programmās⁽¹⁴⁾; iesaka pilnībā izmantot ES resursus, lai izstrādātu un īstenotu radošiem un inovatīviem mērķiem paredzētas vietējās un reģionālās stratēģijas. Turklāt liela nozīme ir tam, lai veidotos optimāla sinerģija starp ES fondiem un programmām, tādējādi nodrošinot efektivitāti un rezultātus. To panākt palīdz Eiropas Komisijas norādījumi par Eiropas struktūrfondu un investīciju fondu, programmas "Apvārsnis 2020" un citu Eiropas Komisijas tieši vadītu ES programmu pētniecības, inovācijas un konkurētspējas jomā koordināciju, sinerģiju un savstarpējo papildināmību⁽¹⁵⁾;

18. uzsver, ka reģionālās tautsaimniecības attīstības un reģionālās, teritoriālās un pilsētu attīstības stratēģiju un programmu īstenošanas gaitā visnotaļ iesaka ņemt vērā gan kultūras un kultūras resursu saglabāšanu, jo tie ietver vērtības, gan vides un reģionu ainavas noslogotību un vides aizsardzības aspektus. Vidi un dabu saudzējošiem un energoefektīviem risinājumiem, pasākumiem un līdzekļiem, kas var novērst dabas katastrofu (piemēram, plūdu) ietekmi, ir svarīga nozīme klimata pārmaiņu radīto seku mazināšanā un uz vietējiem un reģionāliem faktoriem balstītas attīstības efektivitātes novērtēšanā;

19. uzskata, ka ir svarīgi izmantot arhitektoniskā mantojuma attīstības projektus, kuros pilsētvides rehabilitācijas ietvaros mantojuma objekti gūst jaunas funkcijas un ar mazo un vidējo uzņēmumu palīdzību var sekmēt nodarbinātību un darbvietu radīšanu. Ēku atjaunošanas profesionālā uzticamība palielinās, ja atjaunošana tiek veikta ne tikai ar tradicionāliem materiāliem, bet arī ar tradicionāliem un mūsdienīgiem paņēmieniem. Šīs zināšanas, kā arī pats attiecīgais piemineklis jā saglabā un jānodod tālāk profesionālās apmācības ietvaros. Tirdzniecībā būs pieprasīts apmācīts un specializēts darbaspēks. Vietējā un reģionālajā līmenī ir daudz paraugprakses piemēru, kad tiek atbalstīta un stimulēta radoša vide, izmantotas kultūras daudzveidības piedāvātās iespējas un kultūras stratēģijas ir integrētas vietējos un reģionālajos attīstības projektos, lai sasniegtu stratēģijas "Eiropa 2020" mērķus; Reģionu komiteja palīdz izplatīt informāciju un apmainīties ar pieredzi šajā jomā. Šāda praktiska pieeja un modeļi sekmē radošu uzņēmējdarbību un tādējādi palīdz izveidot ilgtermiņīgu kultūras ekosistēmu;

20. ar gandarījumu atzīmē, ka Eiropas Komisija saistībā ar kultūras mantojuma ekonomisko vērtību uzsver Eiropas būvniecības nozari un ieguldījumus vēsturiskā vidē, kuri abi rada darbvietas un sekmē jaunas ekonomiskas darbības uzsākšanu; mudina vietējās un reģionālās pašvaldības piedalīties arhitektoniskā mantojuma un vēsturisko ēku – ko bieži vien izmanto publiskais sektors – ekspluatācijā un daudzveidīgā izmantošanā, lai gūtu ienākumus un nodrošinātu ēku saglabāšanu un ilgtermiņu; norāda, ka svarīgs ES ieguldījums arhitektoniskā mantojuma saglabāšanā un jauna veida izmantošanā ir arī programma "Eiropas kultūras galvaspilsēta", kuras ietvaros var pavērties iespējas atdzīvināt daudzas kultūrvēsturiskas vietas un pilsētu kvartālus, vienlaikus ekspluatējot rūpniecisko mantojumu un degradētas teritorijas un apspriežot to izmantošanu;

⁽¹⁴⁾ Eiropas Komisija, "Mapping of Cultural Heritage actions in European Union policies, programmes and activities" http://ec.europa.eu/culture/library/reports/2014-heritage-mapping_en.pdf

⁽¹⁵⁾ "Enabling synergies between European Structural and Investment Funds, Horizon 2020 and other research, innovation and competitiveness-related Union programmes – Guidance for policy-makers and implementing bodies", http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/guides/synergy/synergies_en.pdf

21. uzsver, ka vietējām un reģionālajām pašvaldībām, kas ir iedzīvotājiem vistuvākais valsts pārvaldes līmenis, jāuzņemas vadošā loma, veidojot atbildīgu attieksmi par apbūvētās un dabiskās vides saglabāšanu, rosinot pozitīvas izmaiņas cilvēku uztverē un attiecīgi mobilizējot iedzīvotājus. Ēku mantojuma stāvokļa regulārai pārbaudei vajadzētu būt vispārpieņemtai praksei, iestādēm arī būtu jāveicina ēku uzturēšanas prakses izplatīšana, kā arī amatpersonu un pieminekļu īpašnieku apmācība;

22. atkārtoti norāda, ka MVU politikā visos līmeņos ir jāņem vērā un jāvērs uz dažādiem uzņēmējdarbības modeļiem (piemēram, uzņēmējdarbība kultūras un radošajās jomās), lai tādējādi radītu pēc iespējas vairāk darbvieta un nodrošinātu pēc iespējas ilgtspējīgāku ekonomikas izaugsmi⁽¹⁶⁾;

23. iesaka visās kultūras mantojuma jomās sekmēt privātā kapitāla ieguldījumus, tāpēc nepieciešamas gan nodokļu atlaides, gan sabiedrībā jāveido atbildīga izpratne par nemateriālā un materiālā mantojuma saglabāšanu; norāda, ka privātais sektors uzņēmumu sociālās atbildības ietvaros ar dāvinājumu un cita veida atbalsta palīdzību bieži vien būtiski ietekmē kultūras atbalstu, savukārt vietējās un reģionālās pašvaldības var veicināt piemērotus apstākļus šā atbalsta pēc iespējas optimālākai izmantošanai⁽¹⁷⁾;

Kultūras tūrisms

24. pauž stingru pārliecību, ka kultūras mantojums ir visu sabiedrību iekļaujošas vietējās un reģionālās attīstības spēcīgs dzinējspēks un rada lielus materiālus labumus, jo sekmē ilgtspējīgu, augstas kvalitātes un atbildīgu kultūras tūrisma, kura attīstības pamatā ir vietējo un reģionālo kopienu materiālais un nemateriālais mantojums. RK uzskata, ka mūsdienās stratēģiska nozīme ir sinerģijas radīšanai starp ilgtspējīga tūrisma stratēģijām un vietējām un reģionālajām kultūras un radošajām nozarēm, lai nodrošinātu ekonomikas izaugsmi, lielāku nodarbinātību un plašāku piekļuvi kultūrai;

25. tomēr norāda, ka ir svarīgi rast pienācīgu līdzsvaru starp kultūras tūrisma ekspansiju un kultūras mantojuma aizsardzību;

26. attiecībā uz kultūras mantojuma daudzfunkcionālā potenciāla izmantošanu vērs uzmanību uz kultūras maršrutiem, kuri stiepjas kā valstu ietvaros, tā arī pāri valstu robežām un kuri, iesaistot iedzīvotājus un visas ieinteresētās personas, ir vērtīgs ieguldījums vietējo un reģionālo kultūras vērtību izplatīšanā, kā arī daudzējādā veidā palīdz sekmēt nodarbinātību, darbvieta radīšanu un uzņēmumu darbību (piemēram, vietējo produktu ražošana, pārvadāšana, apmešanās vietas un restorāni). Maršruti izveidoti, izmantojot tematikas principu kā vienojošu elementu⁽¹⁸⁾, un daudzkārt ved caur mazāk zināmiem pieturas punktiem, apdzīvotām vietām un ciematiem, tādējādi pastiprinot tūrisma piedāvājuma daudzveidību un lauku rajonu kultūras (arhitektoniskā, ainavas, kultūras un nemateriālā) mantojuma atpazīstamību. Kultūras maršruti (gājēju celiņi, velosipēdistu celiņi utt.) var sniegt arī būtisku ieguldījumu iedzīvotāju veselības uzlabošanā;

27. uzsver, ka attiecībā uz kultūras tūrisma, kas saistīts ar gastronomiju, novadu tradicionālos ēdienus uzskata par svarīgu kultūras elementu, kas piesaista tūristus, pateicoties vietējiem un tradicionālajiem pārtikas un lauksaimniecības produktiem; vērs uzmanību uz to, ka ilgtspējīga pārtikas ražošana un pasākumi, kuru mērķis ir aizsargāt vietējo un reģionālo kulināro mantojumu, palīdz radīt jaunas, stabilas darbvietas, kuras var būtiski sekmēt vietējo un reģionālo izaugsmi un kohēziju;

⁽¹⁶⁾ CdR 151/2011 fin.

⁽¹⁷⁾ CdR 401/2011 fin.

⁽¹⁸⁾ Viens piemērs ir "Die Sissi Strasse" (caur Austriju, Vāciju, Ungāriju un Itāliju), kas savieno pils, muižas, parkus un kafējnīcas, kuras saistītas ar Austrijas imperatori un Ungārijas karalieni Elizabeti.

28. uzsver lielo pievienoto vērtību, kāda kultūras mantojuma pārrobežu saglabāšanā un atbalstīšanā ir Eiropas teritoriālās sadarbības programmām: nojaucot robežas, ar vietējās un reģionālās sadarbības starpniecību tās ļauj atklāt Eiropu un tās reģionus, pilsētas un apdzīvotās vietas; kultūras tūrisma ietvaros tās sekmē tirdzniecību ar vietējiem ražojumiem, bet attiecībā uz radošajām nozarēm sniedz iespēju apmainīties ar prasmēm un zināšanām, stiprināt reģionu ekonomiku un piekļūt jauniem tirgiem. Šīs programmas palīdz novērst tradicionālo prasmju un amatu izzušanu, kuru pastiprina demogrāfiskās tendences⁽¹⁹⁾. Komiteja uzskata, ka pārvalstu sadarbības ietvaros makroreģionālajām attīstības stratēģijām noteikti būtu jāsekmē arī sociālā, ekonomiskā un teritoriālā kohēzija, kultūras mantojuma vērtības padarot par tūrisma produktiem un piedāvājot inovatīvus un radošus risinājumus;

Kultūras mantojums informācijas sabiedrībā

29. atzīst, ka "Digitālās programmas Eiropai" īstenošanā viens no izaicinājumiem ir Eiropas kultūras mantojuma un vēstures pieminekļu digitalizācija, to pieejamība tiešsaistē un saglabāšana turpmākajām paaudzēm, un šajā ziņā ir gūti zināmi panākumi⁽²⁰⁾. Pārskatot vispārējo pieeju kultūras mantojumam un tā nozīmi, jācenšas to padarīt pieejamu plašai sabiedrībai, tostarp jaunām sabiedrības grupām, izmantojot tehnoloģijas sniegtās priekšrocības un jaunus komunikācijas līdzekļus. Tas stimulēs kopienu veidošanos, apmaiņu ar zināšanām un to vairošanu, kultūras pasākumus, izglītošanos un pētniecību. Komiteja uzskata, ka digitalizācija un jaunās tehnoloģijas arī rada inovatīvas iespējas konkurētspējas palielināšanai; radošās un inovatīvās nozares un tām pieejamie digitalizētie kultūras materiāli savstarpēji papildinās viens otru;

30. uzsver, ka kultūras mantojuma jomā muzejiem, bibliotēkām un arhīviem ir svarīga nozīme sabiedrības vienotības stiprināšanā. XXI gadsimta informācijas sabiedrībā ir jāapsver, kāda loma un nākotne ar kultūras mantojumu saistīto zināšanu pieejamībā un izplatīšanā ir vietējām bibliotēkām, kuras vairākās dalībvalstīs uztur un pārvalda vietējās pašvaldības. Plānojot jauno pakalpojumu saturu un jaunus digitālos plašsaziņas līdzekļus, svarīgi ir ņemt vērā ne tikai ekonomikas kritērijus, bet arī sociālās un kultūras vajadzības⁽²¹⁾. Sadraudzības pilsētu sadarbības ietvaros rīkotas konferences, apmācība un izpētes apmeklējumi palīdz rast mūsdienīgus risinājumus un apmainīties ar pieredzi.

31. uzskata, ka ES projektiem ir svarīga loma digitalizācijas sekmēšanā un ka liela nozīme ir kultūras platformai *Europeana*, kas apvieno Eiropas bibliotēku, muzeju un arhīvu tiešsaistes materiālus, jo tās mērķis ir Eiropas kultūras un zinātnes mantojumu padarīt visiem pieejamu tiešsaistē. Komiteja atzīst, ka autortiesību jautājumi un ar internetu saistīto tiesību precizēšana vēl ir grūti risināms jautājums, un atbalsta digitalizācijas tiesiskā pamata veidošanu;

32. atzīst, ka filmas, kinematogrāfiskais mantojums, kas ir ar Eiropas sabiedrības vēsturi saistīts informācijas avots, veido Eiropas kultūras mantojuma neatņemamu daļu un šīs jomas sniegtās iespējas nozarē un kultūrā būtu jāizmanto labāk. Joprojām pastāv šķēršļi filmu digitalizācijai un pieejamībai tiešsaistē⁽²²⁾, vienlaikus kinoteātriem ir svarīga nozīme konkrētām tautām raksturīgas kultūras un civilizācijas pārstāvēšanā. Digitālā revolūcija un finansiālais slogs nozarē var radīt paliekošas pārmaiņas vietējā un reģionālā līmenī, tāpēc RK atkārtoti aicina ieguldīt kopējus centienus un sadarbību, lai novērstu mazo kinoteātru izzušanu⁽²³⁾, un mudina vietējās un reģionālās pašvaldības izmantot ES resursus, kas paredzēti vietējo kinoteātru modernizēšanai;

⁽¹⁹⁾ Viens piemērs ir projekts "Amatnieku akadēmija" (Ungārija un Slovēnija): projekts sākts, jo amatniecības prasmes bija apdraudētas. Arvien mazāk cilvēku absolvēja šādas apmācības programmas, un dažas rūpniecības un mākslas arodskolas tika slēgtas. Iesaistot aptuveni 1000 uzņēmējus, projektam izdevās minēto tendenci mainīt, tika radītas jaunas iespējas jauniešiem, un sekmēta kultūras mantojuma saglabāšana.

⁽²⁰⁾ "Survey Report on Digitisation in European Cultural Heritage Institutions 2014", ENUMERTATE Thematic Network (2014. gada janvāris).

⁽²¹⁾ CdR 104/2010 fin.

⁽²²⁾ Ceturtais ziņojums par Eiropas Parlamenta un Padomes ieteikuma par kinematogrāfisko mantojumu un saistīto nozares darbību konkurētspēju īstenošanu (Komisijas progresa ziņojums (2012–2013)), 2014. gada 1. oktobris.

⁽²³⁾ CdR 293/2010 fin.

33. apstiprina, ka ļoti svarīgi ir izglītības sistēmas ietvaros digitālās prasmes apgūt jau bērnībā, lai jaunā paaudze varētu pilnībā izmantot priekšrocības, ko paver kultūras izmantošanas jaunās iespējas, un varētu labāk sagatavoties turpmākajai profesionālajai dzīvei. Īpaši svarīgi ir palīdzēt jauniešiem un plašai sabiedrībai pielāgoties digitalizācijas sekām⁽²⁴⁾;

Kultūras mantojuma sociālā integrācija

34. pauž gandarījumu, ka paziņojumā atzīti to ES programmu un iniciatīvu rezultāti, kuru mērķis ir izpratnes par kultūras mantojuma sabiedrisko nozīmi sekmēšana un starpkultūru dialoga veicināšana. Komiteja atzīst, ka Eiropas Mantojuma zīme un Eiropas kultūras galvaspilsēta ir iniciatīvas, kas izceļ Eiropas kultūru bagātību, daudzveidību un kopējās iezīmes⁽²⁵⁾, un uzsver, ka pieteikumu iesniedzējam pilsētām, pamatojoties uz vietējiem un reģionālajiem resursiem, jāizstrādā īpaša kultūras programma un tajā jāiekļauj spēcīga Eiropas dimensija, radot ilgtermiņa pozitīvu ietekmi kultūras nozarē un attiecīgajās pilsētās⁽²⁶⁾. Jāatgādina, ka sabiedrības izpratne par Eiropas kultūras mantojuma vērtību kā attīstības faktoru ļautu izstrādāt Eiropā standartizētus rādītājus, kas dotu iespēju izvērtēt šīs nozares ietekmi reģionu ekonomikā un darbavietu radīšanā un saglabāšanā;

35. uzskata, ka Eiropas Kultūras mantojuma gada pasludināšana, kā to ierosināja Eiropas Savienības Padome⁽²⁷⁾, varētu palielināt plašākas sabiedrības informētību par kultūras mantojumu.

36. atzīst, ka svarīga nozīme ir Eiropas Savienības Kultūras mantojuma godalgai/*Europa Nostra* balvām, ar ko izceļ izcilus sasniegumus Eiropas mantojuma aizsargāšanā un augsta līmeņa tehnisko sasniegumu izplatīšanā. Šī balva mobilizē entuziastus, pilsonisko sabiedrību, vietējās un reģionālās pašvaldības, privātos fondus un uzņēmumus saglabāt vēsturiskas celtnes un vietas. To sekmē arī jaunā programma "Radošā Eiropa", kas paredzēta tādu kultūras un radošo nozaru vajadzībām, kuru darbība sniedzas pāri robežām⁽²⁸⁾;

37. uzskata, ka jāpastiprina sankcijas par vandālismu pret pieminekļiem, vidi un tās mākslinieciskajiem elementiem un arheoloģisko izrakumu vietām;

38. piekrīt viedoklim, ka ar kultūras mantojumu saistītie pētījumi sekmē kultūras mantojuma saglabāšanu, attīstīšanu un popularizēšanu. Septītā pamatprogramma pētniecībai un tehnoloģiju attīstībai, kopīgās plānošanas ierosmes un programma "Apvārsnis 2020", stimulējot pētniecības un inovācijas pasākumus, kas saistīti ar klimata pārmaiņu, dabas apdraudējumu un katastrofu mazināšanu, var nodrošināt dinamisku un ilgtspējīgu Eiropas kultūras mantojuma saglabāšanu. Komiteja atzinīgi vērtē, ka tuvākajā nākotnē pieņems pētniecības un inovācijas politikas satvaru un kultūras mantojuma programmu, un prasa šajā saistībā partnerībā ar vietējām un reģionālajām pašvaldībām izveidot sadarbības mehānismu;

39. uzsver, ka kultūras vērtības un pakalpojumi jādara visiem pieejami, mazinot atšķirības iespējās, kas ir bagātiem un nabīgiem, pilsētu un lauku iedzīvotājiem, jauniešiem un vecāka gadagājuma cilvēkiem un cilvēkiem ar invaliditāti. Iespēju radīšanai paredzētās programmas var būt sekmīgas vienīgi tad, ja tās izstrādātas ar attiecīgo personu atbalstu un līdzdalību un ja tās paplašina iespējas apgūt prasmes. Vienlīdzīgas iespējas ir neatņemams kultūras demokrātijas priekšnosacījums;

40. uzskata, ka ir svarīgi, lai jaunā paaudze iepazītos ar savu vietējo materiālo un nemateriālo mantojumu, saprastu nepieciešamību to aizsargāt un piedalītos kultūras vērtību popularizēšanā (piemēram, Eiropas mantojuma dienu ietvaros). Pēc Komitejas domām, šīs zināšanas var pielietot, lai izveidotu partnerattiecības kultūras mantojuma un vides ilgtspējīgai un atbildīgai izmantošanai. Tā iesaka Eiropas mantojuma dienu ietvaros tematisko nedēļu saturā iekļaut tematus, kas pašvaldību pasākumus kultūras jomā apvieno tīklā;

⁽²⁴⁾ CdR 2391/2012 fin.

⁽²⁵⁾ CdR 191/2011 fin.

⁽²⁶⁾ CDR 2077/2012 fin.

⁽²⁷⁾ Padomes secinājumi par kultūras mantojuma līdzdalīgu pārvaldību (2014/C 463/01), <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/ALL/?uri=OJ:C:2014:463:TOC>

⁽²⁸⁾ CdR 401/2011 fin.

41. uzskata, ka brīvprātīga darbība ir perspektīvs veids vietējo iedzīvotāju iesaistīšanai un attiecību veidošanai kopienā. Tai ir liela nozīme zināšanu apgūvē un intereses par kultūru rosināšanā, un tā palīdz novērst neaizsargātu sabiedrības grupu atstumtību;

Sadarbība un līdzdalības pieeja

42. uzskata, lai kultūras mantojumu saglabātu, attīstītu un palielinātu tā popularitāti, ir svarīgi aizsargāt un ilgtspējīgi izmantot kultūras mantojuma savstarpēji saistītās vērtības, kā arī vietējām un reģionālajām pašvaldībām un izglītības, kultūras un kultūras mantojuma aizsardzības iestādēm – vēlams sistemātiski – jāsadarbojas un plašāk jāizvērs sava darbība, jo tas var sekmēt saprotamas informācijas sniegšanu iedzīvotājiem. Sadarbība nozīmē cilvēku savstarpējo attiecību un uzticēšanās veidošanu un nodrošina kopējus risinājumus kopējām problēmām;

43. uzsver lielo nozīmi, kāda ir sadraudzības pilsētu pārrobežu sadarbībai, kad iedzīvotāji tiek aktīvi iesaistīti vietējā un reģionālā kultūras mantojuma un tā daudzveidības savstarpējā iepazīšanā interaktīvā, uz iespaidiem balstītā veidā. Šajā saistībā Komiteja uzsver ES līmeņa pievienoto vērtību, kāda sadraudzības pilsētu programmu un pilsētu tīklu izveidē ir programmai “Eiropa pilsoņiem”; tā ar vēsturisko atmiņu un Eiropas dimensiju ietverošiem projektiem veicina toleranci, labāku izpratni par Eiropas vēsturi un daudzveidību un veido saikni starp Eiropu un iedzīvotājiem. RK izsaka gandarījumu, ka programma turpinās arī jaunajā ES finanšu shēmā⁽²⁹⁾;

44. iesaka piešķirt balvu par labāko praksi kultūras mantojuma aizsardzībā, kurā izmantotas vietējo pašvaldību partnerības un sadarbība; tādējādi varētu stiprināt ES identitāti;

45. uzskata, ka ir svarīgi lauku kopienās un pilsētās izveidot un īstenot tematisku sadarbību kultūras mantojuma jomā un sekmēt ieinteresēto personu aktīvu līdzdalību lēmumu pieņemšanā, lai veicinātu efektīvu līdzdalību pārvaldībā. Komiteja uzsver daudzlīmeņu pārvaldības⁽³⁰⁾ vērtību un nozīmi, jo tā, citstarp, palīdz izplatīt informāciju par labu praksi kultūras mantojuma politikas jomā, attīstīt līdzdalības demokrātiju, savstarpēji mācīties, izveidot jaunas partnerības un dialoga formas, īstenot saskaņotu un efektīvu ar kultūras mantojumu saistīto nozaru politiku;

46. atzīmē, ka kultūras un kultūras mantojuma nozīmes pārskatīšana ir ilgs process, kas skar visus sabiedrības dalībniekus. Komiteja uzskata, ka minētās pārmaiņas uztverē varēs panākt vienīgi tad, ja tas ieinteresēs lielāku sabiedrības daļu, piemēram, pateicoties sociālās nevienlīdzības samazināšanai, vietējo kopienu attīstībai, sabiedriskās līdzdalības iespēju nostiprināšanai, gatavībai pieņemt jauno un tādu jaunu spēju attīstīšanai, kas nepieciešamas inovācijas un kultūras vērtību radīšanai, iepazīšanai un novērtēšanai. Mūsu kopīgs uzdevums ir, iesaistot visus dalībniekus, apgūt konkurētspējīgas zināšanas un kultūru, jo tās ir būtisks elements ES gaidāmo grūto uzdevumu risināšanai. Šajā sakarā RK atzinīgi vērtē un atbalsta izglītības, jaunatnes, kultūras un sporta ministru padomes 2014. gada 25. novembra secinājumu 28. punktu, kur norādīts, ka būtu jāpasver iespēja izveidot Eiropas kultūras mantojuma gadu. Tas sekmētu kopējo mērķu sasniegšanu visā Eiropā;

47. uzsver, ka kultūrai var būt svarīga nozīme arī ārlietās, lai pārvarētu kultūras atšķirības un atzītu dažādām tautām kopīgas vērtības. Tāpēc aicina vairāk popularizēt kultūras saiknes augstā līmenī, un šajā sakarā atzīmē nesen veiktos pasākumus ar mērķi iekļaut kultūras diplomātiju Eiropas Savienības ārējās attiecībās, īpaši, īstenojot sagatavošanās pasākumu “Kultūra ES ārējās attiecībās”;

48. uzsver nepieciešamību veidot ciešāku sadarbību cīņā ar kultūras preču un objektu nelikumīgo tirdzniecību. Tādēļ mudina dalībvalstis ratificēt UNESCO 1970. gada konvenciju un UNIDROIT 1995. gada konvenciju un nodrošināt to efektīvu īstenošanu, atbilstīgi pielāgojot valstu tiesību aktus un stiprinot policijas dienestus un muitas kontroli uz ES robežām.

Brisele, 2015. gada 16. aprīlī

Eiropas Reģionu komitejas
priekšsēdētājs

Markku MARKKULA

⁽²⁹⁾ Padomes Regula (ES) Nr. 390/2014, ar ko laikposmam no 2014. gada līdz 2020. gadam izveido programmu “Eiropa pilsoņiem”.
⁽³⁰⁾ Eiropas Daudzlīmeņu pārvaldības harta.

Eiropas Reģionu komitejas atzinums “Eiropas Savienības Teritoriālās attīstības programmas (2020) īstenošanas uzlabošana”

(2015/C 195/05)

Ziņotājs: Marek Woźniak (PL/PPE), Lielpolijas vojevodistes maršals**I. IETEIKUMI POLITIKAS JOMĀ**

EIROPAS REĢIONU KOMITEJA

1. uzsver, ka ES Teritoriālās attīstības programmā jau pirmsākumos ir noteikts, ka tā ir uz rīcību orientēts politisks satvars, kas izstrādāts, lai veicinātu policentrisku ES teritoriālo attīstību. Politiskie pasākumi galvenokārt ir vietējo un reģionālo pašvaldību, dalībvalstu un ES iestāžu kompetencē;
2. norāda, ka Teritoriālās attīstības programmas mērķis ir sniegt stratēģiskas pamatnostādnes attiecībā uz teritoriālo attīstību, atbalstīt teritoriālās dimensijas iekļaušanu dažādās politikas jomās visos vadības un pārvaldes līmeņos, kā arī nodrošināt stratēģijas “Eiropa 2020” īstenošanu saskaņā ar teritoriālās kohēzijas principiem ⁽¹⁾;
3. pauž bažas par to, ka Teritoriālās attīstības programma vairākus gadus bija pazudusi no politiskās skatuves, bet atzīmē pašreizējo triju prezidentvalstu – Itālijas, Latvijas un Luksemburgas – interesi par šo jautājumu;
4. uzsver, ka teritoriālā (*place-based*) pieeja ir vienīgais politikas modelis, kas var palīdzēt Eiropas Savienībai attaisnot savu pilsoņu cerības ⁽²⁾. Tāpēc Eiropas Savienībai, aktīvi iesaistot Reģionu komiteju, kā arī vietējās un reģionālās pašvaldības un citas ieinteresētās personas, ir jāuzņemas svarīgāka loma to koncepciju izstrādē, kas adresētas konkrētiem apgabaliem, jo tas uzlabos Teritoriālās attīstības programmas īstenošanu;
5. norāda, ka visai ES ir vajadzīga kopīga stratēģiska plānošana, kuras pamatā ir vispārējs turpmākās attīstības redzējums; tādējādi varētu nodrošināt ES rīcībpolitiku labāku koordinēšanu un sinerģijas starp dažādām nozarēm, turklāt skaidri jānorāda, kuras iestādes atbild par Teritoriālās attīstības programmas īstenošanu ES, valstu, reģionālajā un vietējā līmenī;
6. šajā saistībā, lai panāktu līdzsvarotāku un sociāli iekļaujošu attīstību, papildus plānošanas un koordinēšanas procedūrām ir svarīgi arī veicināt izpratni un sniegt teritoriālu informāciju, kā arī nodrošināt metodoloģisku atbalstu vietējām un reģionālajām pašvaldībām. Tādēļ vēl ir jāveic ievērojams darbs, lai iegūtu salīdzināmus datus vietējā un mazāka mēroga vietējā līmenī visā ES teritorijā;
7. tāpēc aicina ES līmenī izstrādāt integrētas telpiskās attīstības stratēģiju, vienlaikus nodrošinot, ka tiek ievērotas esošās plānošanas pilnvaras vietējā un reģionālajā līmenī ⁽³⁾;
8. stratēģijas “Eiropa 2020” un citu pasākumu efektīvas īstenošanas ietvaros iesaka stiprināt teritoriālo dimensiju, īpašu uzmanību pievēršot ES rīcībpolitiku teritoriālajai ietekmei; šajā nolūkā iesaka pārskatīt nozaru rīcībpolitiku, ņemot vērā tās teritoriālo ietekmi, un atsevišķu ES rīcībpolitikas tiesību aktu īstenošanas procesā, it īpaši attiecībā uz kohēzijas politiku pēc 2020. gada, ieviest pastāvīgu teritoriālās ietekmes novērtējumu, kas būtu viens no regulējuma ietekmes novērtējuma pamatelementiem;

⁽¹⁾ Eiropas Savienības Teritoriālās attīstības programma 2020. gadam. Ceļā uz iekļaujošu, gudru un ilgtspējīgu Eiropu ar dažādiem reģioniem.

⁽²⁾ Barca ziņojums, 108. lpp.

⁽³⁾ “Making Europe Open and Polycentric”. No “Scenarios and Vision for European Territory 2050”, ESPON.

9. norāda, ka jāuzrauga ES līmenī veiktie pasākumi, kas nepieciešami, lai visā ES mazinātu nesenās krīzes dēļ augošās reģionālās atšķirības, jo tās nopietni apdraud teritoriālo kohēziju;

Vispārīgas piezīmes

10. uzskata, ka Eiropas Savienībai ir vajadzīga uz konkrētiem apgabaliem orientēta attīstības stratēģija un kohēzijas politikas jaunajā tiesību aktu kopumā ir jāiegulda lielāks darbs šajā virzienā. Citiem vārdiem, kohēzijas politikā ir jāņem vērā gan nosacījumu izpildes princips, gan subsidiaritātes princips, lielāku uzmanību pievēršot pēdējam;

11. norāda, ka ES teritoriālajā politikā jāņem vērā dažādo ES politisko stratēģiju ietekme uz reģioniem, pilsētām un pilsētu teritorijām un jānodrošina pašreizējo jautājumu risināšana visaptverošā veidā, neaprobežojoties tikai ar strukturālajiem un investīciju fondiem, bet pievēršoties arī videi, transportam, iekšējam tirgum, digitalizācijas programmai, kas ir tikai dažas no ES citām politikas jomām ar nepārprotamu teritoriālo ietekmi. Lai radītu pēc iespējas lielāku sinerģiju, izdevīgi izmantotu attīstības iespējas un novērstu pretrunīgus politikas pasākumus, teritoriālā dimensija jāņem vērā politikas izstrādē;

12. atkārtoti iesaka kontroles sistēmas stiprināšanai un līdzsvara nodrošināšanai izveidot Kohēzijas politikas padomi, kurā darbotos ministri, kas attiecīgajā dalībvalstu pārvaldes līmenī atbild par reģionālo politiku, un Eiropas Reģionu komitejas pārstāvis kā sadarbības koordinators. Komiteja būtu gatava aktīvi iesaistīties politiskajās diskusijās par šādas struktūrvienības izveidi, lai nodrošinātu pilnīgu rēķināšanos ar vietējo un reģionālo pašvaldību viedokli;

13. uzsver, ka partnerība ir būtisks priekšnosacījums, bez kura nav iespējams palielināt kohēzijas politikas efektivitāti, un ka vienīgi daudzlīmeņu pārvaldība ļauj Eiropas Savienības stratēģiskās pamatnostādnes sekmīgi sasaistīt ar reģionu un vietējā līmeņa problēmjautājumiem⁽⁴⁾;

14. atkārtoti pauž atbalstu jauniem mehānismiem un instrumentiem, kuru mērķis ir stiprināt teritoriālo pieeju, izmantojot sabiedrības virzītu vietējo attīstību (CLLD) un integrētus teritoriālos ieguldījumus. Tie rada lieliskas iespējas pilnvarot vietējās pašvaldības, pilsētas un reģionus izmantot ES līdzekļus, lai nodrošinātu izaugsmi un labklājību un atgrieztos uz konverģences ceļu. Tāpēc Komiteja pauž nožēlu, ka, lai gan daudzas dalībvalstis ir apsvērušas minēto instrumentu izmantošanu praksē, to ieviešanu kavē reglamentējošie šķēršļi, kas joprojām ir noteikti ES regulās, kā arī vadošo iestāžu nevēlēšanās pieļaut ES politikas veidošanu vietējā un reģionālajā līmenī;

15. ņemot vērā iepriekš minēto instrumentu ļoti atšķirīgo piemērošanas pakāpi katrā dalībvalstī, uzskata, ka teritoriālās attīstības atbalsta instrumentu vadības, ieviešanas, uzraudzības un kontroles sistēma būtu maksimāli jāvienkāršo un jāasakaņo;

16. tomēr norāda, ka teritoriālā pieeja attīstībai sniedz daudz tālāk par šiem instrumentiem un tā ir jāņem vērā visos kohēzijas politikas aspektos;

17. aicina precīzāk pildīt Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 174. panta noteikumus par teritoriālo kohēziju. Minētajā pantā noteikts, ka Savienība tiecas mazināt dažādu reģionu attīstības līmeņa atšķirības un vismazāk attīstīto reģionu atpalicību, īpašu uzmanību pievēršot lauku apvidiem, rūpniecības restrukturizācijas skartajiem apvidiem, kā arī apvidiem, kuros ir būtiski vai pastāvīgi nelabvēlīgi dabas apstākļi vai demogrāfiskas problēmas, piemēram, galējie ziemeļu reģioni ar zemu apdzīvotības blīvumu, kā arī salas un pārrobežu un kalnu reģioni; patiesi, viens no pamatnosacījumiem Teritoriālās attīstības programmas (2020) iespējamai sekmīgai īstenošanai būtu dot minētajām teritorijām iespēju pārvarēt strukturālos šķēršļus, kas kavē to attīstību;

⁽⁴⁾ CoR 2012/1683.

18. uzsver, ka attiecībā uz īpašo situāciju tālākajos reģionos būtu jāņem vērā LESD 349. pantā uzskaitītās to īpatnības un grūtības, lai šajās teritorijās varētu pārvarēt strukturālos šķēršļus, kas kavē to attīstību, un tādējādi tie kļūtu par vienu no Teritoriālās attīstības programmas (2020) veiksmīgas īstenošanas svarīgākajiem faktoriem;

19. būtu jāpievēršas arī citām demogrāfiskajām problēmām, kam ir liela ietekme uz reģioniem, piemēram, iedzīvotāju skaita samazināšanās, iedzīvotāju novecošanās un ļoti zems apdzīvotības blīvums; aicina Komisiju īpašu uzmanību pievērst kohēzijas politikas īstenošanai ģeogrāfiski un demogrāfiski visnelabvēlīgākajā stāvoklī esošos reģionos ⁽⁵⁾;

20. aicina atsākt debates par dzīves kvalitātes mērīšanu, izmantojot rādītājus, kas atspoguļo ne tikai IKP (*"GDP and beyond"*), un uzsver, ka teritoriālā kohēzija papildina ekonomisko un sociālo kohēziju, un tāpēc to nevar mērit tikai ar ekonomiskajiem rādītājiem. "Gudra, ilgtspējīga un iekļaujoša izaugsme Eiropas Savienībā nozīmē daudz vairāk nekā tikai IKP pieaugumu. Tā ietver arī teritoriālos, sociālos, kultūras un it īpaši vides aspektus, kas ir īpaši nozīmīgi lauku reģionos vai mazāk apdzīvotos reģionos." Šajā saistībā zaļās infrastruktūras izveide laukos un pilsētās uzlabo reģiona kvalitāti un mazina tā neaizsargātību. Izvēloties rādītājus, jāņem vērā, ka statistikas datu pieejamība reģionālajā līmenī visās dalībvalstīs ir ierobežota;

21. aicina ieviest salīdzināmu un ticamu rādītāju un indeksu kopumu, ko varētu izmantot, lai mēritu, veicinātu un uzraudzītu teritoriālo kohēziju, vispārējo teritoriālo attīstību, strukturālās problēmas, kā arī reģionu problēmjautājumus un iespējas, tāpat arī teritoriālo ietekmi uz dažādiem ģeogrāfiskajiem līmeņiem un reģionu veidiem ⁽⁶⁾. Tas ļautu lēmumu pieņēmējiem pieņemt apzinātus un proporcionālītes principam atbilstīgus lēmumus par teritorijas plānošanu;

22. uzskata, ka ir ļoti svarīgi ņemt vērā ar klimatu un vidi saistītu apdraudējumu un tā teritoriālo ietekmi;

23. norāda arī, ka ir vajadzīgas debates par kohēzijas politikas nākotni pēc 2020. gada, īpašu uzmanību pievēršot jautājumam, vai ir sasniegti tās sākotnējie mērķi, tostarp konkrētam apgabalam paredzētas pieejas veicināšana, kā arī analizējot, vai Eiropas strukturālo un investīciju fondu līdzekļu piešķiršanā pašlaik lietotās metodes pilnībā atbilst politikas mērķiem un pietiekami ņem vērā teritoriālo daudzveidību;

Policentriska teritoriālā attīstība

24. norāda, ka ES policentriskai attīstībai ir izšķiroša nozīme teritoriālās kohēzijas sasniegšanā, jo tā palīdz uzlabot pilsētu tīkla strukturētību un apgādi ar precēm un sociālās kohēzijas pakalpojumiem visā reģionā;

25. atgādina, ka Eiropas efektivitāte un kvalitāte ir atkarīga no savstarpējo kontaktu tīklu veidošanas starp dažāda izmēra pilsētām – no vietējā līdz globālam līmenim –, kā arī no pilsoņu lomas stiprināšanas un no tā, vai tiek īstenoti vietēji pasākumi konkrētās teritorijas priekšrocību popularizēšanai Eiropā un visā pasaulē;

26. uzsver, ka atvērtība attiecībās ar kaimiņvalstīm un pārējām pasaules valstīm ir svarīgs priekšnoteikums, lai visas Eiropas pilsētas un reģioni varētu izmantot attīstības iespējas, ko sniedz globālā izaugsme un tehniskais progress. Šajā ziņā efektīvs instruments ir izrādījies atbalsts pārrobežu sadarbībai, it īpaši pie ES ārējām robežām. Ilgtermiņa attīstība Eiropā ir atkarīga no Eiropas tēla pasaulē un dažādu pilsētu un reģionu konkurētspējas priekšrocību izmantošanas iekšējā tirgus izveides procesa pabeigšanā un efektīvu kopīgu attīstības stratēģiju izstrādes, jo īpaši Eiropas un Vidusjūras partnerības un Austrumu partnerības, kā arī transatlantiskās partnerības jomā ⁽⁷⁾;

⁽⁵⁾ CoR 2014/4896

⁽⁶⁾ "Making Europe Open and Polycentric". No: *Scenarios and Vision for European Territory 2050*, ESPON.

⁽⁷⁾ "Making Europe Open and Polycentric". No: *Scenarios and Vision for European Territory 2050*, ESPON.

27. norāda, ka augsti attīstītu pilsētu un reģionu sadarbība rada pievienoto vērtību un sekmē tām apkārtējo teritoriju attīstību. Tāpēc Komiteja uzsver, ka vietējo un reģionālo pašvaldību nozīme, kā arī viedokļi un priekšlikumi ir jāņem vērā, jo ES politiskie pasākumi tieši ietekmē pašvaldības;

Vidēji lielu pilsētu, mazu un vidēju aglomerāciju, kā arī lauku apgabalu nozīme

28. uzsver priekšrocības, kādas reģionālajā attīstībā sniedz policentriska pieeja, un šajā sakarā norāda uz lielo nozīmi, kāda ir saiknēm starp lauku un pilsētu apgabaliem;

29. aicina izstrādāt politisku pieeju, kas veicinātu funkcionālu reģionu izveidi gan vienas valsts ietvaros, gan pārrobežu līmenī, jo funkcionāli apgabali ietver gan pilsētu, gan lauku teritorijas un tie ir nozīmīgi attīstībai nepieciešamās kritiskās masas saglabāšanā, kā arī neaizsargātības pret ārējiem satricinājumiem samazināšanā, un tas ir vairākkārt uzsvērts ekonomikas un telpiskās plānošanas analītiskajos pētījumos;

30. norāda, ka sociālā atstumtība ģeogrāfiski koncentrējas gan pilsētu un priekšpilsētu rajonos, gan arī lauku apgabalos, un šādas teritorijas bieži atrodas blakus apgabaliem ar pienācīgu dzīves līmeni. Lai labāk īstenotu Teritoriālās attīstības programmu, jāņem vērā apakšreģionālā līmeņa īpatnības;

31. aicina vairāk koncentrēt ES rīcībpolitiku un finansējumu, lai veidotu efektīvus un rezultatīvus savienojumus starp pilsētu reģioniem, ņemot vērā pilsētu teritoriju izplešanās fenomenu un jaunos teritorijas izmantošanas veidus, atvieglotu piekļuvi zināšanām un izglītībai, kā arī efektīvi veidotu pilsētu un funkcionālu apgabalu tīklus⁽⁸⁾, kas dod iespēju apmainīties ar paraugpraksi un efektīviem politikas risinājumiem un projektiem;

32. ar gandarījumu atzīmē, ka Teritoriālās attīstības programmā (2020) dalībvalstis, reģioni un pilsētas (tostarp mazās un vidēji lielās pilsētas) ir aicinātas sniegt ieguldījumu kopējās teritoriālajās prioritātēs, un vienlaikus pauž bažas, ka vietējās un reģionālās pašvaldības ar šiem jautājumiem saistītu lēmumu pieņemšanas procesā vēl aizvien nav atzītas par citām struktūrām līdzvērtīgiem partneriem. Būtu jācenšas dot iespēju vietējām un reģionālajām pašvaldībām efektīvāk reaģēt uz Eiropā vissvarīgākajām teritoriālajām problēmām;

33. uzskata, ka virzībā uz Teritoriālās attīstības programmas pilnīgu īstenošanu ļoti svarīga ir mazo un vidēji lielo pilsētu raita funkcionēšana un lauku ekonomikas dažādošana. Šajā sakarā stratēģijas būtu jāorientē uz taisnīgu piekļuvi vispārējās tautsaimnieciskas un sociālas nozīmes pakalpojumiem, funkcionālo apgabalu paplašināšanu (balstoties uz jau izstrādātām lauku apgabalu un pilsētvides attīstības iniciatīvām), kā arī mazu un vidēji lielu pilsētu pieejamību un savienojumu veidošanu starp tām⁽⁹⁾;

34. norāda uz mazo un vidēji lielo pilsētu aglomerāciju lomu, proti, tās ir viens no policentriskas teritoriālās attīstības elementiem. Šajā kontekstā Komiteja atzinīgi vērtē to, ka prezidentvalstu trijotne ir ķērusies pie šā kopīgā temata mazo un vidējo pilsētu aglomerāciju jomā attiecībā uz pilsētu un lauku teritoriju saikņu analīzi, kā arī iepazīstināšanu ar mehānismiem dažādu zonu sadarbībai un līdzsvarotākas teritoriālās attīstības panākšanai. Ir ļoti svarīgi stiprināt vērtības, kas reģionam piešķir identitāti (ainava, kultūras un vides mantojums), jo tās veicina konkurētspēju un diferenciaciju globālajā tirgū;

35. maza un vidēja lieluma pilsētu aglomerācijas sniedz aktīvu ieguldījumu arī apkārtējo lauku teritoriju iedzīvotāju labklājības un pārticības nodrošināšanā; tās ir nodarbinātības un pakalpojumu centri, vietējā transporta mezgli un palīdz apmierināt pieaugošās mobilitātes vajadzības. Tādējādi tām ir liela nozīme, ierobežojot iedzīvotāju aizplūšanu no lauku un pilsētu apgabaliem. Taču, piedaloties kopējā policentriskā tīklā, minētās pilsētas var arī veicināt lielpilsētu attīstību. Tās palīdz risināt vides un dzīves kvalitātes jautājumus, kas saistīti ar iedzīvotāju pārmērīgu koncentrāciju lielpilsētās;

⁽⁸⁾ "How to strengthen the Territorial dimension of Europe 2020 and the EU cohesion Policy".

⁽⁹⁾ "How to strengthen the Territorial dimension of Europe 2020 and the EU cohesion Policy".

36. šajā sakarā aicina kohēzijas politikas pilsētpolitikas dimensiju pilnveidot un labāk koordinēt ar citām politikas jomām, kas, īstenojot integrētas pilsētvides politiku, ietekmē pilsētu teritorijas, kā arī stiprināt oficiālu sadarbību starp ES pilsētu teritorijām un apkārtnēm lauku apvidiem⁽¹⁰⁾; atkārtoti aicina izstrādāt balto grāmatu par integrētu pilsētvides politiku;

Saiknes veidošana starp Eiropas reģioniem: teritoriālās attīstības perspektīva

37. uzskata, ka galvenie instrumenti, kas ļauj labāk īstenot Teritoriālās attīstības programmu, ir Eiropas teritoriālā sadarbība, ko īsteno ar pārrobežu, starpreģionu vai starpvalstu iniciatīvu (piemēram, ETSG) atbalstu, un makroreģionālu stratēģiju izstrāde. Tāpēc Komiteja atzinīgi vērtē prezidentvalstu trijotnes plānu analizēt vajadzības attiecībā uz juridiskiem nosacījumiem integrētu pārrobežu apgabalu izveidei, kā arī Padomē izveidoto darba grupu makroreģionālo stratēģiju progresa uzraudzībai. RK norāda, ka vietējo un reģionālo iestāžu līdzdalībai šo instrumentu izstrādē un pārvaldībā, kā arī minētās grupas darbā arī turpmāk jābūt nozīmīgam šo iestāžu mērķu sasniegšanas elementam;

38. uzskata, ka policentriska un starp dažādiem reģioniem ģeogrāfiski līdzsvarota izaugsme ir jāveicina, izmantojot arī iedarbīgus pasākumus digitālās plaisas novēršanai, sadarbību enerģētikas, klimata un vides, pētniecības un inovācijas, kā arī reģionu pieejamības un pievilcīguma jomā un ilgtspējīgu transporta politiku, kuras pamatā ir konkrētām reģionālajām īpatnībām pielāgota stratēģija;

39. uzsver, ka nozīmīgs teritoriālās kohēzijas instruments ir transporta infrastruktūra. Īpaša uzmanība šajā saistībā jāvelta reģioniem, kam ir ģeogrāfiski neizdevīgs stāvoklis un demogrāfiskas problēmas⁽¹¹⁾. Šajā sakarā Komiteja norāda uz iespēju izmantot gan Eiropas teritoriālās sadarbības grupas, lai veicinātu pārrobežu savienojumus, tostarp ar trešām valstīm, gan arī finanšu instrumentus, piemēram, Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentu;

40. aicina Komisiju turpināt un pastiprināt centienus, lai, pirmām kārtām novēršot nepilnības un atvieglot pārrobežu savienojumus, pabeigtu Eiropas transporta (TEN-T) pamattīkla izveidi, un stiprināt vietējo un reģionālo pašvaldību dalību forumos par koridoru jautājumiem;

41. vērš uzmanību uz Sestajā kohēzijas ziņojumā iekļauto norādi, ka pamatnostādnēs Eiropas transporta tīkla attīstīšanai ir noteikts mērķis veidot ES mēroga multimodālu tīklu, kurā iekļauti arī dzelzceļa savienojumi, radot jaunu un modernizējot esošo infrastruktūru. Šajā sakarā Komiteja uzskata, ka ir jānodrošina ilgtspējīgi, konkurētspējīgi, energoefektīvi un videi draudzīgāki transporta veidi, jāveicina intermodalitāte, dažādi transporta veidi jāizmanto savstarpēji papildinošā veidā un jāīsteno infrastruktūras projekti mazāk attīstītos reģionos, pārrobežu reģionos, kā arī reģionos, kuriem ir fiziski apgrūtināta piekļuve iekšējam tirgum, un reģionos, kur vērojamas teritoriālās kohēzijas problēmas;

Teritoriālās attīstības programma un stratēģija "Eiropa 2020"

42. vērš uzmanību uz to, ka Eiropas Savienības Teritoriālās attīstības programmā 2020. gadam ir apliecināts teritoriālās pieejas nozīmīgums stratēģijas "Eiropa 2020" īstenošanā. Stratēģijas pārskatīšana būtu jāizmanto kā iespēja tajā iekļaut spēcīgāku teritoriālo dimensiju. Tāpēc stratēģijā minētos ES mērķus var sasniegt tikai tad, ja ņem vērā stratēģijas teritoriālo dimensiju, jo attīstības iespējas dažādos reģionos ir atšķirīgas⁽¹²⁾;

⁽¹⁰⁾ Policentriska teritoriālā attīstība ES, valstu un reģionālajā līmenī – apaļā galda debates COTER komisijas 2014. gada 10. jūlija sanāksmē Fabriāno pilsētā.

⁽¹¹⁾ Konkrētus ieteikumus sk. Reģionu komitejas atzinumā "Mobilitāte reģionos, kam ir ģeogrāfiski neizdevīgs stāvoklis un demogrāfiskas problēmas" (CdR 1691/2014).

⁽¹²⁾ Eiropas Savienības Teritoriālās attīstības programma 2020. gadam. Ceļā uz iekļaujošu, gudru un ilgtspējīgu Eiropu ar dažādiem reģioniem.

43. atkārtoti aicina izstrādāt teritoriālajai kohēzijai veltītu balto grāmatu, kuras pamatā būtu analīze par mijiedarbību starp Eiropas Savienības Teritoriālās attīstības programmu (2020) un stratēģiju "Eiropa 2020", lai šādi mazinātu aizvien lielākās atšķirības starp ES reģioniem ⁽¹³⁾;

44. uzskata, ka ES kohēzijas politikai, kuras mērķis ir ekonomiskā, sociālā un teritoriālā kohēzija, arī turpmāk būtu jāsniedz būtisks ieguldījums stratēģijas "Eiropa 2020" mērķu sasniegšanā. Stiprinot saiknes starp izaugsmes un konverģences mērķiem, kohēzijas politika var palīdzēt mazināt Eiropas Savienībā vērojamas atšķirības, lai sasniegtu stratēģijas "Eiropa 2020" pamatmērķus, un tādējādi vairo labklājību visā Eiropā. Šis potenciāls ir konsekventi jāizmanto, ar kohēzijas politikai raksturīgo partnerības pieeju panākot, ka reģionos izstrādātās stratēģijas konkrēti pievēršas vietējiem apstākļiem un iespējām;

45. tāpēc atbalsta arī priekšlikumu par rīcības kodeksa izstrādi stratēģijai "Eiropa 2020" ⁽¹⁴⁾, kura pamatā būtu Eiropas rīcības kodekss attiecībā uz partnerību, kas nodrošinās, ka vietējās un reģionālās pašvaldības un pārējās ieinteresētās puses tiek iesaistītas Eiropas teritoriālajai attīstībai svarīgu ilgtermiņa stratēģijas dokumentu izstrādē un īstenošanā;

Redzējums par Eiropas reģioniem

46. vērs uzmanību uz ESPON veiktajiem pasākumiem, kuru mērķis ir izstrādāt Eiropas teritoriālās attīstības rādītāju un indeksu kopumu, ko varētu izmantot, lai lēmumu pieņemējiem sniegtu atbalstu teritoriālās kohēzijas mērīšanā un uzraudzībā; uzstājīgi aicina izstrādāt rādītājus, kuros atspoguļots, kā teritoriālās un demogrāfiskās problēmas (piemēram, izkliedētība, zems iedzīvotāju blīvums, iedzīvotāju skaita samazināšanās un novecošanās) ietekmē ilgtspējīgu, gudru un iekļaujošu izaugsmi;

47. uzskata, ka steidzami jāizstrādā salīdzināmi statistikas dati par vietējā un mazāka mēroga vietējā līmeņa teritorijām, kā arī esošā ESAO un Komisijas pilsētu un lauku teritoriju klasifikācija jāpārveido par *Eurostat* kategorijām, kas, balstoties uz ticamu vietējā līmeņa informāciju, var palīdzēt gan ES politikas izstrādē, gan novērtēšanā;

48. uzskata, ka atvērtas un policentriskas Eiropas radīšana ir vissaliedējošākā teritoriālās attīstības stratēģija, kas veicina ekonomikas izaugsmi un konkurētspēju, sociālo kohēziju, kā arī stratēģijā "Eiropa 2020" un Teritoriālās attīstības stratēģijā nākamajiem gadu desmitiem ilgtspējīgas attīstības jomā izvirzītos mērķus ⁽¹⁵⁾. Komiteja pauž atbalstu stratēģijai, kas savstarpēji sasaista attīstību un kohēziju un rada patīkamu dzīves vidi;

49. uzskata, ka visai ES teritorijai ir vajadzīga kopīga stratēģiskā plānošana, kuras pamatā ir vispārējs turpmākās attīstības redzējums; tādējādi varētu nodrošināt ES politisko pasākumu labāku koordinēšanu ⁽¹⁶⁾.

Brisele, 2015. gada 17. aprīlī

*Eiropas Reģionu komitejas
priekšsēdētājs*

Markku MARKKULA

⁽¹³⁾ CoR 2014/2333.

⁽¹⁴⁾ Stratēģijas "Eiropa 2020" pārskatīšanas plāns.

⁽¹⁵⁾ "Making Europe Open and Polycentric". No "Scenarios and Vision for European Territory 2050", ESPON.

⁽¹⁶⁾ "Making Europe Open and Polycentric". No "Scenarios and Vision for European Territory 2050", ESPON.

Eiropas Reģionu komitejas atzinums “Resursu efektivitātes iespējas celtniecības nozarē”

(2015/C 195/06)

Ziņotājs:	Csaba Borboly, Hargitas apgabala (žudeca) padomes priekšsēdētājs (Rumānija/PPE)
Atsauces dokuments:	Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Eiropas Reģionu komitejai “Resursu efektivitātes iespējas celtniecības nozarē” COM(2014) 445 final

I. IETEIKUMI POLITIKAS JOMĀ

EIROPAS REĢIONU KOMITEJA

1. pilnībā atbalsta Eiropas Komisijas mēģinājumu izvērst kopējus mērķus un rādītājus kā pamatu Eiropas kopējiem resursu efektivitātes standartiem būvniecības jomā, lai pastiprinātu politikas koordināciju un saskaņotību. Vietējās un reģionālās pašvaldības ir galvenās partneres sadarbībā, kuras mērķis ir uzlabot resursu efektivitāti, ņemot vērā šī faktora nozīmi ilgtspējīgā attīstībā, izmantojot tā pozitīvo ietekmi uz vidi, klimatu, ekonomiku un sabiedrību. Izmantojot tādas instrumentus kā zaļais publiskais iepirkums, minētās iestādes var sekmēt arī to preču tirgu, kas ražotas no būvniecības un nojaukšanas atkritumiem;
2. tāpēc pauž bažas par to, ka Komisija paziņojumā nekur nepiemin vietējo un reģionālo pašvaldību lomu, lai gan savos iepriekšējos atzinumos par līdzīgu tematiku tā ir vērsusi uzmanību uz šo aspektu. Uzsver to svarīgo lomu, kas vietējām un reģionālajām pašvaldībām piemīt kā investētājām ne tikai būvniecības nozarē, bet arī saistībā ar publisko iepirkumu, ES un valstu būvniecības tiesību aktu īstenošanu, atbalstu vietējiem uzņēmumiem un inovācijai, un ieguldītāju un plašas sabiedrības informēšanu. Šā iemesla dēļ Reģionu komiteja aicina Komisiju analizēt veidu, kādā Reģionu komiteja un vietējās un reģionālās pašvaldības var tikt iesaistītas apspriedēs, kam vajadzētu sekot šim paziņojumam;
3. ņemot vērā ilgtspējīgu ēku būvniecības sarežģītību no politiskā viedokļa, uzsver, ka iniciatīvas ir jābalsta uz visaptverošu pieeju, kurā ņemti vērā visi aspekti, kuri saistīti ar to indivīdu, kopienu un iestāžu vajadzībām un problēmām, kas šīs ēkas izmantos; vietējie apstākļi un vietējās ekonomikas ieguvums būtu jāuzskata par būtisku ilgtspējas aspektu, piemēram, neskarot būtisko pamatprincipu, proti, brīvu preču apriti, būtu jāveicina vietējo celtniecības materiālu izmantošana, jo tie tiek uzskatīti par visefektīvākajiem un var pozitīvi ietekmēt vietējo ekonomiku;

A. Pamata problēmas

4. uzskata par nepieņemamu, ka pārstrādājami terciāro ēku būvniecības un nojaukšanas atkritumi bieži nonāk poligonos bez to savākšanas un pārstrādes ekonomiskās dzīvotspējas iepriekšējas novērtēšanas. RK uzskata, ka prioritāte būtu jādod pārstrādes loka noslēgšanai, piemēram, nosakot individuālus konkrētu atkritumu veidu pārstrādes mērķus, obligātus noteikumus par būvniecības un nojaukšanas atkritumu uzskaiti, izjaukšanu un šķirošanu pirms terciāro ēku nojaukšanas vai remonta, kā tas jau noteikts dažos reģionālā un vietējā līmeņa tiesību aktos;
5. uzskata, ka celtniecības nozares ekoloģizācijas (ekoloģiski nekaitīgākas darbības) labad publiskajām struktūrām jānāk klajā ar klientiem, darbuzņēmējiem un projektu attīstītājiem paredzētiem pamatprincipiem, kas celtniecības nozari virza pāriet uz darbības veidiem, kuri ir ekoloģiski nekaitīgāki, jo celtniecības posms ir izšķirošs un nosaka ikvienas ēkas ietekmi uz vidi visā tās ekspluatācijas laikā. Šāda pāreja nenotiks tik ātri kā tiek pieņemts, ja nebūs kopēju ES rādītāju un standartu un nebūs ekonomiski dzīvotspējīgu uzņēmējdarbības modeļu, lai varētu izraudzīties celtniecības paņēmienus un materiālus, kas ir ekoloģiski nekaitīgāki un resursu ziņā efektīvāki nekā pašreizējie;

6. uzskata par vajadzīgu precizēt, ka nojaukšanas procesā atkritumi var rasties gan ēkas pilnīgas nojaukšanas, gan atjaunošanas gadījumā, tāpēc jāprecizē, ka nojaukšanas jēdziens ietver arī ēkas daļēju nojaukšanu tās atjaunošanas gaitā. Vairākumā reģionu atjaunošanas laikā radušos atkritumu kopapjoms ir lielāks nekā ēku pilnīgas nojaukšanas laikā radušos atkritumu kopapjoms;

7. pauz atzinību Eiropas Komisijai par vēlmi stimulēt būvniecības un nojaukšanas atkritumu pārstrādes tirgu, spēcīgāku atbalstu piešķirot pētniecības un demonstrējumu projektiem. Šādiem projektiem, kas īstenoti arī programmas "Apvārsnis 2020" ietvaros un ciešā sadarbībā ar dalībvalstīm, vajadzētu būt vēršiem uz tādu risinājumu izstrādāšanu, ar kuriem varētu stiprināt ieinteresētību pārstrādē no saimnieciskā viedokļa. Turklāt Reģionu komiteja atbalsta tādu pasākumu ieviešanu, ar kuriem veicina no būvniecības un nojaukšanas atkritumiem iegūtu sekundāro materiālu laišanu tirgū;

B. Vietējās un reģionālās pašvaldības un atbalsts resursu efektivitātes politikai

8. uzskata, ka no vietējo un reģionālo pašvaldību viedokļa visā Savienībā, pirmām kārtām būtu aktīvāk jāstrādā pie kopēju rādītāju izstrādes, kas ir priekšnosacījums kopēju mērķu un standartu izveidei, lai būvniecības nozare varētu kļūt ekoloģiskāka. Vietējās un reģionālās pašvaldības ir ieinteresētas uzsvērt, ka ir svarīgi risināt ekoloģiskās un ekonomiskās problēmas, kuras ir saistītas ar resursu izmantošanas efektivitātes uzlabošanas būvniecības nozarē;

9. tādēļ uzsver, ka vietējām un reģionālajām pašvaldībām jau ir būtiska loma, lai popularizētu ilgtspējīgas ēkas par nelielām izmaksām vai par velti, izmantojot vietējos vai reģionālos būvnormatīvus. Labākā prakse, kas izriet no šādu normatīvu īstenošanas, piemēram, minimālās prasības par dienas gaismas līmeni, energoefektivitāti vai būvmateriāliem, varētu sniegt ievērojamu atbalstu istai ilgtspējīgai būvniecībai Eiropā un tādēļ būtu veicināma;

10. atgādina, ka vietējām un reģionālajām pašvaldībām ir svarīga loma ēku ietekmes uz vidi mazināšanā, jo savas atbildības ietvaros tās var izstrādāt atbilstīgus pasākumus un īstenot resursu efektīvas izmantošanas stratēģijas, rūpīgi analizējot vietējās īpatnības un aspektus;

11. Aicina vietējās un reģionālās pašvaldības, izstrādājot ilgtspējīgas būvniecības politiku, izmantot teritoriālās plānošanas un pilsētu plānošanas instrumentus un praksi. Vērā būtu jāņem arī atjaunojamie energoresursi, energoefektivitāte, atkritumu apsaimniekošana un ekspluatācijas un uzturēšanas jautājumi;

12. tādēļ aicina vietējās un reģionālās pašvaldības noteikt holistisku pieeju visam ēku dzīves ciklam, ietverot būvizstrādājumus, ēku projektēšanu un celtniecību, to uzturēšanu un renovāciju, nolūkā veicināt materiālu efektīvāku izmantošanu un enerģijas un ūdens taupīgāku patēriņu, kā arī uzlabot atkritumu apsaimniekošanu;

13. uzskata, ka Eiropas vietējo un reģionālo pašvaldību līdzšinējais ieguldījums ir ļoti svarīgs, piemēram, Emīlijas-Romanjas reģiona energoefektivitātes stratēģija un Bolcāno autonomās provinces klimata plāns "Enerģija – Alto Adidže 2050", programmas, kas identificē jauno, uz tradicionālo vietējo arhitektūru balstīto tehnoloģiju un pieeju Hargitas apgabalā (žudecā), vai pilsētas atjaunošanas darbība Rakvēres pilsētā Igaunijā un inovatīvā darbība Anavra kopienā, Almyros pašvaldībā, Magnisijā, Grieķijā. Šīs un līdzīgas iniciatīvas ir vadošās resursu efektivitātes jomā un ilgtspējīgas būvniecības nozarē;

14. norāda, ka rūpnieciskajai darbībai, kas saistīta ar videi draudzīgās būvniecības un nojaukšanas nozares būvmateriāliem, būtu jārada daudzas darbvietas. Reģionālo un vietējo rīcības plānu izstrādē šajā jautājumā kopā ar cilvēkresursu atbilstošu izmantošanu ievērojami palīdzēs īstenot resursu efektīvas izmantošanas mērķus;

15. uzskata, ka tādas iniciatīvas kā Pilsētas mēru pakts varētu būt lietderīgas, lai risinātu arī resursu efektivitātes jautājumus. Komiteja ir stingri pārliecināta, ka jāmeklē piemēroti veidi, lai to īstenotu, tiklīdz būs apstiprināti ES mērķi resursu efektīvas izmantošanas jomā;

16. atgādina arī, ka resursu izmantošana lielā mērā ir atkarīga no lēmumiem projektēšanas jomā un no celtniecības materiālu izvēles. Tādēļ, kā to uzsver Komisija, lai veicinātu efektivitāti resursu izmantošanā, inženieru, projektētāju, būvnieku, uzņēmēju, atbildīgo iestāžu un tiešo lietotāju rīcībā jābūt uzticamai un izmantojamai informācijai, tā ka viņu pieņemtie lēmumi balstās uz ilgtspējīgu dizainu. Ņemot vērā iepriekš minēto un to, ka vietējās un reģionālās pašvaldības ir vienas no struktūrvienībām, kas izdod atļaujas un ir vistuvāk visām ieinteresētajām personām, tām ir jāizveido īpaši informatīvi pasākumi izpratnes veicināšanai, kā arī politika un mehānismi, lai atbalstītu un stimulētu šo resursu izmantošanu, nodrošinot tiem Eiropas fondu finansējuma iespējas. Šim politikas jomām jāatbilst kopējai ES pieejai ēku ekoloģisko raksturlielumu novērtēšanai, kas ietver visus noteiktos pamatrādītājus;

17. aicina Komisiju vietējo un reģionālo līmeni aktīvi iesaistīt tādas sistēmas un pamatrādītāju veidošanā, kas būtu paredzēti ēku ekoloģisko raksturlielumu novērtēšanai visā to ekspluatācijas laikā. Būtu jāveic apspriedes ar vietējiem un reģionālajām pašvaldībām un tās jāiesaista visā minēto rādītāju izstrādes procesā;

18. vērš uzmanību uz to, ka vietējiem un reģionālajām pašvaldībām ir spēcīga ietekme ne vien politiskā līmenī, kurā tiek veiktas finansiālas investīcijas ēku ilgtspējas jomā, bet tām ir būtiska loma arī kā sabiedrisko ēku un mājokļu vai sabiedriskas nozīmes infrastruktūru tīklu īpašniecēm;

19. atgādina, ka iebilst pret makroekonomisko nosacījumu sistēmu, kas dod iespēju sodīt dalībvalsti, kura nepilda ES tiesību aktos noteiktos pienākumus (piemēram, tos, kas saistīti ar mērķiem atkritumu vai energoefektivitātes jomā), daļēji vai pilnībā pārtraucot finansējuma izmaksu no strukturālajiem un investīciju fondiem, jo šāda sistēma var nelabvēlīgi ietekmēt vietējās un reģionālās pašvaldības, neraugoties uz to ieguldījuma apmēru politisko mērķu sasniegšanā;

20. aicina vietējās un reģionālās pašvaldības stiprināt sadarbību zaļā publiskā iepirkuma jomā un tādējādi palīdzēt vietējiem un reģionālajam līmenim sasniegt ES vērienīgos mērķus ēku ilgtspējas jomā;

C. Definīcijas, rādītāji, pētniecība un izstrāde

21. atgādina, ka būvniecības nozare ir instruments un ēkām konkrētā urbānistiskā, arhitektoniskā, sociālā, saimnieciskā un ekoloģiskā kontekstā var būt gan pozitīva, gan negatīva ietekme. Īpaša vērība šajā sarežģītajā savstarpējo sakarību sistēmā tāpēc ir jāvelta ilgtspējas problēmai šajā;

22. atgādina, ka dažu būvniecības materiālu tehniskās īpašības un efektivitāte pēc to izgatavošanas ātri mainās un šis process dažkārt turpinās pat pēc to izmantošanas kādā būvē. Tāpēc ir ļoti svarīgi analizēt, vai un kādos apstākļos šie materiāli pēc nojaukšanas ir pietiekami piemēroti atkārtotai izmantošanai un vai būtu nepieciešams ieviest atsevišķu sertifikācijas sistēmu šādiem materiāliem;

23. tomēr vērš uzmanību uz nepieciešamību turpināt pētījumus ēku un atbilstošu iekārtu remonta un uzturēšanas jomā, jo tā ir viena no iespējām paildzināt to dzīves ciklu, konkrētāk – būtu jāveicina energoapgādes līgumi un energopakalpojumu uzņēmumu veikti sistēmu uzlabošanas un uzturēšanas darbi;

24. uzsver, ka nojaukšanas rezultātā iegūto būvniecības materiālu izmantošana lielā mērogā, piemēram, ceļu būvei, ir jāuzskata par īpaši svarīgu pētniecības jomu. Daudziem celtniecības materiāliem tiešām ir kaitīgas, bīstamas un piesārņojošas sastāvdaļas un pašlaik nav atrisināts nedz jautājums par to ietekmes novērtēšanu, nedz, vajadzības gadījumā, par saistīto risku videi un cilvēku veselībai samazināšanu;

25. uzskata, ka tradicionālo celtniecības paņēmieni un materiālu jaunatklāšanai var būt būtisks potenciāls Eiropas būvniecības nozarē: tas bieži ir paraugs tam, kā vietējos resursus var izmantot efektīviem un vietējiem apstākļiem piemērotiem risinājumiem tā, ka tie atbilstīgi zemes izmantošanai nav saistīti ar jaunu karjeru atvēršanu, ja tie neiekļaujas homogēnā vidē;

26. atgādina, ka ir jāanalizē, vai pastāvošo ēku atjaunošana ir pareizais risinājums visos gadījumos: pašreizējās ēkas, tostarp komerciālās, dzīvojamās un publisko iestāžu ēkas, daudzos Eiropas reģionos nav iespējams atjaunot bez būtiskām investīcijām tā, lai nodrošinātu vajadzīgo komfortu. Šis stāvoklis liek pievērst uzmanību tam, ka, lai gan pastāvošo ēku atjaunošana joprojām no resursu efektivitātes viedokļa attiecīgajā ēkā ir labāks risinājums nekā nojaukšana vai jaunu ēku būvēšana, jaunas konstrukcijas estētiskā, arhitektoniskā un sociālā vērtība dažos gadījumos, jo īpaši pēc lietotāja viedokļa, ir krietni vien lielāka. Tāpēc, lai noteiktu, vai esošo ēku atjaunošana ir piemērots risinājums, līdztekus tīri tehniskiem aspektiem ir jāņem vērā arhitektoniskie, sociālie, saimnieciskie un vides apsvērumi, kā arī lietotāja viedoklis;

27. turklāt atgādina par darbvietu radīšanas milzīgo potenciālu ilgtspējīgas būvniecības jomā – ekonomikas nozarē, ko jo īpaši skāra krīze. Saņemot atbalstu un pienācīgu apmācību par jaunām ekoloģiskas un ilgtspējīgas būvniecības metodēm, darba tirgū varētu atgriezties daudzi šīs nozares bezdarbnieki;

28. ieteic, ka, izstrādājot vienotus kritērijus (kā pamatrādītājus) ēku ietekmes uz vidi novērtēšanai, noteikti jāņem arī vērā atjaunojamās izejvielas, vēlams, vietējās, kurām piemērojami izsekojamības mehānismi. atkārtoti norāda, ka atjaunojamo izejvielu izmantošana celtniecības nozarē var ievērojami palīdzēt taupīt resursus, turklāt tās var izmantot ne tikai konstrukcijai (piemēram, koka būvēs) un izolācijai, bet arī iekšdarbiem (grīdām, sienām un virsmu veidošanai) u. c. Tas īpaši attiecas uz atjaunojamajām izejvielām, kuru izmantošanā piemēro kaskādes principu, t. i., to vairākkārtēju izmantošanu vairākos posmos. Turklāt atjaunojamās izejvielas var aizstāt fosilos enerģijas avotus ēku apsildīšanā un šādā veidā samazināt ietekmi uz vidi;

29. aicina pievērst uzmanību tam, ka attiecībā uz būvniecību Komisijas dokumentā nav minēts par atjaunojamu energoresursu izmantošanu, lai gan to pienesums no ēkas ilgtspējas viedokļa ir nepārprotams. Saules siltumenerģijas, fotoelementu un vēja ģeneratoru iekļaušana ēkās, kā arī biomasas izmantošana ēku apsildīšanai un izmantojamā ūdens sildīšanai var ievērojami palīdzēt mazināt ietekmi uz vidi, turklāt visā ēku ekspluatācijas ciklā. Īpaši tas attiecināms uz oglekļa dioksīda emisijām. Turklāt jāpiemin arī citas tehnoloģijas, piemēram, ģeotermālā enerģija un centralizētas enerģijas ražošanas iespējas, nodrošinot efektīvu pilsētas apkures un dzesēšanas infrastruktūru, izmantojot atjaunojamus energoresursus, pārpalikušo siltumu un augstas efektivitātes koģenerāciju. Lai analīze būtu precīza, ir jāņem vērā arī materiāli un enerģija, ko izmanto elektrisko iekārtu un enerģijas ražošanai;

30. uzskata, ka ES līmenī iespējami ātrāk ir jāprecizē un jānosaka vienotas definīcijas vairākiem plaši pielietotiem jēdzieniem, kas bieži tiek izmantoti kā sinonīmi: “pasīvā ēka”, “videi draudzīga ēka”, “ilgtspējīga ēka”, “energoekonomiska ēka” vai “oglekļa nulles emisijas ēka”. Izmantojot izpēti un izstrādes iniciatīvas un konsultācijas, steidzami jānodrošina progress minētajā aspektā, jo šīs definīcijas nākotnē būs pamats kopējiem standartiem un politikai šajā jomā;

31. uzsver, ka pētījumi ir atklājuši arī daudzsološus datus par betonu un koku, nevis tikai par paziņojumā padziļināti skatīto metāla un stikla atkārtotu izmantošanu. Betons un koks ir piemēroti atkārtotai izmantošanai, tos var viegli atīrīt un vienkārši pārstrādāt un/vai izmantot. Tāpēc analīzēm, kas tiek veiktas reģionālajā un vietējā līmenī par minēto materiālu atkārtotu izmantošanu, ir jābūt prioritārām;

32. uzskata, ka, runājot par koka un citu dabisku celtniecības materiālu izmantošanu, nevajadzētu aizmirst, ka celtniecības nozares pieaugošās vajadzības izraisīs tiešas vai netiešas izmaiņas zemes izmantošanas un ekosistēmu jomā. Ir svarīgi, lai šī nozare neatkārtotu pagātnes kļūdas, kas pieļautas, ražojot biomasu enerģētikas mērķiem. Izstrādājot kopējus mērķus un rādītājus attiecībā uz resursu izmantošanas efektivitāti celtniecības nozarē, jāanalizē un jāņem vērā izmaiņas zemes lietošanā un ekosistēmu izmaiņas;

33. ierosina augstskolu apmācības programmās, kas paredzētas inženieriem, arhitektiem un ekonomistiem, papildus resursu efektīvas izmantošanas procedūrām paredzēt metodes, kuru mērķis ir samazināt materiālu papildu izmantošanu un atkritumu radīšanu gadījumā, ja mainās izstrādātais plāns;

34. uzskata, ka saistībā ar resursu efektīvu izmantošanu un, konkrētāk, ar nojaukšanas un celtniecības atkritumu pārstrādi ir jāņem vērā arī šķirošanas un transporta izmaksas un ietekme. Tāpēc ir nepieciešamas rūpīgi standartizētas analīzes procedūras un politiskajos, izpētes un izstrādes procesos ir arī jāsalīdzina no transporta atkarīgās iespējas un pārstrādes jauda *in situ* vai vietējā mērogā;

D. **Pārvaldība, partnerība, zināšanu pārnese**

35. pozitīvi vērtē to, ka Komisijas paziņojumā ir skaidri uzsvērtā tā svarīgā loma, kāda iecerēto pasākumu vidū ir labākās prakses piemēru izplatīšanai. Tāpēc ir svarīgi, lai sadarbības projekti starp to reģionu grupām, kuriem piemīt līdzīgas īpatnības, būtu prioritāri. Šajā jomā nav iespējams izvēlēties vienu standarta praksi vai universālu īstenošanas pieeju: reģionālo un vietējo pašvaldību pārstāvjiem ir jāmācās vienu no otra, kuri risinājumi ir vispiemērotākie, un augstāku pievienoto vērtību varētu iegūt, apkopojot dažādu reģionu vietējā mēroga zināšanas;

36. uzsver, ka daudzas vietējās un reģionālās pašvaldības ir novērojušas, ka pret instrumentiem, kas izveidoti saistībā ar noteikumiem par energoefektivitāti, dalībvalstis izturas tīri formāli – kā pret attiecīgajam reģionam vai valstij raksturīgajai projektēšanas kultūrai svešu elementu. Tāpēc Komiteja ierosina izstrādāt starpposma ziņojumu par energoefektivitātes direktīvas īstenošanā paveikto, neuzliekot vietējām un reģionālajām pašvaldībām jaunus ziņošanas pienākumus, bet tās brīvprātīgi iesaistot ziņojuma izstrādē;

37. uzsver, ka vairākiem reģioniem nav piemērotu zināšanu un kompetenču, un šā iemesla dēļ var pastiprināties tehnoloģiskā atpalicība salīdzinājumā ar attīstītiem reģioniem, bet jo sevišķi tas var notikt mazāk attīstītos reģionos. Lai šo problēmu atrisinātu, reģioniem ir nepieciešami sadarbības mehānismi, kas būtu vērsti tieši uz grūtībām, kuras saistītas ar zināšanu pārnesei. Jāapsver iespējas uzlabot to zināšanu pārnesei, kas attiecas uz projektēšanu un būvniecību, lai tās nodotu reģioniem, kuru kompetence nav pietiekama;

E. **Kompensēšanas mehānisms**

38. uzskata, ka politiskajiem līderiem vajadzētu apzināties, ka būvniecības nozares radikālai pārveidei ir nepieciešama politiskā griba un spēcīga vadība vietējās un reģionālās administrācijas augstākajos līmeņos; tie nevar neņemt vērā to, ka vietējie un reģionālie darbības budžeti ir ierobežoti un ēku uzlabošanas jomā tie nodrošina tikai šauras investīciju iespējas, lai gan šādas investīcijas ir ļoti ienesīgas un ātri tiek amortizētas;

39. norāda, ka ilgtspējīgas ēkas pozitīvi ietekmē ne tikai vidi, bet arī ekonomikas un sociālo jomu, ja salīdzina ar celtniecības un uzturēšanas izmaksām, un uzsver, ka saskaņā ar Komisijas norādītajiem tirgus analīzes datiem investīciju izmaksas viedē draudzīgās būvēs tikai par dažiem procentiem pārsniedz tās, kas pastāv tradicionālajā būvniecībā;

40. uzskata, ka īpaša uzmanība ir jāvelta lauku reģionu un mazu un vidēju pilsētu īpašajām problēmām. To raksturīgās iezīmes ir jāatzīst, nosakot standartus, mērķus un citus īstenošanas pasākumus, lai būtu iespējams novērst tām īpaši neizdevīgus apstākļus vai nepieciešamības gadījumā dotu tām iespēju saņemt kompensāciju. Tādēļ pētniecības prioritātei “Viedās pilsētas” (“*Smart Cities*”) programmā “Apvārsnis 2020” vajadzētu saukties “Viedās pilsētas un reģioni” un tā būtu jāpapildina ar jaunu prioritāro jomu “Viedi lauku reģioni un pilsētas”.

Briselē, 2015. gada 17. aprīlī

*Eiropas Reģionu komitejas
priekšsēdētājs*

Markku MARKKULA

III

(Sagatavošanā esoši tiesību akti)

REĢIONU KOMITEJA

111. PLENĀRSESĪJA 2015. GADA 16. UN 17. APRĪLĪ

Eiropas Reģionu komitejas atzinums “Investīciju plāns un Eiropas Stratēģisko investīciju fonds”

(2015/C 195/07)

Galvenais ziņotājs:	Claude Gewerc (FR/PSE), Pikardijas Reģiona padomes priekšsēdētājs
Atsauces dokumenti:	Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Centrālajai bankai, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai, Reģionu komitejai un Eiropas Investīciju bankai “Investīciju plāns Eiropai”
	COM(2014) 903 final
	Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par Eiropas Stratēģisko investīciju fondu un ar ko groza Regulas (ES) Nr. 1291/2013 un (ES) Nr. 1316/2013
	COM(2015) 10 final

I. IETEIKUMI GROZĪJUMIEM

1. grozījums

1. apsvēruma

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
(1) Ekonomikas un finanšu krīze ir novedusi pie investīciju apjoma pazemināšanās Savienībā. Investīcijas kopš to augstākā punkta 2007. gadā ir samazinājušās aptuveni par 15 %. Savienība jo īpaši cieš no investīciju trūkuma sakarā ar tirgus nenoteiktību par tās ekonomikas nākotni un fiskālajiem ierobežojumiem dalībvalstīm. Šis investīciju trūkums palēnina ekonomisko atveseļošanu un negatīvi ietekmē darba vietu radīšanu, ilgtermiņa izaugsmes perspektīvas un konkurētspēju.	(1) Ekonomikas un finanšu krīze ir novedusi pie investīciju apjoma pazemināšanās Savienībā. Investīcijas kopš to augstākā punkta 2007. gadā ir samazinājušās aptuveni par 15 %, un tas attiecas uz visiem Eiropas reģioniem. Savienība jo īpaši cieš no investīciju trūkuma sakarā ar tirgus nenoteiktību par tās ekonomikas nākotni un fiskālajiem ierobežojumiem dalībvalstīm. Šis investīciju trūkums palēnina ekonomisko atveseļošanu un negatīvi ietekmē darba vietu radīšanu, ilgtermiņa izaugsmes perspektīvas un konkurētspēju. Tādējādi investīciju trūkums liedz īstenot stratēģijas “Eiropa 2020” mērķus gudrai, ilgtspējīgai un iekļaujošai izaugsmei.

2. grozījums

2. apsvēruma

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>(2) Ir nepieciešama visaptveroša rīcība, lai lauztu nelabvēlīgas attīstības loku, ko rada investīciju trūkums. Strukturālās reformas un fiskālā atbildība ir investīciju stimulēšanas nepieciešamie priekšnoteikumi. Līdz ar investīciju finansēšanas impulsa atjaunošanu šie priekšnoteikumi var palīdzēt izveidot labvēlīgas attīstības loku, kurā investīciju projekti palīdz veicināt nodarbinātību un pieprasījumu un noved pie izaugsmes potenciāla ilgstoša pieauguma.</p>	<p>(2) Ir nepieciešama visaptveroša rīcība, lai lauztu nelabvēlīgas attīstības loku, ko rada investīciju trūkums. Strukturālās reformas, kuru mērķis ir apvienot ilgspējīgu izaugsmi, fiskālo atbildību un lielāku publiskās rīcības efektivitāti, ir nepieciešamie priekšnoteikumi investīciju stimulēšanai ilgtermiņā. Līdz ar investīciju finansēšanas impulsa atjaunošanu šie priekšnoteikumi var palīdzēt izveidot labvēlīgas attīstības loku, kurā investīciju projekti sekmē nodarbinātību un pieprasījumu un noved pie izaugsmes potenciāla ilgstoša pieauguma.</p>

3. grozījums

8. apsvēruma

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>(8) ESIF ir daļa no visaptverošas pieejas, lai mazinātu nenoteiktību attiecībā uz publiskajām un privātajām investīcijām. Stratēģijai ir trīs pilāri: mobilizēt finansējumu investīcijām, nodrošināt, lai investīcijas sasniegtu reālo ekonomiku, un uzlabot investīciju vidi Savienībā.</p>	<p>(8) ESIF ir daļa no visaptverošas pieejas, lai mazinātu nenoteiktību attiecībā uz publiskajām un privātajām investīcijām. Stratēģijai ir trīs pilāri: mobilizēt finansējumu investīcijām, nodrošināt, lai investīcijas sasniegtu reālo ekonomiku, uzlabot investīciju vidi Savienībā. Stratēģijai būtu jāpapildina mērķis panākt ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju Savienībā.</p>

4. grozījums

10. apsvēruma

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>(10) ESIF mērķim vajadzētu būt palīdzēt atrisināt grūtības saistībā ar produktīvu investīciju Savienībā īstenošanu un nodrošināt lielāku piekļuvi finansējumam. Paredzēts, ka labums no lielākas piekļuves finansējumam jo īpaši būtu jāgūst maziem un vidējiem uzņēmumiem. Ir arī piemēroti attiecināt ieguvumu no šādas lielākas piekļuves uz vidējas kapitalizācijas sabiedrībām, kas ir sabiedrības, kuru darbinieku skaits ir līdz 3 000. Eiropas pašreizējo investīciju grūtību pārvarēšanai būtu jāstiprina Savienības ekonomiskā, sociālā un teritoriālā kohēzija.</p>	<p>(10) ESIF mērķim vajadzētu būt palīdzēt atrisināt grūtības saistībā ar tādu produktīvu investīciju Savienībā īstenošanu, kurām ir ekonomiska un sociāla nozīme, un nodrošināt lielāku piekļuvi finansējumam. Paredzēts, ka labums no lielākas piekļuves finansējumam jo īpaši būtu jāgūst maziem un vidējiem uzņēmumiem. Ir arī piemēroti attiecināt ieguvumu no šādas lielākas piekļuves uz vidējas kapitalizācijas sabiedrībām, kas ir sabiedrības, kuru darbinieku skaits ir līdz 3 000. Lai pēc iespējas uzlabotu MVU un vidējas kapitalizācijas sabiedrību piekļuvi ierosinātajām investīcijām, būtu jāizvairās no sarežģītības un jātiecas uz vienkāršību.</p>

5. grozījums

11. apsvēruma

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>(11) ESIF būtu jāatbalsta stratēģiskās investīcijas ar augstu ekonomisko papildvērtību, kas palīdzētu Savienības politikas mērķiem.</p>	<p>(11) ESIF būtu jāatbalsta gan liela, gan mazāka mēroga stratēģiskās investīcijas, kas palīdzētu īstenot Eiropas Savienības ekonomiskās, sociālās un teritoriālās kohēzijas mērķus un kas iekļaujas stratēģijā “Eiropa 2020” gudrai, ilgtspējīgai un iekļaujošai izaugsmei. ESIF vajadzētu papildināt pašreizējās ES programmas, īpaši Eiropas strukturālos un investīciju fondus, un sekmēt un paātrināt riskantākus projektus, kas ļauj uzlabot ES ekonomikas vispārējo efektivitāti un var veidot pievienotās vērtības radīšanas dinamiku Eiropas Savienībā. ESIF īpaša uzmanība būtu jāpievērš nomaļākiem un mazāk attīstītiem reģioniem, lai nepalielinātu atšķirību starp veiktajiem ieguldījumiem un sekmētu pārrobežu un pārvalstu ieguldījumus. Tam arī vajadzētu vairāk iesaistīt vietējās un reģionālās pašvaldības, kā arī uzsvērt un attīstīt to inovācijas spēju.</p>

6. grozījums

14. apsvēruma

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>(14) ESIF būtu jāpievēršas projektiem, kas sniedz augstu sabiedrisko un ekonomisko vērtību. Konkrēti, ESIF būtu jāpievēršas projektiem, kas veicina darba vietu radīšanu, ilgtermiņa izaugsmi un konkurētspēju. ESIF būtu jānodrošina plašs klāsts ar finanšu produktiem, tostarp, pašu kapitāla vērtspapīri, parāda vērtspapīri vai garantijas, lai labāk risinātu individuāla projekta vajadzības. Plašajam produktu klāstam būtu jāļauj ESIF pielāgoties tirgus vajadzībām, vienlaicīgi veicinot privātās investīcijas projektos. ESIF nevajadzētu būt privātā tirgus finansējuma aizstājējam, bet tā vietā tam vajadzētu būt par katalizatoru privātajam finansējumam, risinot tirgus trūkumus tā, lai nodrošinātu visefektīvāko un stratēģiski pareizāko publiskās naudas izlietojumu. Prasībai par konsekvenci ar valsts atbalsta principiem būtu jāveicina šāds efektīvs un stratēģisks izlietojums.</p>	<p>(14) ESIF būtu jāpievēršas projektiem, kas sniedz augstu sabiedrisko un ekonomisko pievienoto vērtību. Konkrēti, ESIF būtu jāpievēršas projektiem, kas veicina darba vietu radīšanu, ilgtermiņa ilgtspējīgu izaugsmi, inovāciju un konkurētspēju. Būtu jānosaka skaidri projektu atlases kritēriji, kā arī kontroles posma procedūras. ESIF būtu jānodrošina plašs klāsts ar finanšu produktiem, tostarp aizdevumi, pašu kapitāla vērtspapīri, parāda vērtspapīri vai garantijas, lai labāk risinātu individuāla projekta vajadzības. Plašajam produktu klāstam būtu jāļauj ESIF pielāgoties tirgus vajadzībām, vienlaicīgi veicinot privātās investīcijas projektos. ESIF nevajadzētu būt privātā tirgus finansējuma aizstājējam, bet tā vietā tam vajadzētu būt par katalizatoru privātajam finansējumam, risinot tirgus trūkumus tā, lai nodrošinātu visefektīvāko un stratēģiski pareizāko publiskās naudas izlietojumu un lai turpinātu stiprināt Savienības ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju. Prasībai par konsekvenci ar valsts atbalsta principiem būtu jāveicina šāds efektīvs un stratēģisks izlietojums.</p>

7. grozījums

15. apsvēruma

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>(15) ESIF būtu jāpievēršas projektiem ar augstāku riska-atdeves profilu nekā pastāvošajiem EIB un Savienības instrumentiem, lai nodrošinātu papildu vērtību papildus jau pastāvošajām operācijām. ESIF būtu jāfinansē projekti visā Savienībā, tostarp valstīs, ko visvairāk skārusi finanšu krīze. ESIF būtu jāizmanto tikai tad, ja nav pieejams finansējums no citiem avotiem ar saprātīgiem nosacījumiem.</p>	<p>(15) ESIF būtu jāpievēršas projektiem ar augstāku riska-atdeves profilu nekā pastāvošajiem EIB un Savienības instrumentiem, lai nodrošinātu papildu vērtību papildus jau pastāvošajām operācijām. ESIF būtu jāfinansē projekti visā Savienībā, tostarp valstīs, ko visvairāk skārusi finanšu krīze. ESIF būtu jāizmanto tikai tad, ja nav pieejams finansējums no citiem avotiem ar saprātīgiem nosacījumiem. Augstākam riskam jābūt pamatotam ar ieguldījuma ietekmi uz nodarbinātības līmeni, vietējo ekonomiku, īpaši ekonomikas pārmaiņu skartajos reģionos, ar ieguldījuma vispārējās dinamikas ietekmi un ietekmi inovācijas un vides jomā. Šie kritēriji būtu jāpielāgo atbilstīgi izskatāmajiem dosjē, lai veicinātu līdzsvarotu sadalījumu starp nozarēm un ģeogrāfiskajām teritorijām.</p>

8. grozījums

16. apsvēruma

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>(16) ESIF būtu jāpievēršas investīcijām, kas ir ekonomiski un tehniski pamatotas, kuras ietver atbilstošu riska līmeni, tajā pašā laikā pildot konkrētas prasības ESIF finansējuma saņemšanai.</p>	<p>(16) ESIF būtu jāpievēršas investīcijām, kas ir ekonomiski un tehniski pamatotas, kuras ietver atbilstošu riska līmeni, kas bez ESIF atbalsta būtu pārāk augsts privātajiem investoriem, tajā pašā laikā pildot konkrētas prasības ESIF finansējuma saņemšanai.</p>

Pamatojums

Šis ir viens no investīciju plāna investīciju papildināmības nosacījumiem.

9. grozījums

(Jauns) 20. a apsvēruma

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
	<p>(20.a) Ja ir izpildīti attiecīgie nosacījumi, dalībvalstis var izmantot citus finanšu instrumentus un Eiropas strukturālos un investīciju fondus (ESI fondi), lai palīdzētu finansēt atbilstīgus projektus, kas tiek atbalstīti ar ES garantiju, saskaņā ar minēto fondu mērķiem, garantijām un tiesiskā regulējuma noteikumiem, ko piemēro šiem fondiem.</p> <p>Vajadzētu panākt, lai šis pieejas elastīgums maksimāli palielinātu ES instrumentu un investoru piesaistes sinerģiju ESIF mērķtiecīgi izvēlētās investīciju jomās. ESI fondiem un ESIF jābūt savstarpēji papildināmiem, un, ja vien iespējams, jāizvairās no to savstarpējas izspiešanas efekta.</p>

Pamatojums

Tas ir līdzeklis, kā palielināt ESIF un struktūrfondu saskaņotību un novērst to savstarpējas izspiešanas risku.

10. grozījums

(Jauns) 20. b apsvēruma

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
	(20. b) <i>Jo īpaši ESIF būtu jāatbalsta investīciju platformas teritoriālajā līmenī, kas nodrošinātu saskaņotas un integrētas attīstības stratēģijas reģionālajā līmenī, veicot reģionu centru funkciju, kas spēj mobilizēt visus pieejamos resursus.</i>

Pamatojums

Pašsaprotams.

11. grozījums

21. apsvēruma

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
(21) <i>Ja ir izpildīti visi attiecīgie atbilstības kritēriji, dalībvalstis var izmantot Eiropas strukturālos un investīciju fondus, lai palīdzētu finansēt atbilstošus projektus, kas tiek atbalstīti ar ES garantiju. Šīs pieejas elastīgumam vajadzētu maksimāli palielināt iespējas piesaistīt investorus investīciju jomās, kurām pievēršas ESIF.</i>	

Pamatojums

Dublējas ar 9. grozījumu.

12. grozījums

22. apsvēruma

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
(22) Saskaņā arī Līgumu par Eiropas Savienības darbību infrastruktūras un projektu investīcijām, ko atbalsta ar ESIF, būtu jāatbilst valsts atbalsta noteikumiem. Tālab Komisija ir paziņojusi, ka valsts atbalsta izvērtējuma vajadzībām tā izstrādās pamatprincipu kopumu, kas projektam būs jāizpilda, lai tas atbilstu atbalstam saskaņā ar ESIF. Ja projekts atbilst šiem kritērijiem un saņem atbalstu no ESIF, Komisija ir paziņojusi, ka jebkāds valsts papildu atbalsts tiks izvērtēts saskaņā ar vienkāršotu un paātrinātu valsts atbalsta izvērtējumu, saskaņā ar kuru vienīgais papildu jautājums, kas jāpārbauda Komisijai, ir publiskā atbalsta samērīgums (pārmērīgas kompensācijas neesamība). Komisija ir arī paziņojusi, ka tā sniegs turpmākus norādījumus par pamatprincipu kopumu, lai nodrošinātu publisko līdzekļu efektīvu izmantošanu.	(22) Saskaņā arī Līgumu par Eiropas Savienības darbību infrastruktūras un projektu investīcijām, ko atbalsta ar ESIF, būtu jāatbilst valsts atbalsta noteikumiem. Tālab Komisija ir paziņojusi, ka valsts atbalsta izvērtējuma vajadzībām tā izstrādās pamatprincipu kopumu, kas projektam būs jāizpilda, lai tas atbilstu atbalstam saskaņā ar ESIF. Ja projekts atbilst šiem kritērijiem un saņem atbalstu no ESIF, Komisija ir paziņojusi, ka jebkāds valsts papildu atbalsts tiks izvērtēts saskaņā ar vienkāršotu un paātrinātu valsts atbalsta izvērtējumu, saskaņā ar kuru vienīgais papildu jautājums, kas jāpārbauda Komisijai, ir publiskā atbalsta samērīgums (pārmērīgas kompensācijas neesamība). Komisija ir arī paziņojusi, ka tā sniegs turpmākus norādījumus par pamatprincipu kopumu, lai nodrošinātu publisko līdzekļu efektīvu izmantošanu. <i>Tāpēc Komisija aņņemas piemērot</i>

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
	vienkāršotu procedūru tādā pašā veidā tad, ja valsts atbalsta noteikumi attiecas uz infrastruktūras finansēšanu.

Pamatojums

Nedrīkst pieļaut nevienlīdzīgu attieksmi pret infrastruktūras ieguldījumu projektiem, ko atbalsta no ESIF līdzekļiem, un tādiem, kurus līdzfinansē dalībvalstis/reģioni, un tādēļ jānodrošina tādi paši apstiprināšanas termiņi un kārtība, jo valsts atbalsta noteikumus nevar piemērot bez nosacījumiem.

13. grozījums

25. apsvēruma

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
(25) EIB būtu regulāri jāizvērtē ESIF atbalstītās darbības, lai izvērtētu to nozīmi, rezultātus un ietekmi un lai noteiktu aspektus, kas varētu uzlabot turpmākās darbības. Šādiem izvērtējumiem būtu jāveicina pārskatbildība un ilgtspējas analīze.	(25) EIB un Komisijai būtu regulāri jāizvērtē ESIF atbalstītās darbības, lai izvērtētu to nozīmi, rezultātus un ietekmi, kā arī saskaņotību un koordināciju ar citiem Savienības politikas virzieniem un instrumentiem un jo īpaši ar Eiropas strukturālo un investīciju fondu atbalstu , un lai noteiktu aspektus, kas varētu uzlabot turpmākās darbības. Šādiem izvērtējumiem būtu jāveicina pārskatbildība un ilgtspējas analīze.

14. grozījums

(Jauns) 25. a apsvēruma

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
	(25.a) Koordinācijas komiteja uzrauga ESIF finansēšanas politiku, un ESIF reizi pusgadā nosūta koordinācijas komitejai pārskatu par veiktajām investīcijām. Koordinācijas komiteja sniedz atzinumu un sagatavo ieteikumus par atbilstības kritērijiem, ieguldījumu tematisko un ģeogrāfisko sadalījumu un to papildināmību, kā arī par ieguldījumu ietekmi sociālajā un vides jomā. Tās sastāvā darbojas vienāds skaits RK un Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas (EESK) pārstāvju.

Pamatojums

Ekonomikas un sociālās jomas dalībnieki, kā arī vietējās un reģionālās pašvaldībās var vislabāk novērtēt finansēto ieguldījumu reālo ietekmi.

15. grozījums

26. apsvēruma

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
(26) Līdztekus finansēšanas operācijām, kuras tiks veiktas caur ESIF, būtu jārada Eiropas Investīciju konsultāciju centrs (EIKC). EIKC uzdevums būtu sniegt pastiprinātu atbalstu projektu izstrādē un sagatavošanā visā Savienībā, pamatojoties uz ekspertzināšanām Komisijā, EIB, valstu attīstības bankās un vadošajās	(26) Līdztekus finansēšanas operācijām, kuras tiks veiktas caur ESIF, būtu jārada Eiropas Investīciju konsultāciju centrs (EIKC). EIKC uzdevums būtu sniegt pastiprinātu atbalstu projektu izstrādē un sagatavošanā visā Savienībā, pamatojoties uz ekspertzināšanām Komisijā, EIB, valstu attīstības bankās un vadošajās

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>iestādēs, kas pārvalda Eiropas strukturālos un investīciju fondus. Tādējādi būtu jāizveido vienots piekļuves punkts jautājumiem, kas saistīti ar tehnisku atbalstu investīcijām Savienībā.</p>	<p>iestādēs, kas pārvalda Eiropas strukturālos un investīciju fondus. Tādējādi būtu jāizveido vienots piekļuves punkts jautājumiem, kas saistīti ar tehnisku atbalstu investīcijām Savienībā. EIKC būtu jānodrošina iespēja Savienības dalībvalstīm un reģioniem iegūt zināšanas bez maksas, lai nodrošinātu taisnīgu piekļuvi EISF finansējumam. Minētajam centram reģioni varētu ierosināt mērķtiecīgas iniciatīvas, lai reģionālajā un starpreģionālajā līmenī koordinētu tehnisko palīdzību un tādējādi optimizētu pieejamos finanšu resursus.</p>

16. grozījums

29. apsvēruma

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>(29) Lai daļēji finansētu ieguldījumu no Savienības budžeta, pieejamais finansējums no Pētniecības un inovācijas pamatprogrammas “Apvārsnis 2020” (2014.–2020. gads), ko paredz Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1291/2013⁽¹⁾, kā arī no Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumenta, ko paredz Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1316/2013⁽²⁾, būtu jāsamazina. Šīs programmas kalpo mērķiem, ko ESIF nereplicē. Tomēr paredzams, ka abu programmu, ar ko finansē garantiju fondu, samazināšana nodrošinās lielākas investīcijas to pilnvaru attiecīgajās jomās, nekā iespējams nodrošināt ar pašreizējām programmām. ESIF būtu jāspēj veidot sviras mehānismu ES garantijai, lai daudzkrāšotu finansiālo ietekmi šajās pētniecības, izstrādes un inovācijas, kā arī transporta, telekomunikāciju un enerģijas infrastruktūras jomās, salīdzinot ar situāciju, ja resursi būtu izlietoti, izmantojot dotācijas plānotajās “Apvārsnis 2020” un Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumenta programmās. Tādēļ ir lietderīgi pārvirzīt daļu no finansējuma, kas pašreiz paredzēts šīm programmām, ESIF labā.</p>	<p>(29) Ieguldījumu no Savienības budžeta pakāpeniski apstiprinās Eiropas Parlaments un Padome, laikposmā līdz 2020. gadam īstenojot gada budžeta procedūras. Konkrēti, ES budžeta apropriācijas, kas nav izmantotas līdz budžeta perioda beigām, būtu regulāri jāpārnes uz garantiju fondu. Šajā nolūkā budžeta lēmējinstīcijai pēc iespējas būtu jāizmanto visi pieejamie elastīguma mehānismi un citi attiecīgie noteikumi, ko paredz Padomes Regula (ES, Euratom) Nr. 1311/2013.</p>

⁽¹⁾ [1] Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 11. decembra Regula (ES) Nr. 1291/2013, ar ko izveido Pētniecības un inovācijas pamatprogrammu “Apvārsnis 2020” (2014.–2020. gads) un atceļ Lēmumu Nr. 1982/2006/EK (OV L 347, 20.12.2013., 104. lpp.).

⁽²⁾ [2] Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 11. decembra Regula (ES) Nr. 1316/2013, ar ko izveido Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentu, groza Regulu (ES) Nr. 913/2010 un atceļ Regulu (EK) Nr. 680/2007 un Regulu (EK) Nr. 67/2010 (OV L 348, 20.12.2013., 129. lpp.).

17. grozījums

(Jauns) 29. a apsvērums

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
	<p>(29.a) <i>Programmai “Apvārsnis 2020” un Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentam (EISI) piešķirto finansējumu vajadzētu samazināt tikai pēc tam, kad ir izsmeltas visas Eiropas budžeta elastīguma iespējas.</i></p> <p><i>Ja izrādīsies, ka programmas “Apvārsnis 2020” līdzekļu samazinājums ir neizbēgams, jā rūpējas par to, lai netiktu apdraudēta pilnīga programmas “Apvārsnis 2020” īstenošana un netiktu apšaubīta fundamentālo pētījumu īpašā nozīme. Šādā gadījumā programmas līdzekļiem, kas paredzēti “piekļuvei riska kapitālam”, būtu jānodrošina ieguldījums ESIF finansēšanā. Ciktāl tas nepieciešams fonda vajadzībām, pamatprogrammas “Apvārsnis 2020” līdzekļi būtu jāizmanto to sākotnējam mērķim, un līdzdalības iespējas jānodrošina augstskolām un pētniecības iestādēm.</i></p> <p><i>Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentam (EISI) piešķirtā finansējuma samazināšana nekādā gadījumā neietekmē līdzekļu apjomu, ko no kohēzijas fonda pārskaita transporta projektiem dalībvalstīs, kuras ir tiesīgas saņemt fonda līdzekļus.</i></p>

Pamatojums

Pētniecības un inovācijas projekti, kurus finansē programma “Apvārsnis 2020”, jau tagad sniedz tiešu un ievērojamu ieguldījumu Eiropas inovācijas spējā un konkurētspējā, tāpēc šī veiksmīgi iedibinātā programma nedrīkst tikt apdraudēta. Tā kā ar ESIF nav iespējams finansēt programmu “Apvārsnis 2020”, ir jānodrošina kritēriji, lai ESIF stiprinātu Eiropas inovācijas potenciālu.

18. grozījums

31. apsvērums

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>(31) Savienībā ir ievērojams skaits potenciāli rentablu projektu, kuri netiek finansēti, jo trūkst noteiktības un pārredzamības attiecībā uz šādiem projektiem. Daudzos gadījumos tas ir tāpēc, ka privātajiem investoriem projekti nav zināmi, vai nav pietiekamas informācijas, lai varētu novērtēt investīciju riskus. Komisijai un EIB ar dalībvalstu atbalstu būtu jāveicina, lai tiktu izveidots pārredzams plānojums ar investīcijām piemērotiem pašreizējiem un turpmākajiem investīciju projektiem Savienībā. Šim “projektu plānojumam” būtu jānodrošina, ka regulāri un strukturēti ir publiski pieejama informācija par investīciju projektiem, lai nodrošinātu, ka investoriem ir uzticama informācija, uz kuru balstoties pieņemt investīciju lēmumus.</p>	<p>(31) Savienībā ir ievērojams skaits potenciāli rentablu projektu, kuri netiek finansēti, jo trūkst noteiktības un pārredzamības attiecībā uz šādiem projektiem. Daudzos gadījumos tas ir tāpēc, ka privātajiem investoriem projekti nav zināmi, vai nav pietiekamas informācijas, lai varētu novērtēt investīciju riskus. Komisijai un EIB ar dalībvalstu un to vietējo reģionālo iestāžu atbalstu būtu jāveicina, lai tiktu izveidots pārredzams plānojums ar investīcijām piemērotiem pašreizējiem un turpmākajiem investīciju projektiem Savienībā. Šim “projektu plānojumam” būtu jānodrošina, ka regulāri un strukturēti ir publiski pieejama informācija par investīciju projektiem, lai nodrošinātu, ka investoriem ir uzticama informācija, uz kuru balstoties pieņemt investīciju lēmumus.</p>

19. grozījums

(Jauns) 31. a apsvēruma

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
	(31. a) <i>Ja projektu plānojumam pievieno projektus pārredzamības nolūkā, tajā papildus informācijai par projektu ekonomisko dzīvotspēju vajadzētu norādīt arī informāciju par atbilstību vides un sociālajām prasībām un to saskaņošanu ar reģionālās attīstības stratēģiju mērķiem. Pusgada pārskatu nosūtīs koordinācijas komitejai.</i>

20. grozījums

32. apsvēruma

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
(32) Dalībvalstis ir arī sākušas darbu valsts līmenī, lai izveidotu un veicinātu projektu plānojumus valsts nozīmes projektiem. Informācijā, ko sagatavojusi Komisija un EIB, būtu norāda saites uz papildu valsts projektu plānojumiem.	(32) Dalībvalstis ir arī sākušas darbu valsts līmenī, lai izveidotu un veicinātu projektu plānojumus valsts, reģionu un vietējas nozīmes projektiem. Šāds darbs, sadarbojoties dažādām dalībvalstīm, ir veikts arī saistībā ar pārrobežu projektiem. Turklāt dalībvalstis sadarbosies ar vietējām un reģionālām iestādēm atbilstīgi subsidiaritātes principam. Informācijā, ko sagatavojusi Komisija un EIB, būtu jānorāda saites uz papildu valsts un pārrobežu projektu plānojumiem. Reģionālās un vietējās iestādes, tostarp reģionālās inovāciju platformas, reģionālās attīstības aģentūras un Eiropas strukturālo un investīciju fondu pārvaldes iestādes ir būtiski svarīgi informācijas avoti par pašreizējām un turpmākajām investīciju iespējām.

Pamatojums

Ir ļoti svarīgi, lai projektu plānojumu izstrādē tiktu iesaistīti reģionālā un vietējā līmeņa pārstāvji.

Ir svarīgi uzsvērt, ka dalībvalstis sākušas koordinēt savu darbību, lai iesniegtu vērienīgus pārrobežu projektus ESIF ietvaros.

21. grozījums

34. apsvēruma

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
(34) Lai nodrošinātu pārskatatbildību Eiropas pilsoņu priekšā, EIB būtu regulāri jāziņo Eiropas Parlamentam un Padomei par to, kas paveikts, un par ESIF ietekmi.	(34) Lai nodrošinātu pārskatatbildību Eiropas pilsoņu priekšā, Komisijai un EIB būtu regulāri jāziņo Eiropas Reģionu komitejai , Eiropas Parlamentam un Padomei par to, kas paveikts, un par ESIF ietekmi, kā arī par ESIF papildināmību ar citiem ES politikas virzieniem un instrumentiem.

Pamatojums

Vietējās un reģionālās pašvaldības ir tuvu Eiropas iedzīvotājiem, un tas uzlabo pārskatatbildību.

22. grozījums

1. pants – (jauns) 1.a punkts

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
	(1. a) Komisija un Eiropas Investīciju banka (EIB) nodrošina, ka no ESIF piešķirtais atbalsts ir saskaņots un papildina citas Savienības politikas jomas un instrumentus.

23. grozījums

1. pants – 2. punkts

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
ESIF nolīgumam var pievienoties dalībvalstis. Ar esošo ieguldītāju piekrišanu ESIF nolīgumam var pievienoties arī citas trešās personas, tostarp valstu attīstības bankas vai publiskas aģentūras, kas pieder vai ko kontrolē dalībvalstis, un privātā sektora vienības.	ESIF nolīgumam var pievienoties dalībvalstis. Ar esošo ieguldītāju piekrišanu ESIF nolīgumam var pievienoties arī citas trešās personas, tostarp valstu attīstības bankas, reģionālās attīstības bankas vai publiskas aģentūras, kas pieder vai ko kontrolē dalībvalstis vai vietējās un reģionālās pašvaldības, reģionālās attīstības iestādes un privātā sektora vienības.

Pamatojums

Tiesību akta priekšlikumā būtu jāparedz iespēja reģionālajām un vietējām iestādēm piekļūt ESIF nolīguma slēgšanas tiesībām.

Reģionu līdzdalība šo jauno instrumentu pārvaldībā.

24. grozījums

(Jauns) 1.a pants

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
	Šajā regulā lieto šādu definīciju: (1) “valsts attīstību veicinoša bankas vai iestādes” ir juridiskas personas, kas veic profesionālu finanšu darbību un kam dalībvalsts ir piešķirusi publiskas pilnvaras – vai nu centrālā, reģionālā vai vietējā līmenī –, lai tās nekomerciālos nolūkos īstenotu tādas valsts attīstības vai veicinošas darbības, kuru mērķis ir novērst tirgus trūkumus;

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
	<p>(2) <i>“ieguldījumu platforma” ir līdzfinansējuma, riska dalīšanas vai cita finansiāla atbalsta mehānisms, kas izveidots, lai finansētu kādu projektu vai projektu grupu. Ieguldījumu platforma var būt reģionāla, valsts, pārrobežu vai nozaru platforma, un tās mērķis ir nodrošināt saskaņotību ar vietējā un reģionālā līmeņa ieguldījumu stratēģijām un, ja vajadzīgs, ar Eiropas strukturālo un investīciju fondu darbības programmām.</i></p>

Pamatojums

Lai panāktu reāli savstarpēji papildināmu finansējumu, ir jābalstās uz vietējo dalībnieku vai speciālistu tīkliem, lai rosinātu, atbalstītu un līdzfinansētu projektus, labāk pārzinot iespējas un novērtējot risku. Ir jāņem vērā arī nelielu projektu grupas, ja šie projekti atbilst fonda apstiprinātajai ieguldījumu politikai.

25. grozījums

2. pants – 2. punkts – 2. apakšpunkts

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Lai sasniegtu šo mērķi, EIKC izmanto EIB, Komisijas, valsts attīstības banku un Eiropas strukturālo un investīciju fondu pārvaldošo iestāžu ekspertzināšanas.</p>	<p>Lai sasniegtu šo mērķi, EIKC izmanto</p> <ul style="list-style-type: none"> — EIB, — Komisijas, — valsts attīstības banku, — reģionālo attīstības banku un/vai iestāžu, — Eiropas strukturālo un investīciju fondu pārvaldošo iestāžu ekspertzināšanas. <p><i>Jo īpaši reģioni var lūgt tehnisku palīdzību no EIKC, lai pabeigtu darījumus reģionālajā vai starpreģionālajā līmenī.</i></p>

Pamatojums

Jānodrošina, lai EIKC būtu pieejamas reģionālā līmeņa ekspertzināšanas.

Tā kā reģioni vispārēji pārzina investīciju vajadzības savā teritorijā, tiem vieniem pašiem vai sadarbībā ar citiem reģioniem vajadzētu būt iespējai īstenot tiešu tehnisko palīdzību, lai vairāk optimizētu iniciatīvas un pieejamos resursus.

26. grozījums

3. pants – 5. punkts – (jauns) 1.a apakšpunkts

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
	<p><i>Investīciju komitejai jāņem vērā Eiropas Savienības ekonomiskās, sociālās un teritoriālās kohēzijas mērķis.</i></p>

27. grozījums

4. pants

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>4. pants</p> <p>ES garantija</p> <p>Savienība sniedz garantiju EIB par finansēšanas vai investīciju operācijām, ko veic Savienībā un uz ko attiecas šī regula ("ES garantija"). ES garantija tiek piešķirta kā garantija pēc pieprasījuma attiecībā uz instrumentiem, kas minēti 6. pantā.</p>	<p>4. pants</p> <p>ES garantija</p> <p>Savienība sniedz neatsaucamu beznosacījumu garantiju par finansēšanas vai investīciju operācijām, ko veic Savienībā, tostarp par dalībvalstu un trešo valstu pārrobežu sadarbību, un uz ko attiecas šī regula ("ES garantija"). ES garantija tiek piešķirta kā garantija pēc pieprasījuma attiecībā uz instrumentiem, kas minēti 6. pantā.</p>

Pamatojums

Pašsprotams.

28. grozījums

5. pants – 2. punkts

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>2. ES garantiju piešķir EIB finansēšanas un investīciju operācijām, ko apstiprinājusi 3. panta 5. punktā minētā Investīciju komiteja, vai EIF finansējumam, lai veiktu EIB finansēšanas un investīciju operācijas saskaņā ar 7. panta 2. punktu. Attiecīgās darbības atbilst Savienības politikām un atbalsta jebkuru no šādiem vispārīgajiem mērķiem:</p> <p>(a) infrastruktūras attīstība, tostarp transporta jomā, jo īpaši rūpniecības centros; enerģētika, jo īpaši enerģijas starpsavienojumi; digitālā infrastruktūra;</p> <p>(b) investīcijas izglītībā un apmācībā, veselības aprūpē, pētniecībā un attīstībā, informācijas un komunikāciju tehnoloģijās un inovācijās;</p> <p>(c) atjaunojamo energoresursu ekspansija un enerģijas un resursu efektivitāte;</p> <p>(d) infrastruktūras projekti vides, dabas resursu, pilsētvides attīstības un sociālajās jomās;</p>	<p>2. ES garantiju piešķir EIB finansēšanas un investīciju operācijām, ko apstiprinājusi 3. panta 5. punktā minētā Investīciju komiteja, vai EIF finansējumam, lai veiktu EIB finansēšanas un investīciju operācijas saskaņā ar 7. panta 2. punktu. ESIF mērķis ir projekti, kas nodrošina papildināmību salīdzinājumā ar esošajām darbībām. Komisija, EIB un dalībvalstis raugās, lai visos ieguldījumos, kuriem ir ESIF atbalsts, tiktu ņemta vērā to ietekme uz ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju katrā nozarē vietējā un reģionālajā līmenī; Attiecīgās darbības atbilst Savienības politikām un atbalsta kādu no šādiem vispārīgajiem mērķiem:</p> <p>(a) pret katastrofām noturīgas infrastruktūras attīstība transporta jomā; enerģētika, jo īpaši enerģijas starpsavienojumi; digitālā infrastruktūra;</p> <p>(b) investīcijas izglītībā un apmācībā, veselības aprūpē, pētniecībā un attīstībā, publisko pakalpojumu digitalizācijā, digitālajos lietojumos un inovācijās;</p> <p>(c) atjaunojamo energoresursu ekspansija un enerģijas un resursu efektivitāte;</p> <p>(d) infrastruktūras projekti vides, dabas resursu, pilsētvides attīstības un sociālajās jomās;</p>

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>(e) finansiāla atbalsta sniegšana sabiedrībām, kas minētas 1. panta 1. punktā, tostarp apgrozāmā kapitāla riska finansējums.</p> <p>Turklāt ES garantiju piešķir, lai, ar Eiropas Investīciju bankas starpniecību, atbalstītu īpašu investīciju platformas un valstu attīstības bankas, kas investē operācijās, kuras atbilst šīs regulas prasībām. Šādā gadījumā Valde nosaka politikas attiecībā uz atbilstīgo investīciju platformām.</p>	<p>(e) finansiāla atbalsta sniegšana sabiedrībām, kas minētas 1. panta 1. punktā, tostarp apgrozāmā kapitāla riska finansējums.</p> <p>Turklāt ES garantiju piešķir, lai, ar Eiropas Investīciju bankas starpniecību, atbalstītu īpašu investīciju platformas un valstu un/vai reģionālās attīstības bankas, kas investē operācijās, kuras atbilst šīs regulas prasībām. Šādā gadījumā Valde nosaka politikas attiecībā uz atbilstīgo investīciju platformām.</p>

29. grozījums

9. pants – 1. punkts

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Komisija un EIB, ar dalībvalstu atbalstu, veicina, lai tiktu izveidots pārredzams plānojums ar pašreizējiem un potenciālajiem turpmākajiem investīciju projektiem Savienībā. Plānojums neskar gala projektus, kas atlasīti saskaņā ar 3. panta 5. punktu.</p>	<p>Komisija un EIB, ar dalībvalstu atbalstu un ciešā sadarbībā un partnerībā ar vietējām un reģionālajām pašvaldībām, veicina, lai tiktu izveidots tāds pārredzams plānojums ar pašreizējiem un potenciālajiem turpmākajiem investīciju projektiem Savienībā, kurā sniegta informācija par projektu ekonomisko dzīvotspēju, atbilstību vides un sociālajām prasībām un to saskaņošanu ar reģionālās attīstības stratēģiju mērķiem. Plānojums neskar gala projektus, kas atlasīti saskaņā ar 3. panta 5. punktu.</p>

30. grozījums

9. pants – 2. punkts

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Komisija un EIB izstrādā, atjaunina un izplata, regulāri un strukturēti, informāciju par pašreizējām un turpmākajām investīcijām, kas ievērojami palīdz sasniegt ES politikas mērķus.</p>	<p>Komisija un EIB izstrādā, atjaunina un izplata, regulāri un strukturēti, informāciju par pašreizējām un turpmākajām investīcijām, kas ievērojami palīdz sasniegt ES politikas mērķus ekonomiskās, sociālās un teritoriālās kohēzijas jomā.</p>

31. grozījums

9. pants – 3. punkts

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Dalībvalstis izstrādā, atjaunina un izplata, regulāri un strukturēti, informāciju par pašreizējiem un turpmākajiem investīciju projektiem to teritorijā.</p>	<p>Dalībvalstis ciešā sadarbībā ar vietējām un reģionālajām pašvaldībām izstrādā, atjaunina un izplata, regulāri un strukturēti, informāciju par pašreizējiem un turpmākajiem investīciju projektiem to teritorijā.</p>

32. grozījums

10. pants – 1. punkts

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>EIB, ja nepieciešams sadarbībā ar EIF, reizi sešos mēnešos ziņo Komisijai par EIB finansēšanas un investīciju operācijām saskaņā ar šo regulu. Ziņojumā iekļauj novērtējumu par atbilstību prasībām par ES garantijas izmantošanu un galvenajiem rezultātu rādītājiem, kas noteikti saskaņā ar 2. panta 1. punkta g) apakšpunktu. Ziņojumā apkopotā veidā iekļauj arī statistikas, finanšu un grāmatvedības datus par katru EIB finansēšanas un investīciju operāciju.</p>	<p>EIB, ja nepieciešams sadarbībā ar EIF, reizi sešos mēnešos ziņo Komisijai par EIB finansēšanas un investīciju operācijām saskaņā ar šo regulu. Ziņojumā iekļauj novērtējumu par atbilstību prasībām par ES garantijas izmantošanu un galvenajiem rezultātu rādītājiem, kas noteikti saskaņā ar 2. panta 1. punkta g) apakšpunktu. Ziņojumā iekļauj arī statistikas, finanšu un grāmatvedības datus par katru EIB finansēšanas un investīciju operāciju, kā arī par to ietekmi sociālajā un vides jomā. Tajā sniegta detalizēta informācija par projektiem, kuriem atbalstu no Eiropas struktūrālajiem un investīciju fondiem papildina EFSI atbalsts, un norādīta kopējā summa, ko piešķirīs katrs finansējuma avots. Ziņojuma kopsavilkumu nosūta koordinācijas komitejai, kura sniedz par to atzinumu (sk. 14. grozījumu).</p>

33. grozījums

10. pants – 6. punkts

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Komisija līdz katra gada 30. jūnijam nosūta Eiropas Parlamentam, Padomei un Revīzijas palātai gada pārskatu par garantiju fonda stāvokli un pārvaldību iepriekšējā kalendārajā gadā.</p>	<p>Komisija līdz katra gada 30. jūnijam nosūta Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Reģionu komitejai un Revīzijas palātai gada pārskatu par garantiju fonda stāvokli un pārvaldību iepriekšējā kalendārajā gadā. Minēto pārskatu publicē.</p>

Pamatojums

Iesaistot reģionālās un vietējās pašvaldības, tiek nodrošināta lielāka pārskatatbildība Eiropas iedzīvotājiem.

34. grozījums

12. pants – 1. punkts – 1. daļa

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Ne vēlāk kā [PB ierakstīt datumu: 18 mēneši pēc šīs regulas stāšanās spēkā] EIB novērtē ESIF darbību. EIB savu novērtējumu nosūta Eiropas Parlamentam, Padomei un Komisijai;</p>	<p>Ne vēlāk kā [PB ierakstīt datumu: 18 mēneši pēc šīs regulas stāšanās spēkā] EIB novērtē ESIF darbību. EIB savu novērtējumu nosūta Eiropas Parlamentam, Padomei, Komisijai un Eiropas Reģionu komitejai;</p>

Pamatojums

Vietējām un reģionālajām pašvaldībām jābūt piekļuvei EIB veiktajam ESIF novērtējumam.

35. grozījums

12. pants – 1. punkts – 2. daļa

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
Ne vēlāk kā [PB ierakstīt datumu: 18 mēneši pēc šīs regulas stāšanās spēkā]. Komisija novērtē ES garantijas izmantošanu un garantiju fonda darbību, tostarp iemaksu izmantošanu saskaņā ar 8. panta 9. punktu. Komisija savu novērtējumu iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei.	Ne vēlāk kā [PB ierakstīt datumu: 18 mēneši pēc šīs regulas stāšanās spēkā]. Komisija novērtē ES garantijas izmantošanu un garantiju fonda darbību, tostarp iemaksu izmantošanu saskaņā ar 8. panta 9. punktu. Komisija savu novērtējumu iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei. Saistībā ar DFS starpposma pārskatīšanu jāizvirza attiecīgi priekšlikumi, lai novirzītu garantijai visu pieejamo finansējumu no tām programmām, uz kurām neattiecas šīs regulas 18. un 19. apsvērumi.

Pamatojums

Komisijai vajadzētu izpētīt arī citas finansējuma iespējas ārpus Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumenta un programmas "Apvārsnis 2020".

36. grozījums

12. pants – 4. punkts

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
EIB un EIF turpina regulāri iesniegt Eiropas Parlamentam, Padomei un Komisijai visus savus neatkarīgos novērtējuma ziņojumus, kuros izvērtēti praktiskie rezultāti, kas sasniegti ar EIB un EIF specifiskajām darbībām saskaņā ar šo regulu.	EIB un EIF turpina regulāri iesniegt Eiropas Parlamentam, Padomei, Komisijai un Eiropas Reģionu komitejai visus savus neatkarīgos novērtējuma ziņojumus, kuros izvērtēti praktiskie rezultāti, kas sasniegti ar EIB un EIF specifiskajām darbībām saskaņā ar šo regulu.

Pamatojums

Reģionālajām un vietējām pašvaldībām jābūt iespējai piekļūt neatkarīgiem novērtējuma ziņojumiem par ESIF.

37. grozījums

12. pants – 5. punkts

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
Ne vēlāk kā [PB ievietot datumu trīs gadi pēc šīs regulas stāšanās spēkā] Komisija iesniedz ziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei par šīs regulas piemērošanu, kuram, ja vajadzīgs, pievieno jebkuru attiecīgu priekšlikumu.	Ne vēlāk kā [PB ievietot datumu trīs gadi pēc šīs regulas stāšanās spēkā] Komisija iesniedz ziņojumu Eiropas Parlamentam, Padomei un Eiropas Reģionu komitejai par šīs regulas piemērošanu, tostarp ESIF pievienotās vērtības un tā papildināmības ar spēkā esošajiem ES finansēšanas instrumentiem novērtējumu , kuram, ja vajadzīgs, pievieno jebkuru attiecīgu priekšlikumu.

Pamatojums

Pašsaprotams.

38. grozījums

18. pants

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Regulu (ES) Nr. 1291/2013 ar šo groza šādi:</p> <p>1) Regulas 6. panta 1., 2. un 3. punktu aizstāj ar šādu:</p> <p>«1 . Finansējums pamatprogrammas “Apvārsnis 2020” īstenošanai ir EUR 74 328,3 miljoni faktiskajās cenās, no kuriem ne vairāk kā EUR 71 966,9 miljonus atvēl pasākumiem, ko veic atbilstoši LESD XIX sadaļai.</p> <p>Gada apropriācijas apstiprina Eiropas Parlaments un Padome daudzgadu finanšu shēmas ietvaros.</p> <p>2. Summu, kas paredzēta pasākumiem, kurus veic atbilstoši LESD XIX sadaļai, šādi sadala starp šīs regulas 5. panta 2. punkta pirmajā daļā noteiktajām prioritātēm:</p> <p>a) zinātnes izcilība – EUR 23 897,0 miljons faktiskajās cenās;</p> <p>b) vadošā loma rūpniecībā – EUR 16 430,5 miljoni faktiskajās cenās;</p> <p>c) sabiedrības problēmu risināšana – EUR 28 560,7 miljoni faktiskajās cenās.</p> <p>Maksimālā kopējā summa, kas paredzēta Savienības finansiālajam ieguldījumam no pamatprogrammas “Apvārsnis 2020”, lai īstenotu konkrētos mērķus, kas paredzēti 5. panta 3. punktā, un KPC tiešajām darbībām, kas nav saistītas ar kodolenerģiju, ir šāda:</p> <p>i) izcilības izplatīšana un dalības paplašināšana – EUR 782,3 miljoni faktiskajās cenās;</p> <p>ii) zinātne sabiedrībai un sadarbībā ar to – EUR 443,8 miljoni faktiskajās cenās;</p> <p>iii) KPC tiešajām darbībām, kas nav saistītas ar kodolenerģiju – EUR 1 852,6 miljoni faktiskajās cenās.</p> <p>Indikatīvs sadalījums 5. panta 2. un 3. punktā paredzētajām prioritātēm un konkrētajiem mērķiem ir noteikts II pielikumā.</p> <p>3. EIT finansē, izmantojot maksimālo ieguldījumu no pamatprogrammas “Apvārsnis 2020” EUR 2 361,4 miljonu faktiskajās cenās apmērā, kā noteikts II pielikumā.</p> <p>2) II pielikumu aizstāj ar šīs regulas I pielikumā doto tekstu.</p>	

Pamatojums

Šis grozījums ir saskaņā ar atzinuma projektā izklāstīto politikas ieteikumu 4. punktu par atzinuma projektu un 75. grozījumu Fernandes/Bullmann sagatavotajā Eiropas Parlamenta ziņojumā.

II. IETEIKUMI POLITIKAS JOMĀ

EIROPAS REĢIONU KOMITEJA

1. atzinīgi vērtē Investīciju plānu Eiropai un ESIF regulu, ko Eiropas Komisija ierosinājusi, lai palielinātu ieguldījumus Savienībā;
2. norāda, ka Eiropas Stratēģisko investīciju fonds ir tikai viens investīciju plāna elements. Lai plāns būtu sekmīgs, ir vajadzīgs arī projektu plānojums, investīciju konsultāciju centrs un strukturālas reformas, kam ir labvēlīga sociālekonomiska ietekme un kas palīdz uzlabot administratīvo spēju; tāpēc Komiteja aicina Komisiju, lai tā, pamatojoties uz savu 2015. gada 13. janvāra paziņojumu par tematu "Elastīguma vislabākā izmantošana saskaņā ar stabilitātes un izaugsmes pakta esošajiem noteikumiem", COM(2015)12, precizētu strukturālo reformu, kuras tā vēlas veikt Eiropas līmenī, aptverumu, ievērojot subsidiaritātes principu;
3. norāda, ka Investīciju plāna mehānisms ir galvenokārt balstīts uz piešķirumu garantiju fondam, kas paredzēts, lai segtu augstāka riska finansējumus;
4. pauž bažas, ka garantija EUR 16 miljardu apmērā ir iegūta no pārdalītajām apropriācijām, kuras sākotnēji bija piešķirtas Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentam un pamatprogrammai "Apvārsnis 2020". Komiteja vērs Komisijas uzmanību uz faktu, ka tas postoši ietekmē projektus, kuri patlaban tiek īstenoti un kuri pēc būtības ir atbilstīgi ES prioritātēm, un norāda, ka aizdevumi vai garantijas nav piemērots atbalsts daudziem fundamentālo pētījumu projektiem un starptautiski atzītiem zinātniskās pētniecības institūtiem;
5. tādēļ aicina to finansēt galvenokārt no neizmantotajiem ES budžeta finanšu līdzekļiem, kuri pretējā gadījumā būtu jāatmaksā atpakaļ dalībvalstīm. Programmai "Apvārsnis 2020" un EISI piešķirto finansējumu vajadzētu samazināt tikai pēc tam, kad ir izsmeltas visas Eiropas budžeta elastīguma iespējas;
6. aicina Eiropas Komisiju saistībā ar DFS starpposma pārskatīšanu izpētīt iespējas novirzīt ES garantijai finansējumu, kas pieejams Savienības budžetā, no citām programmām, izņemot pamatprogrammu "Apvārsnis 2020" un EISI;
7. uzskata, ka attiecībā uz projektiem ir svarīgi nodrošināt augstu kvalitāti un radīt iespēju arī vietējiem maza mēroga projektiem gūt priekšrocības no ESIF. Šajā saistībā uzskata, ka ir svarīgi nodrošināt tehnisku atbalstu un konsultācijas vietējām pašvaldībām;
8. vēlas būt aktīvi iesaistītai investīciju plāna Eiropai uzraudzībā un īstenošanā. Vietējām un reģionālajām pašvaldībām ir svarīga nozīme, lai noteiktu, plānotu un atbalstītu papildu ieguldījumus attiecīgajā teritorijā. Šajā aspektā ESIF saskaņošanai ar vietējā un reģionālā līmeņa ieguldījumu stratēģijām un Eiropas strukturālo un investīciju fondu darbības programmām ir būtiska nozīme. Ģeogrāfiskā vai tematiskā finansēšanas platforma ir galvenais līdzeklis, lai iesaistītu vietējās un reģionālās pašvaldības, dalībvalstis, valsts un/vai reģionālo attīstību veicinošās bankas un iestādes ESIF veiksmīgā īstenošanā, tāpēc ir jāprecizē tās deleģēšanas līmenis un finansēšanas noteikumi;
9. norāda, ka saistībā ar Investīciju plānu ir ļoti būtiski novērst vairākas problēmas – nodrošināt, ka fonds tiek izstrādāts tā, lai tas būtu labvēlīgs uzņēmējiem un piesaistītu privātos līdzekļus; nodrošināt, ka projekta plānojuma izstrādē Investīciju plānā ietvertais Eiropas Stratēģisko investīciju fonds (ESIF) netiek uzskatīts par ES subsīdiju valstu projektiem, kuri nav dzīvotspējīgi; nodrošināt pastāvošo fondu, piemēram, "Apvārsnis 2020" un ESIF, kuru mērķis ir pētniecība un inovācija, saskaņošanu;
10. norāda, ka minēto problēmu novēršanas nolūkā pašreizējam plānošanas periodam (2014–2017) vajadzēs būt vairāk vērstam uz rezultātu – tas panākams, sadarbojoties ar vietējām un reģionālajām pašvaldībām. Lai nodrošinātu, ka projekti, kuri izraudzīti ESIF, sniedz vietējā līmenī paredzētos rezultātus, Investīciju komitejai, kura izraudzīsies projektus, ir jābūt pieejamai konsultācijām vietējā un reģionālā līmenī. Uz rezultātu vērsta pieeja būs saistīta arī ar ES fondu aizvien lielāku izmantošanu, palielinot sinerģiju starp dažādiem pieejamajiem ES fondiem un padarot fondus ērtāk izmantojamus;

11. uzskata, ka vēl viens priekšnoteikums investīciju plāna veiksmīgai īstenošanai ir tas, lai Stabilitātes un izaugsmes pakts nekavētu līdzfinansējumu. Tāpēc RK aicina Stabilitātes un izaugsmes pakta aprēķinos neņemt vērā valstu līdzfinansējumu, lai kāds arī nebūtu dalībvalstu stāvoklis attiecībā uz Stabilitātes un izaugsmes paktu. Šī prasība ir daļa no plašākas RK prasības neattiecināt Stabilitātes un izaugsmes pakta noteikumus uz valstu līdzfinansējumu Eiropas struktūrfondiem;
12. uzsver, ka infrastruktūras investīcijām, ko veic ESIF, jābūt noturīgām pret katastrofām. Patlaban rīcība izmaksu ziņā ir daudz lietderīgāka par nedrošu ēku modernizāciju ⁽¹⁾;
13. lai nodrošinātu investīciju plāna efektīvu uzraudzību, ierosina izveidot koordinācijas komiteju, kuras sastāvā būtu EESK un RK locekļi un kura sagatavotu Komisijai ieteikumus par fonda ieguldījumu politiku;
14. aicina dalībvalstis projekta plānojumu izveidē un popularizēšanā cieši iesaistīt vietējās un reģionālās pašvaldības, lai uzlabotu ESIF pārvaldību;
15. aicina Eiropas Komisiju un EIB sadarbībā ar Reģionu komiteju izstrādāt konkrētus kritērijus projektu atlasei un pārbaudes procedūrām; uzsver, ka ātrumam nevajadzētu gūt pārsvaru pār projektu kvalitāti;
16. aicina Eiropas Komisiju un EIB iesaistīt Reģionu komiteju Valdē un Investīciju komitejā novērotājas statusā;
17. norāda, ka regulas projekts aptver Eiropas Savienības (ES) un dalībvalstu dalītās kompetences jomas vai jomas, kurās ES ir pilnvarota atbalstīt, koordinēt vai papildināt dalībvalstu darbības ⁽²⁾. Ņemot vērā, ka regulas projekta galvenais mērķis ir veicināt investīciju atjaunošanu Eiropas līmenī ar skaidru starptautisku aspektu, Reģionu komiteja uzskata, ka regulas priekšlikums ir atbilstīgs subsidiaritātes principam. Attiecībā uz proporcionalitātes principu Reģionu komiteja uzskata, ka regulas priekšlikums ir piemērots juridisks instruments, jo tajā ietvertajiem finanšu noteikumiem jābūt tieši piemērojamiem visās dalībvalstīs;
18. vietējām un reģionālajām pašvaldībām būtu jāsaņem ziņojums par ESIF novērtējumu un darbību un jāveicina plāna uzlabošana, jo pašvaldības ir pirmās, kas var konstatēt problēmas un ierosināt to risinājumus, ņemot vērā faktisko situāciju;
19. uzsver, ka noteikumos par ES garantijas izmantošanu ir svarīgi ņemt vērā tādas jomas kā vide un dabas resursi. Ierosinātās regulas darbības jomā un izvirzītajos vispārējos mērķos būtu jāiekļauj arī klimata aizsardzība un ilgtspēja;
20. uzsver, ka ir svarīgi, lai ESIF investīciju pamatnostādnes nodrošina, ka minētās investīcijas var būt pieejamas mazāka mēroga projektiem, jo īpaši tiem, kuri veicina darbvieta radīšanu un ekonomikas izaugsmi un novērš reģionālās atšķirības, un ka fonda pārvaldības struktūras atzīst, ka dažos reģionos maza mēroga projektus var pielīdzināt stratēģiskajām investīcijām, jo tiem ir vērā ņemama daudzkrāšņoša iedarbība;

Briselē, 2015. gada 16. aprīlī

*Eiropas Reģionu komitejas
priekšsēdētājs*

Markku MARKKULA

⁽¹⁾ Sk. RK atzinumu 2014/02646.

⁽²⁾ 172. pants (Eiropas komunikāciju tīkls), 173. pants (Rūpniecība), 175. panta 3. punkts (Ekonomiskā, sociālā un teritoriālā kohēzija) un 182. panta 1. punkts (Pētniecība, tehnoloģijas attīstība un kosmoss).

ISSN 1977-0952 (elektroniskais izdevums)
ISSN 1725-5201 (papīra izdevums)

Eiropas Savienības Publikāciju birojs
2985 Luksemburģa
LUKSEMBURGA

LV